

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Nuorisotoiminnan kehittäminen

Turun kaupungin Halisten asuinalueella

Pirjo Lehtinen

Järjestö- ja nuorisotyön koulutusohjelma ylempi AMK (90 op)

Arvioitavaksi jättämisaika huhtikuu / 2017

www.humak.fi

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi Järjestö- ja nuorisotyön koulutusohjelma ylempi AMK (90 op)

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Pirjo Lehtinen	Sivumäärä 79 ja 10 liitesivua
Työn nimi Nuorisotoiminnan kehittäminen Turun kaupungin Halisten asuinalueella	
Ohjaava(t) opettaja(t) Reijo Viitanen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Turun kaupunki, nuorisopalvelut	
Tiivistelmä <p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää nuorisotoimintaa Turun Halisten asuinalueella kolmen kärkeä kautta, jotka kaikki tähtäsivät samaan päämäärään. Nämä kolme kärkeä olivat nuorisotilan hankinta toiminnan toteuttamisen paikaksi, moniammatillisen aluetyön kytkeminen nuorisotoimintaan yhteistyötä kehittämällä sekä nuorten osallisuuden vahvistaminen osallistuvan budjetoinnin menetelmällä. Opinnäytetyössäni verkostotyö kosketti laaja-alaisesti luottamusmiehiä, kaupungin viranhaltijoita, Nummi – Halinen -aluetiimin jäseniä, Suomen Punaisen Ristin Varsinais- Suomen piirin toimijoita (SPR) sekä Halisten asuinalueen nuoria.</p> <p>Opinnäytetyössäni ensimmäisenä kärkenä oli saada tila nuorisotoiminnan mahdollistamiseksi. Nuorisotilan hankintaprosessissa edustuksellinen demokratia (luottamushenkilöt) ja kunnan hallinnollinen toiminta (virkamiehet) valjastettiin yhteiseen voimainponnistukseen. Seuraavana kärkenä oli alueellisen Nummi – Halinen -aluetiimin työpanoksen suuntaaminen nuorisotoiminnan fokukseen sekä työn sisäinen reflektointi. Nuorisotoiminnan kehittämisessä lähtökohtana oli myös osallisuus (kolmas kärki) eli nuoret pääsivät harjoittelemaan aktiiviseen kansalaisuuteen tarvittavia taitoja ja heille mahdollistettiin päätös-, toimeenpano- ja toimintaosallisuutta osallistuvan budjetoinnin menetelmällä.</p> <p>Opinnäytetyössäni on toimintatutkimuksellinen lähestymistapa ja osallistava tutkimusote. Toimintatutkijana osallistuin toimintaan ja olin aktiivinen vaikuttaja. Aluetiimi reflektoi toimintaansa oman toimijuutensa kautta. He tarkastelivat motivaatiotaan, osaamistaan, työprosessin onnistuneisuutta, kokemustaan työyhteisöstä ja omaa tulevaisuuskuvaansa. Nuorten osallisuuden välineenä oli osallistuva budjetointi ja tapahtuneet asiat kuvattiin prosessikuvauksena.</p> <p>Alueen kehittämisessä on tärkeää tunnistaa alueen vahvuudet ja tarpeet. Halisten alueen nuorisotoiminnan kehittäminen ei ole välttämättä suoraan mallinnettavissa muualla, sillä toimintaympäristö on aina ainutkertainen. Käyttämiäni työkaluja sen sijaan voidaan hyödyntää. Muokkasin oman toimijuuden arviointi -lomakkeen Turun vapaa-aikatoimialan aluetyön kontekstiin soveltuvaksi ja lomake on aluetyön toimijoiden vapaasti käytettävissä. Osallistuvan budjetoinnin menetelmän pilotointi antoi SPR:n nuorisotyöntekijöille kokemuksellista oppia ja sitä voidaan hyödyntää Turun nuorisopalveluiden osallistuvan budjetoinnin käynnistysvaiheessa.</p> <p>Opinnäytetyöni tavoitteiden kolme kärkeä saavutettiin. Nuorisotila saatiin Halisiin 1.1.2017. Toiminnan toteuttamisen paikka lisäsi nuorisotoiminnan määrää tuntuvasti 1-2 viikkokerrasta viiteen viikkokertaan. Nummi – Halinen -aluetiimin oman toiminnan arvioinnissa tuli ilmi, että työ motivoi, ryhmädynamiikka toimi hyvin ja kokemus toiminnasta kokonaisuutena oli positiivinen. Aluetiimi tuki nuorisotoiminnan kehittämistä työpanoksellaan sekä taloudellisesti. Osallistuvan budjetoinnin kaikki viisi vaihetta toteutuivat, mutta pilotointivaiheessa vielä harjoiteltiin ja itse prosessi oli tärkein.</p>	
Asiasanat nuorisotyö, nuorisotilat, osallistaminen, osallistava arviointi, osallistuva budjetointi	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Pirjo Lehtinen	Number of Pages 79 + 10
Title Develop youth activities in Halinen area in Turku	
Supervisor(s) Reijo Viitanen	
Subscriber and/or Mentor The city of Turku, Youth Services	
Abstract <p>The aim of this thesis was to develop youth activities in Halinen area in Turku. There were three targets of the development work. They were the acquisition of a youth center, coupling the multiprofessional regional work with the youth work by improving co-operation and strengthening the participation of the youth through participatory budgeting methods. In this development project the network consisted of a wide range of councillors, public officials, members of Nummi-Halinen regional team, workers of the Finnish Red Cross of Varsinais-Suomi district and the young of the Halinen area.</p> <p>In my study the first target was to get a space for the youth activities, a youth center. In this process the councillors (representative democracy) and the administratives of the municipality (public officers) worked firmly together. The next target was to direct the Nummi-Halinen regional team's contribution to the centre of the youth work and also reflecting those actions. One starting point in developing the youth activities was also involvement of the young. The young could rehearse their skills of active citizenship and they were able to decide, carry out the decisions and act when the participatory budgeting methods were used.</p> <p>In the thesis I have used activity analysis approach and participatory research approach. As a researcher I participated in the action and was an active policymaker. The regional team reflected themselves as actors by evaluating their motivation, know-how, success of the working process, their experiences of the work community and their own perspectives of the future. The means of the participation of the young was participatory budgeting. Everything that was done is represented in a process flowchart.</p> <p>In regional development it is important to identify the strengths and needs of that particular area. Every operational environment is unique. Thus the development of the Halinen area is not necessarily a direct model to other developers. The tools I used are still beneficial. I modified a form for evaluating action to go together with Turku recreation division's regional work's context. The form is available for all the regional actors. The pilot project of the participatory budgeting methods gave the youth workers of the Finnish Red Cross an opportunity for experimental learning and it can be used in the starting period of the Turku city youth services participatory budgeting.</p> <p>All three targets of this thesis were reached. The youth center was opened January 1. 2017. The place for youth activities increased them from 1-2 weekly happenings up to five weekly happenings. In the Nummi-Halinen regional team's evaluation of their action it came out that the work was motivating, the group dynamics worked well and the overall picture of the work was positive. The regional team supported the project with their labor input and money. All five stages of participatory budgeting actualized, but at this point it was more important to rehearse the process.</p>	
Keywords youth work, youth facilities, inclusion, participatory assessment, participatory budgeting	

SISÄLLYS

1 NUORISOTOIMINNAN KEHITTÄMISEN TARVE	5
1.1 Perustelut ja alkuidea	7
1.2 Oma lähtökohtani	9
2 MIKSI NUORISOTOIMINTAA HALISIIN	11
2.1 Turun alueen nuorten näkemyksiä nuorisotilasta	15
2.2 Nuorisotila nuorten paikkana ja toiminnan mahdollistajana	18
2.3 Yhteistyössä on voimaa	20
2.4 Halisten alue pähkinänkuoressa	22
2.5 Halisten alueen maahanmuuttajanuoret	25
2.6 Turun kaupungin vapaa-aikatoimialan aktivointityö	26
2.7 Kumppanina Suomen Punainen Risti Varsinais – Suomen piiri	29
3 MITEN LÄHESTYÄ KEHITTÄMISTOIMINTAA	29
3.1 Menetelmien valinta	33
3.2 Demokratiakasvatus -nuoresta kunnan kansalainen	36
3.3 Miten kehittää nuorisotyötä osallistuvalla budjetoinnilla?	39
3.4 Monitoimijainen yhteistyö	41
4 KEHITTÄMISTYÖN PAINOPISTEET	43
4.1 Nuorisotilan hankinta	45
4.2 Nummi - Halinen aluetiimin yhteistoiminta	50
4.3 Osallistuvan budjetoinnin käyttöönotto Halisten nuorisotoiminnassa	56
5 YHTEENVETO KEHITTÄMISTYÖSTÄ	62
5.1 Tulokset	63
5.2 Jatkotoimenpiteet	68
LÄHTEET	73
LIITTEET	80

1 NUORISOTOIMINNAN KEHITTÄMISEN TARVE

Kehittämisessä tulisi lähteä liikkeelle tarpeista. Kehittämistyön tehtävänä on yksinkertaisimmillaan vastata tunnistettuihin tarpeisiin ja kehittämisen onnistumisen mittarina on se, miten kehittämisessä ja arvioinnissa tarpeiden toteutuminen onnistuu. Kehittämisessä ja arvioinnissa huomioidaan toteutusympäristö käytäntöjen keskeisenä osana. Toimintaa tekevät ihmiset ja toteutusympäristö on kokonaisuus, joka tekee käytännön. Jotta uusi käytäntö nivoutuu aidosti osaksi arjen perustyötä, sen tulee olla kehitetty kyseisessä työssä havaittuja tarpeita varten ja vastata niihin. Mikäli kehitettävään asiaan liittyy myös asiakkaiden tarpeita, tulee näiden ryhmien näkökulmat huomioida kehittämistyön alusta alkaen. Yhteiskehittäminen on yhdessä tekemistä, jolloin kehittämisen vastuu ja osaaminen jakautuu laajemmalle joukolle. Se on perinteistä asiakaslähtöisyyttä monipuolisempi lähestymistapa, jossa lähtökohtana on tarpeen ja kehittämisen kohteen määrittäminen. (Pohjola, Aalto-Kallio, Englund, Heikkinen, Koivisto, Korhonen, Lyytinen, Peränen, Pitkänen & Virtanen 2014, 15–27, 39.)

Nuorisotoiminnan kehittäminen Turun Halisten alueella on ollut monen toimijan tahtotila ja asukkaiden toive. Asukkaiden toive on ollut tunnistettuna jo pitkään mutta konkreettiset toimenpiteet ovat olleet vähäiset. Omien työtehtävieni muutos mahdollisti työpanokseni suuntaamisen Halisten alueelle ja tuolloin otin koordinoituvastuun nuorisotoiminnan kehittämisestä. Näin kehittämistoiminta tuntui sopivalta myös opinnäytetyökseni. Vaikka asukkaiden julkilausuma toive oli kuultu, niin lähdin opinnäytetyössäni politiikkaohjelmien, lainsäädäntöjen ja tutkimusten sekä selvitysten kautta hakemaan vankempia perusteluja nuorisotyön tarpeellisuudelle. Turun kaupungin resurssien kanavoiminen juuri Halisiin on tehtävä kunnan hallintorakenteiden ja päätöksenteon kautta. Päätöksenteko on määritelty kunnallisessa toiminnassa lautakuntien ja viranhaltijoiden tehtäväksi. Päätöksenteon pohjana tulee olla hyvin valmisteltua materiaalia, jossa on faktoja, perusteluja ja arvioita vaikutuksista. Turun kaupungin nuorisopalvelujen resurssit eivät yksinään riitä nuorisotoiminnan kehittämiseen. Kehittämisen ehdoton edellytys on monen toimijan yhteistyö. Turun kaupungin vapaa- aikatoimialan aluetyö on merkittävä toimija alueellisten palvelujen osalta. Uskon yhteiskehittämiseen ja mielestäni nuorisotoiminnan kehittämisen pitää olla myös

asukkaita osallistavaa. Tässä kehittämistyössä osallistaminen tarkoittaa käytännössä nuorten mukaan ottamista toiminnan toteuttamiseen.

Opinnäytetyöni nimeksi muotoutui ”Nuorisotoiminnan kehittäminen Turun kaupungin Halisten asuinalueella”. Linjasin lähestymiskulmia kehittämishaasteeseen ja valitsin kolme erilaista tulokulmaa, jotka mielestäni ovat hyvin perusteltuja toteutusympäristön toimijoita ja kokonaisuutta ajatellen. Nämä kolme tulokulmaa eli kärkeä ovat; nuorisotilan hankinta toiminnan toteuttamisen paikaksi, moniammatillisen aluetyön kehittäminen ja kytkeminen nuorisotoimintaan sekä nuorten osallisuuden vahvistaminen osallistuvan budjetoinnin menetelmällä. Näiden kärkien valintaa ja muotoutumista käsittelen yksityiskohtaisesti luvussa 4. Opinnäytetyöni haaste on minulle mittava laajuuden ja toisaalla ongelmallinen rajatun aikataulun vuoksi. Halusin kuitenkin työhöni kokonaisvaltaisen kehittämisoitteeseen. Nuorisotoiminnan lähtötilanne Halisissa oli varsin vaatimaton, joten oli perusteltua rakentaa ja kehittää sitä mielestäni parhaalla kokonaisuudella mahdollisuuksien rajoissa. Ajallisesti rajaan opinnäytetyöni kehittämistoimet vuoden 2016 aikana tapahtuneisiin asioihin. Nuorisotilan hankintaprosessi oli ajallisesti pidempi ja kuvaan sitä ajanjaksolta, jolta olen saanut dokumentoitua tietoa eli kesäkuusta 2014 alkaen.

Opinnäytetyöni kolmen kärjen lähestymiskulmat tähtäsivät kaikki samaan tavoitteeseen. Nuorisotoiminnan kehittämisessä tavoiteltiin toiminnan monipuolista määrällistä lisäystä, toiminnallista moniammatillista yhteistyötä sekä osallisuuden toteutumista. Kehittämisvaiheessa harjoiteltiin ja toteutettiin nuorisotyön kannalta keskeisiä arvoja ja asioita, kuten osallistamista. Toiminnalle ei asetettu numeerisia tavoitteita. Opinnäytetyöni kuvaa yhtä vaihetta, vuosisuunnitelman 2016 ajanjaksoa, nuorisotoiminnan kehittämisessä Halisten alueella. Työni kantava lähtökohta oli osallistaa aluetyön toimijat sekä nuoret mukaan kehittämistoimintaan. Kanasen (2014, 11–17) mukaan toimintatutkimus on eräänlaista jatkuvaa toiminnan kehittämistä, jota tapahtuu työelämässä luonnostaan. Siinä on aina mukana ihmisiä käytännön työelämästä. Toimintatutkimuksen eräs elementti on pysyvän muutoksen aikaansaaminen. Toimintatutkimus on oikeastaan tutkimusstrategia, jossa voi hyödyntää erilaista tiedonkeruuta ja aineiston analyysia. Olin itse mukana tutkijana eli toimijana kehittämishankkeessa ja toimintatutkimuksellinen lähestymistapa soveltui hyvin opinnäytetyöhöni. Toiminta-

tutkimuksen luonteen mukaista reflektiivisestä kehästä eli syklistä, joka koostuu suunnittelusta, toiminnasta, havainnoinnista ja reflektoinnista ehdittiin toteuttaa osallistuvan budjetoinnin osalta ensimmäinen spiraalin kierros.

1.1 Perustelut ja alkuidea

Tässä opinnäytetyössä on valjastettu poliittinen päätöksenteko, virkamiestyö ja monialainen yhteistyö viemään nuorisotoiminnan kehittämistä eteenpäin. Näitä kaikkia toimijoita yhdistävät hallitusohjelmat, lainsäädäntö ja Turun kaupungin strategiset linjaukset. Nuorisolaissa (1285/2016) on määritelty, että nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Turun kaupungin nuorisopalvelujen tehtävänä on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja (Turun kaupunki 2015a). Turun kaupungin vapaa-aikatoimialan, johon myös nuorisopalvelut kuuluu, kannalta oleellisia asioita ovat palvelujen saavutettavuuden parantaminen, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä eriarvoisuuden vähentäminen. Palvelujärjestelmässä on oltava turvallisia ja tukea tarjoavia paikkoja, jossa elämäntaitoja voi harjoitella toiminnallisten keinojen kautta.

Halisten asuinalueella ei ollut vakinaista toimitilaa tai paikkaa nuorisotoiminnan käytössä. Ensimmäinen edellytys pitkäjänteiselle ja suunnitelmalliselle nuorisotoiminnalle on löytää tila, jossa nuoret voivat kokoontua ja harrastaa. Halisten alueella on jo kymmenen vuotta sitten ilmaistu huoli nuorten kokoontumispaikan puutteesta. Turun kaupungin periaatteena on käyttää toiminnassaan kaupungin omistamia tiloja ja ulkopuolisten tilojen vuokraaminen edellyttää vankkoja perusteluja sekä erittäin vahvaa tarveperustetta.

Halisten alueella ei siis toteutunut nuorisolain ja nuorisopalvelujen linjaamat tavoitteet. Opinnäytetyössäni olen hakenut perusteluja Halisten nuorisotilan tarpeellisuudelle sekä tarkastellut nuorisotilan merkitystä nuorille. Suomen sääolosuhteissa sisätila on tarpeen ja mielestäni nuorisotila paikkana tarjoaa erin-

omaisen mahdollisuuden nuorisotoiminnalle eli nuorten omaehtoiseen toimintaan, sosiaaliseen kanssakäymiseen ja aktiiviseen osallisuuteen.

Nuorisotoimintaa kehitettäessä pidän erittäin tärkeänä toiminnan sisältöä. Nuorisolautakunnan painopisteisiin on kirjattu mm. osallisuuden lisääminen (Turun kaupunki 2015a). Kiilakosken (2015, 26–29) mukaan tekemiseen keskittyvässä nuorisotyössä keskeistä on ajattelun muuttaminen tai ainakin sen tarkempi kuvaaminen yhteisesti koko työyhteisön tasolla. Prosessinäkökulma on sopiva lähtökohta kuvata nuorisotyön toimintaa. Prosessin kautta voidaan saavuttaa joitakin tuloksia vaikka vain tavoiteltu suunta olisi tiedossa, ei tarkkoja tuloksia. Tällöin on keskeistä tarkastella prosessia itsessään. Onko se ollut riittävän laadukas, nuoria kiinnostava ja houkutteleva ja heidän tarpeitaan palveleva. Opin näytetyössäni kehittämistyö tähtää nuorisotilassa nuorten osallisuutta tukevaan toimintaan.

Nuorisotyöstä kertova puhe jää usein pintatasolle. Tuolloin ei päästä syvemmin kuvaamaan niitä tavoitteista, joita työllä on (emt., 21). Mielestäni nuorten osallisuuden näkyväksi tekeminen on kehittämistyössä tarpeen, jotta voidaan todentaa työssä onnistumista eikä toiminta jää puheiden tai arvailujen varaan. Osallistuvan budjetoinnin menetelmä vastaa mielestäni tähän, jolloin näkyväksi tulevat konkreettiset tapahtumat ja toimenpiteet.

Prosessikehittämisen menetelmän valinnassa ja sen soveltamisessa on tärkeää, että menetelmä tukee kaikkien äänen kuuluvuutta, jatkuvuutta, itsearviointia ja palautetta sekä toimijälähtöisyyttä (Seppänen-Järvelä & Vataja 2009, 11–24). Annoin impulssin moniammatilliselle toimijajoukolle (aluetyön toimijat, nuorisotyöntekijät) osallistuvan budjetoinnin käyttöönotosta Halisten alueen nuorisotyössä. Näkemykseni mukaan kehittäminen on parhaimmillaan yhteistoimintaa, jossa kaikki voivat olla mukana ja vaikuttamassa. Eri toimijoiden vahvuudet voidaan yhdistää ja kehittämistoiminnassa pitää olla toimijoita osallistava työote. Minä tutkijana en siis yksin laadi malleja vaan ne syntyvät yhteisvoimin. Vaikka minulla on ollut näkemyksiä menetelmällisesti toimivista työkaluista, on niitä yhteisvoimin kehitetty ja yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaan sovellettu.

Kehittämistyö vaatii aikaa ja usein aliarvioidaan työhön varattu aika ja tavoitteeksi asetetaan suuret tulokset. Työyhteisölle on varattava aikaa keskusteluun ja kokemusten jakoon. Aikaa tarvitaan myös keskustelukulttuurin kehittämiseen, puhumisen ja jakamisen tapoja on harjoitettava. Näin voidaan synnyttää uudenlaisia vuorovaikutuksen tapoja. (Pohjola ym. 2014, 55–56.) Kiilakosken (2015, 16) mukaan yksi nuorisotyön kehittämisen ongelma on juuri keskusteluun käytettävän ajan puute. Kiilakoski (2015, 22–23) on todennut, että nuorisotyö on pitkäkestoista, ajassa etenevää nuoren tukemista, sosiaalista vahvistamista ja oppimisen ohjaamista. Nuorisotyö on kasvua ryhmän avulla.

Opinnäytetyössäni joudun rajaamaan ajanjakson, jota tarkastelen. Tulokset, joita vuoden 2016 aikana voitiin saavuttaa, ovat osa kehittämistyöstä. Kehittäminen jatkuu edelleen toimintatutkimuksen luonteen mukaisesti. Osallisuuden tunteen synnyttäminen ja osallistuvan budjetoinnin käyttö syklimäisenä toteutuksena on aikaa vievä prosessi ja se jatkuu edelleen opinnäytetyöni jälkeen.

1.2 Oma lähtökohtani

Olen työskennellyt Turun kaupungin nuorisopalveluissa vuodesta 1990 vakituisena viranhaltijana. Minulla on pitkä ja monipuolinen työkokemus kuntaorganisaatiossa. Hallitsen kaupungin toimintarakenteen, päätöksenteon ja lautakuntakuntavalmistelun. Olen pitkän linjan nuorisotyön ammattilainen, joten nuorisotyön ja – toiminnan substanssi on minulla hallussa. Olen viimeiset 14 vuotta vastannut nuorisopalveluissa kansalaistoiminnan edistämisestä. Toimin nuorisopalvelujen ja nuorisojärjestöjen välisen kumppanuustoiminnan vastuuhenkilönä ja olen jäsenenä toiminnan ohjausryhmissä. Minut valittiin vuoden 2015 lopulla Turun kaupungin vapaa-aikatoimialan aluetyön Nummi-Halinen aluetiimiin ja sen puheenjohtajaksi.

Opinnäytetyöni aihepiirin valintaan vaikutti merkittävästi omissa työtehtävissäni tapahtuneet muutokset, jotka toivat minulle Halisten alueen nuorisotoiminnan kehittämistarpeen esille. Toki opinnäytetyön tekeminen lisäsi huomattavan paljon omaa työpanostani mutta samalla uskon sen mahdollistaneen monipuolisemman lopputuloksen syntymisen. Opinnäytetyöni on työelämän kehittämis-

hanke, jonka aiheen sain itse valita ja uusi tehtäväkuvani mahdollisti minulle hyvin keskeisen aseman kehittämistyön fokuksessa. Opinnäytetyöstäni solmittiin yhteistyösopimus Turun kaupungin vapaa-aikatoimialan kanssa ja työelämän edustajaksi nimettiin toimialan kehittämisspäällikkö. Opiskeluni oli kuitenkin omaehtoinen valintani ja opiskelin omalla ajallani. Taloudellista tukea en saanut opinnäytetyöhöni. Olen ilmaissut selkeästi työyhteisössäni opiskelustani ja siihen liittyvästä opinnäytetyöstä.

Suomen Varsinais-Suomen piirin Punainen Risti (SPR) on järjestötoimija, jonka kanssa Turun kaupungin nuorisopalveluilla on takanaan pitkäkestoinen kumppanuus nuorisotoiminnan tuottamisesta. Vastaan nuorisopalveluissa SPR:n kanssa tehtävästä kumppanuustoiminnasta ja valmistelen nuorisolautakunnalle esiteltävän kumppanuustoiminnan vuosi- ja taloussuunnitelmat sekä olen lautakunnan kokouksissa asiantuntijana. Tuolloin myös asiantuntijan roolissa esittelen valmistelemiani asiat. SPR on vastannut nuorisotoiminnan toteuttamisesta Kuuvuoren nuorisotalolla ja painopisteen muuttuessa Halisiin he ovat kumppaneita myös siellä. Vapaa-aikatoimialan Nummi – Halinen aluetyön tiimin jäsenenä sekä tiimin puheenjohtajana pääsen mukaan laajempaan alueelliseen verkostoon. Aluetiimissä voin toimia verkostotyön kehittäjän ja rakentajan roolissa monialaisessa ja moniammatillisessa työyhteisössä.

Toimintatutkijana osallistuin kehittämistyöhön ja tutkimaani toimintaan. Tutkijan rooli on olla aktiivinen vaikuttaja ja toimija ja tein tutkimuskohteeseen tarkoitukseen muutokseen tähtääviä väliintuloja (Heikkinen 2010, 19). En pyrikään tarkastelemaan toimintaa sellaisena kuin se olisi ilman minun toimintaa vaan tein itse aloitteita ja vaikutin yhteisössäni (emt., 20). Halisten alueen nuorisotoiminnan kehittämistarve pohjaa luottamusmiesten, vapaa-aikatoimialan työntekijöiden, järjestötoimijoiden, alueen asukkaiden ja eritoten alueen nuorten näkemykseen. Saatoin hyödyntää kehittämistyössä kaiken sen kokemuksen, jota minulle on kertynyt työvuosistani kunnalla hallinnollisissa tehtävissä ja verkosto-toimijana. Uskon, että nuorisotyön ammatillinen osaamiseni edesauttoi merkittävästi kehittämishaasteen eri vaiheissa. Hyödynsin opiskeluni ylemmän yhteisöpedagogin opintokokonaisuuksien sisältöjen antia myös opinnäytetyöhöni. Olen pyrkinyt eettisesti hyvään tutkimukseen tunnistaen hyvän tieteellisen käytännön vaatimukset.

2 MIKSI NUORISOTOIMINTAA HALISIIN

Palveluja kehitettäessä ja toimintaa suunniteltaessa on ensiarvoisen tärkeää selvittää ja tunnistaa tarve. Opinnäytetyössäni tarkastelen ja perustelen nuorisotoiminnan tarvetta Halisten asuinalueelle valtakunnallisesta näkökulmasta, Turun kaupungin linjausten mukaisena toimintana sekä kysymyksen tarkastelulla, miksi nuorisotyötä tulisi ylipäätään tehdä. Valtakunnalliseen näkökulmaan otan Valtion nuorisosiain neuvottelukunnan Nuoran ja Opetus- ja kulttuuriministeriön linjauksia sekä lainsäädäntö mm. nuorisolain. Mielestäni näiden materiaalien sisältö luo pohjaa kehittämistoiminnalle. Linjauksissa todetaan tavoitteet valtakunnallisella tasolla ja nämä jalkautuessaan suuntaavat paikallista toimintaa. Toimijoiden tai toteutustavan osalta ratkaisut voivat olla hyvinkin erilaisia ja paikalliset olosuhteet ja resurssit vaikuttavat merkittävästi.

Valtioneuvosto hyväksyy joka neljäs vuosi nuorisopolitiikan kehittämisohjelman (LANUKE). Sen tehtävänä on vahvistaa laaja-alaista lapsi- ja nuorisopolitiikkaa. Kehittämisohjelma sisältää nuorisolain mukaisesti tavoitteet alle 29-vuotiaiden kasvu- ja elinolojen parantamiseksi. Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelmassa 2012–2015 on kolme kärkitavoitetta; osallisuus, yhdenvertaisuus ja arjenhallinta. Osallisuuden merkitys painottuu eritoten. Lapsilla ja nuorilla on oltava entistä paremmat mahdollisuudet vaikuttaa omaan elämäänsä sekä toimia yhteiskunnan jäseninä. Nuorten omaehtoinen ja itsenäinen toiminta on jatkuvassa kasvussa ja tätä toimintaa voivat päättäjät tukea mm. osoittamalla nuorten käyttöön tiloja tai neuvottelemalla nuorten kanssa uudenlaisista, luovista ratkaisuista nuorten vapaa-ajantoiminnassa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012.) Valtion nuorisosiain neuvottelukunta Nuora on tehnyt Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelmasta 2012–2015 väliarvioinnin. Väli raportissa todetaan, että lasten ja nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia on kehitetty monin tavoin mutta osallistumismahdollisuuksien edistämistä vaivaa kuitenkin pirstaleisuus ja tarve laajemmille ja vakiintuneemmille käytännöille. Muodollisten vaikuttamiskanavien luominen ei ole ollut riittävää, vaan ne tarvitsevat ympärilleen toimivia rakenteita ja yhteisöllistä toimintakulttuuria. Nuora on antanut Opetus- ja kulttuuriministeriölle lausunnon nuorisopolitiikan kehittämisohjelmaan vuosille 2016–2019 otettavista asioista. Nuora ehdottaa mm., että tulevan

ohjelman kärjeksi otettaisiin nuorten osallistuminen. Nuoran näkemyksen mukaan tulevaisuuden visiona tulisi olla maailman osallistuvien nuorisoiden (Valtion nuorisoiain neuvottelukunta 2015).

Nuorisotyössä näkökulmana on ennaltaehkäisevyys. Nuorisolain määrittelemät nuoret ovat kaikki alle 29-vuotiaat. Nuorisolain 2§:n mukaan lain tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa, tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista. Lisäksi tulee tukea nuorten harrastamista, toimintaa kansalaisyhteiskunnassa ja edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista että parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisolain tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys, kestävä kehitys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen että monialainen yhteistyö. (Nuorisolaki 2016.) Nuorisolain pykälässä 24 Nuorten osallistuminen, vaikuttaminen ja kuuleminen todetaan, että;

kunnan ja valtion viranomaisen tulee tarjota ja järjestää nuorille mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa paikallista, alueellista ja valtakunnallista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsitteilyyn tai heitä tulee muutoin kuulla mainituissa asioissa. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa (emt.,).

Nuorisotyölle löytyy vankat perustelut ja ohjenuorat valtionhallinnon linjauksista. Osallisuuden painotus nousee entistä vahvemmin tulevaisuuden suuntauksena. Nuorten kuulemis- ja vaikuttamisjärjestelmät eivät sinällään riitä elleivät ne onnistu tuottamaan nuorille kokemusta, että heitä arvostetaan ja että heidän mielipiteillään on vaikutusta (Valtion nuorisoiain neuvottelukunta 2015).

Osallisuuden tunteen nähdään syntyvän osallistumisen ja vaikuttamisen kautta. Aktiivisen kansalaisuuden valmiudet ja sosiaalisen osallisuuden kokeminen ovat politiikan ja samalla yksilön kasvun keskiössä. Kansalaisuus merkitsee paitsi muodollisia oikeuksia ja velvollisuuksia, myös yhteisöihin kuulumisen kokemuksia ja kansalaistoimintaa. Erityisesti nuorille on syntynyt kokemusta siitä, että omiin asioihin on hankala vaikuttaa. Yhdenvertaisuuden edistämisen yksi tärkeä osatekijä on vähemmistöryhmiin kuuluvien lasten ja nuorten syrjintään puuttuminen. Tällaisia vähemmistöryhmiä ovat mm. maahanmuuttajat. Maahanmuut-

tajataustaisten nuorten oma kansalaistoiminta sekä maahanmuuttajanuoriin kohdistuvaa syrjintää ja syrjäytymistä ehkäisevä sekä sosiaalisesti vahvistava nuorisotoiminta tukee kotoutumista. Köyhyys, erityisesti lapsiperheiden köyhyys, on syrjäyttävä tekijä. Yhdenvertaisuuden toteutuminen vapaa-ajanpalveluissa ja harrastusmahdollisuuksissa edellyttää sitä, että ne ovat kaikkien saavutettavissa. Aktiiviseen kansalaisuuteen ymmärretään laaja-alaisesti kuuluvan yhteiskunnallinen aktiivisuus ja kansalaisaktiivisuus kuin myös vastuullinen kuluttajakansalaisuus. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012.)

Kehittämisessä tulee huomioida toteutusympäristö keskeisenä osana. Halisten asuinalue on Turun kaupungin suurimmista maahanmuuttajakeskittymistä. Alueen maahanmuuttajataustaiset nuoret nähdään nuorisotoiminnan näkökulmasta riskiryhmänä, ellei heidän kotouttamistaan aktiivisen kansalaisen roolin tueta. Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta tavoitteena on edistää maahanmuuttajien kotoutumista, tasa-arvoa ja valinnan vapautta toimenpiteillä, jotka tukevat yhteiskunnassa tarvittavien keskeisten tietojen ja taitojen saavuttamista (Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta 493/1999).

Miksi nuorisotyötä sitten pitäisi ylipäättään tehdä? Nuorisotyön opetussuunnitelmassa (NUPS) nuorisotyö käsitteellistetään nimenomaan kasvatuksellisenä toimintana. Korostettaessa nuorisotyön kasvatuksellisuutta tuodaan esille, että nuorisotyöllä on suunta ja tavoitteet ja se ohjautuu tiettyjen arvojen mukaisesti. Nuorisotyö pyrkii edistämään terveitä elämäntapoja, huolehtimaan, että nuoret kiinnittyvät yhteiskuntaan ja pystyvät toimimaan oman ja yhteisen hyvinvoinnin edistämiseksi. (Kiilakoski 2015, 153–154.)

Kiilakoski on artikkelissaan ”Nuorisotyön opetussuunnitelma: nuorisotyö kasvatuksellisenä prosessina” tiivistänyt määritelmän nuorisotyölle. ”Nuorisotyö on tavoitteellista kasvatuksellista toimintaa, joka rakentaa prosesseja, joiden varassa nuorisotyön tavoitteiden on mahdollista toteutua” (Kiilakoski 2013, 36). Määritelmässä yhdistyy kasvatustieteellinen näkökulma nuorisotyöhön, prosessikeskeisyys ja tulosten kumpuaminen toiminnasta itsestään (Kiilakoski 2015, 156). Nuorisotyö mielletään nimenomaan prosessiksi, jolla on menetelmät ja kohtaaminen ja lisäksi myös rajallinen ajallinen kesto.

Turun kaupungin strategiset linjaukset määrittävät nuorisolautakunnan ja nuorisopalvelujen tehtäviä. Nuorisolautakunnan tehtäväalueena on huolehtia nuorisopalvelujen kehittämisestä ja järjestämisestä sekä edistää ja tukea kaupungissa harjoitettavaa nuorisotoimintaa (Turun kaupunki 2015a). Nuorisopalveluiden tehtävänä on mahdollistaa monipuolista vapaa-ajantoimintaa, tiloja, palveluja ja elämyksiä myös niille nuorille, joilla ei ole muutoin harrastusmahdollisuuksia. Eri alueiden tarpeet on huomioitava, sillä myös alueet eriarvoistuvat. (Turun kaupunki 2015b.)

Nuorisotyön tehtäväkenttä on laaja. Nuoren elämänpiiri ja sosiaalinen ympäristö vaikuttavat vahvasti hänen tarpeisiin ja kiinnostuksen kohteet voivat olla hyvinkin yksilöllisiä ja erilaisia. Nuoren yksilöllisen kasvun ja kehityksen tukemisessa nuorisotyön tehtävänä on vahvistaa nuoren itsetuntoa ja itsetuntemusta. Näin tuetaan positiivisen minäkuvan kehitystä. Nuorisotyö kannustaa ja ohjaa myös terveellisten elämäntapojen pariin. Nuorisotyön tehtävänä on yksittäisen nuoren tarpeiden lisäksi vahvistaa nuorten mahdollisuuksia ja osaamista toimia ryhmässä vertaisten eli toisten nuorten kanssa. Nuoria tuetaan ja kannustetaan omaehtoiseen, nuorten omien ryhmien, toimintaan. Nuorten sosiaalisia taitoja vahvistetaan, jotta yhdessä toimiminen onnistuu ja verkostoja voidaan rakentaa. Nuorisotyön tehtävänä on tarjota toimintamahdollisuuksia ja osallisuuden tunnetta sekä vahvistaa nuorten paikallisidentiteettiä. Nuorisotyö tekee töitä nuorten kasvuympäristössä ja vaikuttaa siihen, että elämänlaatu paranee ja nuorten mielipide pääsee kuuluviin heitä koskevien asioiden päätöksenteossa. Nuorisotyö tarjoaa mahdollisuuksia demokratiataitojen oppimiseen. (Kinnunen 2015, 61–63.)

Nuorisotyö tukee monipuolisesti nuoren suhdetta ympäristöönsä. Nuorisotyö luo ja tukee suhdetta sukupolvien väliseen ymmärrykseen ja kanssakäymiseen. Nuorisotyö tukee nuorisokulttuurin eri ilmentymien lisäksi monikulttuurisuuden ja kansainvälisen toiminnan avulla nuorten identiteetin kehittymistä. Nuorisotyön vaikutusmahdollisuudet nuorten elämänkulkuun ja päätöksentekoon ovat kuitenkin hyvin rajalliset. Yhteistyötä tekemällä muiden nuorten parissa toimivien kanssa nuorisotyö pyrkii parantamaan vaikuttavuuttaan ja saavuttamaan paremmin ja useampia kohderyhmänsä nuoria. (Emt., 61–63.) Nuorisotyön tulee

olla nuorta kunnioittava prosessi, joka tuottaa tuloksia, vaikka se ei nimenomaan tähtää tiettyihin tuloksiin (Kiilakoski 2015, 174).

Nuorisotyölle löytyy kiistattomat lähtökohdat ja moninaiset perustelut edellä esitetyn perusteella. Nuorisotyön voi todentaa olevan kasvatuksellista työtä, jossa nuori kohdataan yksilönä kuitenkin suhteessa muihin nuoriin ja aikuisiin. Näen nuorisotoiminnan tarpeellisuudelle olevan vankan ja perustellun pohjan. Nuorisotyöllä on parhaimmillaan ja onnistuessaan mittava merkitys sekä laajakantoiset vaikutukset. Vapaa-aikatoimialan, eritoten nuorisopalvelujen, tulee edistää ja turvata Halisten asuinalueen asukkaille, lapsille ja nuorille, mahdollisuudet aktiiviseen osallistumiseen, virikkeelliseen vapaa-aikaan ja sosiaaliseen vahvistumiseen.

2.1 Turun alueen nuorten näkemyksiä nuorisotilasta

Turun kaupungin nuorisopalvelujen näkökulmasta voi olla itsestään selvyyttä, että nuorisotyötä tulee tehdä nuorisotilassa Halisten asuinalueella. Työntekijöiden ”näppituntuma” on usein varsin pätevää tietoa mutta ei riittävää perusteltaessa nuorisotyön ja -tilan tarpeellisuutta. Asukkaiden tarpeet huomioiva ajattelu, asukaslähtöisyys, on otettava myös valmistelun ja päätöksenteon pohjaksi.

Turun yliopiston Lapsi- ja nuorisotutkimuskeskuksen Nuoret luupin alla - koulukyselyjen tarkoituksena on selvittää varsinaissuomalaisien ja satakuntalaisten 6.- ja 9. -luokkalaisten lasten ja nuorten näkemyksiä liittyen mm. vapaa-aikankäyttöön, hyvinvointiin, turvallisuuteen sekä kouluun, tulevaisuuteen ja vaikuttamiseen. Luuppi on kahden vuoden välein toteutettava nettipohjainen kyselytutkimus, joka välittää tutkimustietoa nuorista kuntien käytäntöön ja luo nuorille vaikuttamismahdollisuuksia. Luuppi kyselyjä on toteutettu Varsinais-Suomessa vuodesta 2008 ja Satakunta tuli mukaan vuonna 2010. Kunnista 98 % on osallistunut kyselyyn. (Turun yliopisto.)

Vuonna 2009 julkaistun Nuoret luupin alla - koulukyselyn 6.- ja 9.-luokkalaisten hyvinvointi, osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet Varsinais-Suomessa tulosten mukaan nuorilla on halua vaikuttaa kuntansa asioihin. Kuudesluokkalaisista ty-

töistä 53 % ja pojista 48 % sekä yhdeksäsluokkalaisista tytöistä 63 % ja pojista 57 % halusi ainakin joskus vaikuttaa kuntansa asioihin. Esille nousi toiveita nuorten elämään yleisesti liittyvistä teemoista kuten urheiluun ja nuorisotoimintaan kytkeytyvistä asioista sekä yhteisistä asioista. (Haanpää, Ehrs, Tiensuu-Tsiopoulos, Kaljonen & Lagström 2009, 64.)

Nuoret luupin alla -koulukysely vuonna 2010 tarkasteli 6.- ja 9.-luokkalaisten hyvinvointia, osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa. Tulosten mukaan 6.-luokan oppilaat mainitsivat asuinpaikaltaan useimmiten puuttuvan uimahallin, elokuvateatterin, ostosmahdollisuudet, nuorisotilat ja urheilu-/liikuntahallin. Yhdeksäsluokkalaiset mainitsivat puuttuvaksi nuorisotilat ja nuorisokahvilat, lisäksi muita puutteita olivat vaatekaupat, elokuvateatterit ja uimahalli. Yhdeksäsluokkalaisten vastauksissa oli usein mainittu puutteiksi myös ”kaikki, kaikkea, ei oo mitään”. Vaikka moni yhdeksäsluokkalainen ilmoitti, että asuinpaikalta puuttuu ”kaikkea”, olivat he kuitenkin kohtalaisen tyytyväisiä asuinpaikkansa vapaa-ajantoiminnoista tiedottamiseen. Alla on muutama poiminta avoimista vastauksista liittyen nuorten esittämiin kehittämiskoh-teisiin. (af Ursin, Haanpää, Launokorpi & Sipilä 2013.)

Lasten ja nuorten vapaa-ajan toimintoihin. Esim. erilaiset kerhot ja tapahtumat. Lisää paikkoja nuorille, jossa voisi viettää aikaa.

Nuoriin kohdistuviin asioihin esim. nuorisotalot ym. Myös nuoriin suuntautuviin vihamielisiin asenteisiin. Eivät kaikki ole huligaaneja” (emt., 33).

Nuoret luupin alla vuoden 2014 tutkimuksen teemana oli kuluttajuus ja taloudellinen eriarvoisuus. Nuoret luupin alla -kyselylomakkeen vapaa-aikaosio selvitti lasten ja nuorten vapaa-ajan käyttöä ja sisältöjä. Raportissa todetaan, että nuorisotilat eivät houkuttele nuoria viettämään aikaansa kavereiden kanssa ja alakouluikäisten pääsy nuorisotiloihin on usein rajoitettua. Lisäksi todetaan että;

Sen sijaan – ei myöskään yllättävänä, vaan pikemminkin huolestuttavana kuntien nuorisotoiminnan kannalta voisi pitää sitä, etteivät edes yläkoululaiset hakeudu nuorisotiloihin kavereineen. Nuorisotilojen vähäinen käyttöaste, josta tulos osittain kertoo, saa vahvistusta, kun tilannetta vertaillaan aiempien vuosien tuloksiin. Vertailutiedot vuosilta 2008 alkaen osoittavat, että nuorisotilojen käyttö ystävien tapaamispaikkana on jatkuvasti vähentynyt. Kun se vuonna

2008 oli 18 prosenttia, vuonna 2014 prosenttiosuus oli laskenut kahdeksaan. Luoppitulokset herättävät pohtimaan, ovatko kunnalliset nuorisopalvelut kehitetty kiinnostaviksi tai sosiaalisesti sekä kulttuurisesti sopiviksi, kun nuoret vuodesta toiseen käyttävät vähenevässä määrin hyväkseen nuorisotiloja. (Haanpää & Roos 2015.)

Luoppi tutkimukset kattavat varsinaissuomalaiset ja satakuntalaiset 6.- ja 9.-luokkalaiset. Otos on alueellisesti ja määrällisesti laaja mutta tuloksista saa suuntaviivoja myös Halisten aluetta ajatellen. Luoppi tutkimusten tulokset antavat suunnan nuorten toiveista ja tarpeista. Nuoret toivovat tiloja, joissa he voivat kohdata kavereitaan ja viettää vapaa-aikaansa. Toisaalta tutkimustuloksesta ilmenee vakava huoli nuorisopalvelujen ja nuorisotilan toiminnan mielekkyydestä. Huomioidaanko nuorten tarpeet? Tästä voin päätellä, että nuorten mukaan ottaminen, vahva osallistaminen, toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen on ensiarvoisen merkityksellistä ja tärkeää Halisten nuorisotoiminnan kehittämisessä.

Turun kaupungin nuorisolautakunnan puheenjohtaja Muhis Azizi on tarkastellut nuorisotoiminnan tarvetta Halisissa. Hän on tehnyt kulttuurituottajan opintoihinsa kuuluvan opinnäytetyön aiheesta ”Nuorisotalon merkitys maahanmuuttajataustaisille nuorille”. Kyseessä on tapaustutkimus Halisten alueelta. Halisten alueen nuorten haastatteluissa, 28 nuorta (16 poikaa, 12 tyttöä), esille nousivat nuorille suunnattujen palvelujen ja aktiviteettien vaje. Nuoret toivoivat nuorisotilaa suomalaisten kantaväestön ja eri ulkomaalaisryhmien kohtaamispaikaksi, jossa voi kavereiden kanssa olla yhdessä ja harrastaa mielekästä toimintaa. Halisten nuoret olivat sitä mieltä, että nuorisotila voisi edistää vieraskielisten nuorten integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan ja auttaa nuoria saamaan kavereita, joilla on erilaisia etnisiä taustoja. Nuoret katsoivat myös, että nuorisotila toimisi sosiaalisena vastapainona kotioloille ja lisäisi nuorten keskinäistä yhteisöllisyyttä. Näin nuorisotilalla olisi kokonaisvaltainen vaikutus nuorten henkiseen hyvinvointiin. (Azizi 2015.)

Nummi – Halinen suuralue asukaskyselyjen avulla on myös kartoitettu asukkaiden näkemyksiä. Alkuvuonna 2015 tehdyssä Nummi-Halisten suuralueen haastatteluissa osallistettiin yhteensä 341 asukasta, joista 251 ilmoitti asuinpaikakseen Nummi-Halisten alueella sijaitsevan asuinalueen. Nummi - Halinen

aluetiimistä oli mukana viisi haastattelijaa. Haastattelijat jalkautuivat alueelle ja vierailivat kuudessa paikassa; ruokakaupat, Nummen kirjasto, terveysasema, Kuvvuoren nuorisotalo sekä lisäksi Turun keskustan pääkirjasto. Haastatteluja tehtiin yhteensä kahdeksana päivänä. Nostan tässä opinnäytetyössä haastatteluissa esille tulleita nuorten toiveita ja mielipiteitä. Lapsia ja nuoria, alle 20 -vuotiaita, saatiin osallistettua 16 henkilöä. Haastatteluissa tuli esille nuorisotilan tarve, hengailupaikka. ”Olisi paikka, jossa aikuisia. Meidän kanssa luodut säännöt ja voitaisiin osallistua ohjelman/sisällön tuottamiseen ja suunnitteluun”.

Selvitysten ja kyselyjen mukaan nuorilla on tarve tilalle, jossa he voivat nähdä toisiaan ja viettää aikaansa. Toisaalta kyselyistä käy ilmi, että nuorisotilojen käyttö ystävien tapaamispaikkana on jatkuvasti vähentynyt. Tässä on mielestäni mielenkiintoinen ristiriita ja näen nuorisotilassa järjestettävän toiminnan sisällön olevan avain ratkaisuun. Nuoret pitää osallistaa vahvasti toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Azizin haastattelemat nuoret näkevät nuorisotilan edistävän ja auttavan sosiaalista kanssakäymistä sekä yhteiskunnan toimijaksi kiinnittymistä. Halisten alueella ei ole osoittaa tilaa nuorten käyttöön ja nuoret kaipaavat selkeästi kokoontumispaikkaa. Tilan saamiseksi on tehty valtuustoaloite, nuorisolautakunnan esitys sekä nuorisopalvelujen kenttätyönä kartoitettu sopivaa tilaa Turun kaupungin omistamista kiinteistöistä.

2.2 Nuorisotila nuorten paikkana ja toiminnan mahdollistajana

Lähiöiden suunnittelussa huomioidaan yleensä lasten ja heidän vanhempinsa tarpeita mutta muiden ryhmien tarpeet jäävät yleensä vähäiselle huomiolle. Esimerkiksi nuorilla ei juurikaan kodin ulkopuolella ole tekemistä tai omaa paikkaa missä he saattaisivat kohdata. Nuorten kokoontumiseen liittyy usein myös muiden asukkaiden mielestä ei –toivottua porukointia. Asukkaiden kokemukset nuorten ei –toivotusta toiminnasta voivat olla harmia, huolta, häiriötä ja haittaa. Nuorisotyöltä odotetaan kaksijakoista roolia nuorten kasvattajana sekä nuorten ja yhteiskunnan muiden jäsenten välisenä välittävänä toimijana. Oma fyysinen tila koetaan tärkeäksi nuorisotyön resurssiksi. Nuorisotila tarjoaa paikan, jossa kävijöistä voi muodostua ryhmä ja jonka jäsenet voivat kokea yhteisöllisyyttä. (Kylmäkoski 2006, 6–13.)

Kokkolassa, vuonna 2012, toteutetun nuorten vapaa-aikakyselyn 1 300 yläkoulu-ikäiseltä nuorelta tiedusteltiin, että minkälaisen kohtaamispaikan he haluaisivat. Vastaukset saattoi tiivistää yhden oppilaan kommenttiin ”Lähellä, hyvää musiikkia, mukavia ihmisiä ja ehkä jotain syötävää” (Kinnunen 2015, 54). Turun kaupungin nuorisopalveluiden nettisivuilla kerrotaan, että nuorisotalo on nuorten oma paikka. Toiminta on suunnattu 9-18-vuotiaille. Siellä on mahdollisuus pelailuun, yhdessä tekemiseen ja omien ideoiden toteuttamiseen. Ohjaajina nuorisotaloissa toimivat koulutetut nuorisotyöntekijät. (Turun kaupunki.)

Nuorisotalotoiminnan ja talojen ohjaajien tavoitteena on tukea nuorten vapaa-aikan toimintaa, lisätä nuorten osallisuutta sekä tarjota nuorille oma, puolueeton kohtaamispaikka. Sellaista yhteisöllisyyden tilaa, jossa nuoret näyttäytyisivät ammattitaitoisten ohjaajien innostamina aktiivisina toimijoina ja osallistujina, ei ole helppo synnyttää. Avoimen nuorisotalotoiminnan kävijöitä pitää aktivoida yhteisölliseen demokraattiseen toimintaan ja toimintatapoihin. Lisäksi tulisi panostaa myös sellaiseen toimintaan, joka tukee nuorten itsensä näköistä kansalaistoimintaa. Aikuisten mielestä joku toiminta saattaa näyttää jopa passiiviselta ei-toiminnalta. Tavoitteena on oltava nuorten yhteiskunnallisen jäsenyyden vahvistaminen nuorisotyön avulla. Gretschelin mukaan ”osallisuuden kehittäminen nuorisotaloilla tarkoittaa muun muassa kahta asiaa: talon yhteisöllisyyden tilan diagnosointia ja demokraattisiksi tarkoitettujen toimintatapojen vaikuttavuuden pohdintaa”. (Gretschel 2011, 4–6.)

Gretschelin mielestä nuorisotyötä voidaan kuvata kasvatuksena, jos kasvatuksella tarkoitetaan dialogista kasvatusta. Dialogisessa kasvatuksessa kasvattaminen välittyy tasavertaisessa vuorovaikutuksessa kasvattajan ja nuoren välillä. Nuorella on nuoren asiantuntemus ja kasvattajalla kasvattajan, joten kummallakin on omat vahvuutensa. Dialogisessa kasvatuksessa nuoret voivat vaikuttaa toiminnan sisältöön ja päämääriin. (Emt.,7.)

Kun nuoret halutaan nuorisotaloilla mukaan toimijoiksi ja päättämään asioista, niin monipuolinen osallisuus mahdollistuu vain valtaa ja toimintamahdollisuuksia jakamalla. Nuoret pitää ottaa mukaan ideoimaan, suunnittelemaan, päättämään, toteuttamaan ja arvioimaan toimintaa. Tällä tavoin toimien nuorten asioi-

ta koskeva asiantuntemus ja toimintahalua on mahdollista saada kanavoitua nuorisotalotoiminnan kehittämiseen ja koko yhteisön hyväksi. Yhteisötason kehittäminen nuorisotalolla on monin tavoin tärkeää, yksilöiden, ryhmien ja yhteisön hyvinvoinnin takia itsessään, mutta siis myös aidon demokraattisen toimintatavan mahdollistumisen vuoksi. Nuorisotalon kehittäminen demokraattisena mahdollistavana kasvuympäristönä tapahtuu käsi kädessä nuorisotalon yhteisöllisyyden opettelun kanssa. (Emt., 39–40.)

Luoppitulosten esille tuoma pohdinta kunnallisten nuorisopalvelujen nuorisotoiminnan kiinnostavuudesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta sopivuudesta antaa aihetta tarkastella kriittisesti dialogisen toimintakulttuurin hallintataitoja. Halisten nuorisotoiminnan kehittämistyön tavoitteissa osallistavat prosessit ovat keskiössä. Nuorisotyöntekijöiden ammatillinen osaaminen ja dialogisen toimintakulttuurin hallinta mahdollistavat aidon demokraattisen ja osallistavan nuorisotilayhteisön syntymisen. Nuorisotilatoiminnan kehittäminen Halisissa on vasta alkutekijöissään mutta mielestäni alusta saakka on tiedostettava ja hallittava työote ja toimintatapa, jolla saavuttaa tavoitteet. Tavoitteiden saavuttaminen vaatii pitkäjänteistä työtä.

2.3 Yhteistyössä on voimaa

Tutkimuksen ”Nuoret luukulla. Kolme näkökulmaa syrjäytymiseen ja nuorten asemaan palvelujärjestelmässä” mukaan suomalainen palvelujärjestelmä ei vastaa hankalimmassa asemassa olevien nuorten tarpeisiin. Näyttää siltä, että palvelut eivät kohtaa niiden nuorten tarpeita, joilla on alentunut toimintakyky. Nuorille suunnattujen palvelujen kenttä on erittäin monimuotoinen, jopa niin, että sillä työskenteleville kokonaiskuvan muodostaminen on joskus hankalaa. Palveluista osa on siirtynyt yhä enemmän sähköiseen asiointiin. Monet nuoret kuitenkin nimenomaan kaipaavat henkilökohtaista asiointimahdollisuutta. Palvelujärjestelmässä on oltava turvallisia ja tukea tarjoavia paikkoja, jossa elämäntaitoja voi harjoitella toiminnallisten keinojen kautta. (Aaltonen, Berg & Ikäheimo 2015.) Tutkimuksessa haasteltiin moniammatillisia työntekijöitä, jotka kohtaavat nuoria. Mielestäni alla oleva työntekijän kommentti tuo hyvin esille sen, että nuorten asiat ovat koko yhteiskunnan asioita.

Mun mielestä se nuorten syrjäytyminen, sen estäminen, olis koko yhteiskunnan asia, et sekään ei riitä että on nuorisolaki ja nuorisotakuu ja nää, ne on hyvät asiat, et onneks ne on, mut se ei riitä, se on koko yhteiskunnan asia (emt.,5.)

Halisten asuinalueen nuorisotoiminnan kehittäminen ei voi olla eikä saa olla vain nuorisopalvelujen varassa. Nuorisotoiminnan kehittämiseen toimijatasolla osallistuvat myös vapaa-aikatoimialan aluetyön Nummi - Halinen aluetiimin jäsenet sekä Suomen Punaisen Ristin Varsinais-Suomen piirin (SPR) nuorisotyöntekijät.

Tiimi on moniammatillisen yhteistyön ydinkäsite. Syyt, jotka estävät tehokkaan moniammatillisen yhteistyön, ovat moninaisia. Niihin liittyy sekä henkilöiden välisiä että organisaatiosta johtuvia tekijöitä. Tiimin dynamiikassa vaikeuksia syntyy ristiriitatilanteissa mm. vastuun jakautumisessa, ammatillisten roolirajojen ylityksissä ja siitä ettei ajantasaista tietoa ole aina kaikkien tiimin jäsenten hallussa. Moniammatillinen yhteistyö termin toinen osa on yhteistyö. Tiimissä jäsenten resurssit ja tehtävän laatu vaikuttavat siihen miten ryhmä suoriutuu tehtävästä. Jäsenten suoritusten yhdistämisen tuloksena syntyy ryhmän panos. Yhdistäminen tapahtuu ryhmän vuorovaikutusprosessissa. Syntykö ryhmätyöstä mahdollisesti synergiaa? Heikko synergia voidaan määritellä ryhmän tulokseksi, joka ylittää tyypillisen ryhmän jäsenen suorituksen kun hän työskentelee yksin. Vahva synergia syntyy taas silloin, kun ryhmän suoritus ylittää jopa ryhmän parhaimman jäsenen suorituksen. Löytyy paljon tuloksia, jotka todistavat ainakin heikon synergian toteutumisen. Tiimityö on yksi ryhmätyön muoto. Samat tuloksellisuuteen liittyvät ilmiöt tulevat esiin myös tiimeissä. Luottamus luo olosuhteet, joissa positiivisemmat asenteet ja parempi yhteistyö mahdollistuvat. Vaikka toimijoilla olisi yhteinen tavoite, eivät he välttämättä ole motivoituneet yhteistyöhön, ellei keskinäinen luottamus ole vahva. (Isoherranen 2012, 31–56.)

Nummi – Halinen aluetiimin yhtenä painoarvoltaan suurena tavoitteena on nuorisotoiminnan lisääminen Halisten asuinalueella. Tavoite on yhteisesti tunnustettu. Aluetiimissä haasteena on luottamuksen synnyttäminen, jolloin vuorovaikutusprosessit saadaan tavoitetta tukeviksi ja synergian muodostuminen mahdollistuu.

2.4 Halisten asuinalue pähkinänkuoressa

Turvallinen rakennettu ympäristö kannustaa ihmisiä ottamaan paikkansa yhteisissä ulkotiloissa ja käytetty arkiympäristö vaikuttaa olennaisella tavalla ihmisten elämänlaatuun ja hyvinvointiin. Asuinalueen eriarvoistuminen ja ongelmien kasaantuminen luovat sosiaalista turvattomuutta. Tämä voi heijastua ympäristöön mm. rikoksina ja yleisenä levottomuutena. Alueen kehittämisessä on tärkeää tunnistaa alueen vahvuudet ja tarpeet, sillä jokaisella lähiöllä on oma ainutlaatuisuutensa, jota asukkaat tavallisesti arvostavat. (Hirvola 2016, 8–23.) Nuorisotoiminnan kehittämishanke Halisten asuinalueella lähti alueen nuorten tarpeiden kartoituksesta. Tarpeista nousi kehittämishaaste, johon pyritään vastaamaan. Kehittämishanke ei välttämättä ole mallinnettavissa muualle sillä toimintaympäristö on aina ainutkertainen.

Halisten alue on Turun Aurajoen yläjuoksulla sijaitseva kaupunginosa. Halisten väkiluku on 3 532, joista 0 – 14 -vuotiaita 736 (20,8 %) ja 15 – 24 -vuotiaita 575 (16,3 %). Lasten ja nuorten osuus on siis reilu kolmasosa asukkaista. Halinen on tunnettu yhtenä Turun kaupungin suurimmista maahanmuuttajakeskittymistä. Alueen asukkaista äidinkielenään suomea puhuu 64,9 %, ruotsia 4,0 % ja muita kieliä 31,1 %. Lapsiperheitä on yhteensä 464, joista yhden huoltajan perheitä on 143 (30,8 %). Valtaosa asuinkannasta on kerrostaloja (63,7 %) sekä vuokra-asuntoja (67,5 %). Alueen keskimääräinen tulotaso on jonkin verran Turun keskimääräistä matalampi. Työttömyysaste on huomattavasti, 25,9 %, korkeampi kuin Turun keskimääräinen 13,4 %. Nuorisotyöttömyysaste on peräti 26,3 %. (Turun kaupunki 2013a.)

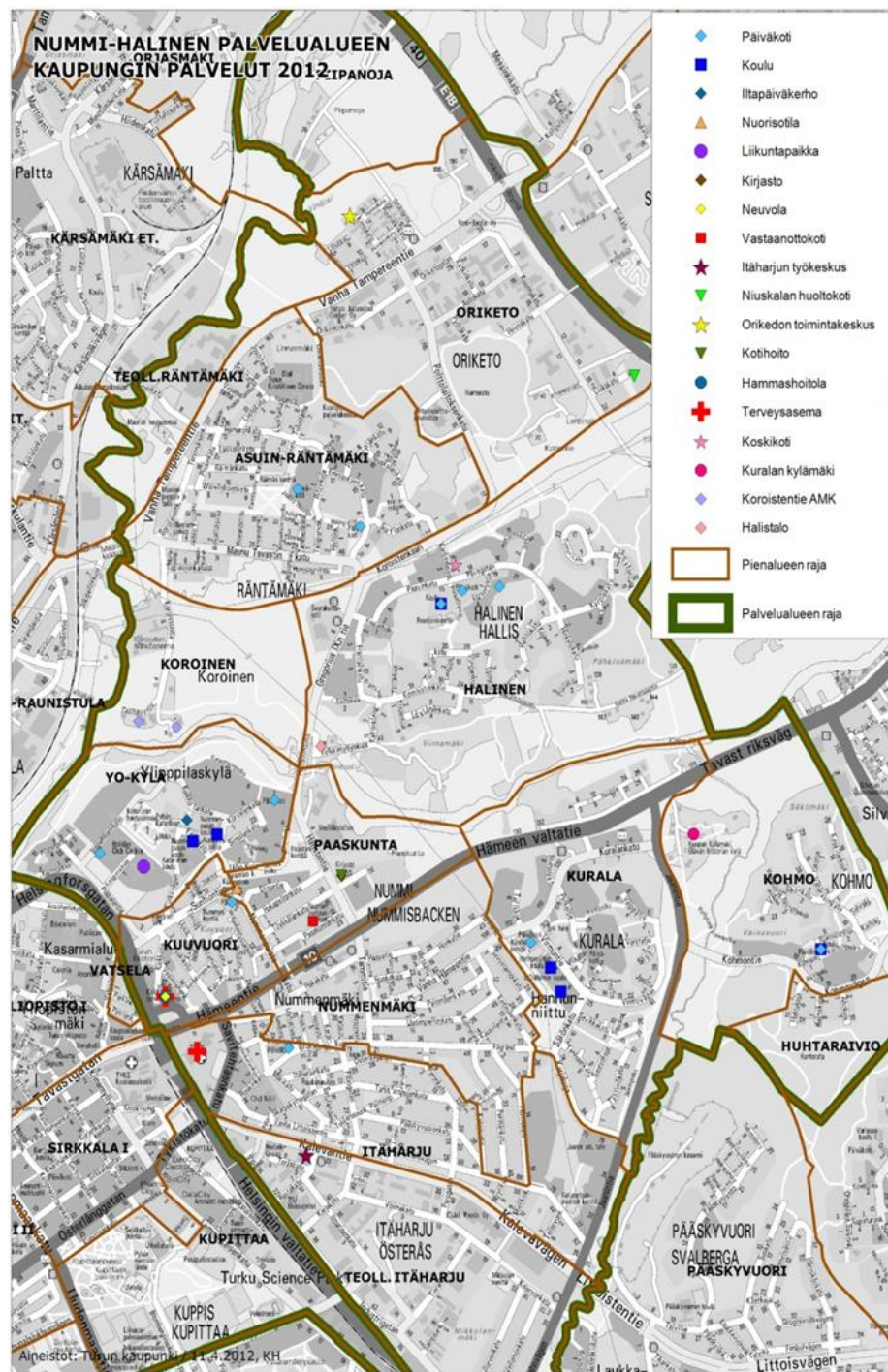
Halinen näyttäytyy tyypillisenä kerrostaloalueena, jolle on omaleimaista runsas maahanmuuttajaväestö monikulttuurisena ja – kielisenä vaikuttajana. Halisissa on paljon yksinhuoltajaperheitä. Asukkaiden tulotaso, keskimääräinen tulo vuodessa 19 023 euroa, on heikko ja työttömyyttä on runsaasti. (emt.)

Halisten alueella Turun kaupungin palvelut ovat kapeat. Alueella on kaksi päiväkotia, alakoulu, jossa on myös päiväkotia, vammaispalveluiden Koskikoti sekä Halistentalo. Halistentalossa toimii Aurajoen opastuskeskus.

Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän Halisten seurakuntatalo sijaitsee alueella. Halisten seurakuntatalon nettisivujen mukaan pieni seurakuntatalo tarjoaa paikan eri-ikäisten toimintaryhmille ja tiloja voi vuokrata myös kokouksia, perhejuhlija tai muistotilaisuuksia varten. Maarian Kämmeköiden partiolippukunnalla on Halisissa Majavat – niminen ryhmä, joka kokoontuu kerran viikossa seurakunnan tiloissa. Seurakunnalla on tiloissaan myös iltapäivätoimintaa.

Halisten alueella toimii muutama yhdistys. Sateenkaari Koto ry on 1998 perustettu ja rekisteröity yhdistys. Yhdistyksen Opetuskoti Mustikka tarjoaa Halisissa maahanmuuttajaisille ja -lapsille avoimen kohtaamispaikan, suomen kielen ja arjen taitojen opetusta sekä kulttuuritietoista palveluohjausta. Halisten omakotiyhdistys on perustettu 1994 ja se toimii hyvin aktiivisesti. Turun 4H-yhdistykseltä on mahdollista vuokrata yksi- ja monivuotisia viljelypalstoja Halisissa. Halisten alueen laaja asumaton pinta-ala, Halisten kosken vesistö ja rehevät metsäalueet luovat kuitenkin hyvät ulkoilu- ja virkistysmahdollisuudet asukkaille.

Nummi-Halinen suuralueen, kaupungin palvelut 2012, kartassa näkyy pienalue Halinen rajoineen ja siellä olevat palvelut.

Kuva 1. Nummi-Halinen suuralueen kaupungin palvelut 2012 (Turun kaupunki 2013b).

2.5 Halisten alueen maahanmuuttajanuoret

Maahanmuuttajia ja -muuttoa tarkasteltaessa Turulle on ominaista suoraan ulkomailta tapahtuvan muuton lisäksi vireä muuttoliike muualta Suomesta. Muutosyyt voivat liittyä esimerkiksi työ- tai opiskelupaikkaan tai sukulaisuus- ja ystävyssuhteisiin (Turun kaupunki 2014). Muunkieliset sijoittuvat Turun eri asuinalueille epätasaisesti. Kaupungin merkittävimmät muunkielisten asumiskeskittymät vuoden 2012 lopussa olivat Varissuo (n. 40 % asukkaista), Lauste (n. 30 %), Halinen (n. 30 %) ja Pansio (n. 21 %) (Turun kaupunki 2013a). Halisten alue on Turussa yleisesti tunnettu maahanmuuttajataustaisen väestön asuinalueena.

Maahanmuuttajien on ensimmäisestä polvesta lähtien voitava tuntee olevansa täysivaltaisia ja yhdenvertaisia yhteiskunnan jäseniä. Aiempaa enemmän on keskustelussa esiin nostettu maahanmuuttajien osallistuminen ja osallisuus. Maahanmuuttajien osallistuminen yhteiskunnan toimintaan on monilta osin kannattaväestöä heikompaa. Heidän jääminen yhteiskunnan ulkopuolelle voi johtaa legitimitiiviteettikriisiin eli kansalaiset kyseenalaistavat yhteiskunnallisen järjestelmän, joka puolestaan voi purkautua väkivaltaisenakin liikehdintänä. (Oikeusministeriö 2010, 12–14.) Kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotouttamisessa. Kotoutumissuunnitelmassa sovitaan kunnan ja työvoimatoimiston ja maahanmuuttajan kesken toimenpiteistä, jotka tukevat maahanmuuttajaa ja hänen perhettään yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavien tietojen ja taitojen hankkimisessa. (Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta 493/1999.) Turun kaupungin maahanmuuttajien kotouttamisohjelman 2014 – 2017 kehittämistoimenpiteisiin on kirjattu mm. sukupuolisensitiivisen toiminnan kehittäminen esim. Tyttöjen talo. Toimenpiteisiin on kirjattu myös poikien ja miesten harrastustarpeisiin vastaaminen, vapaa-ajan palveluiden hyödyntäminen kotoutumisen edistämiseksi, pidempään maassa olleiden kielitaidon ja osallisuuden vahvistaminen, monikulttuurisuus rikkautena – ajattelun avaaminen, vahvistaminen ja operationalisointi. Vapaa-aikapalvelut ovat tärkeässä roolissa maahanmuuttajien osallistumisen ja aktiivisuuden edistämiseksi. (Turun kaupunki 2014.)

Tommi Laitio blogissaan kirjoitti, että ”useamman tutkimuksen perusteella uskaltaa sanoa, että noin 80 – 90 prosenttia nuorista harrastaa jotakin. Erityisen yleistä harrastaminen on 7-14-vuotiailla, jonka jälkeen tapahtuu merkittävä pudotus. Ero suomen- ja ruotsinkielisten ja muunkielisten välillä on kuitenkin merkittävä. Joka neljäs muunkielinen ei harrasta mitään” (Laitio 2016).

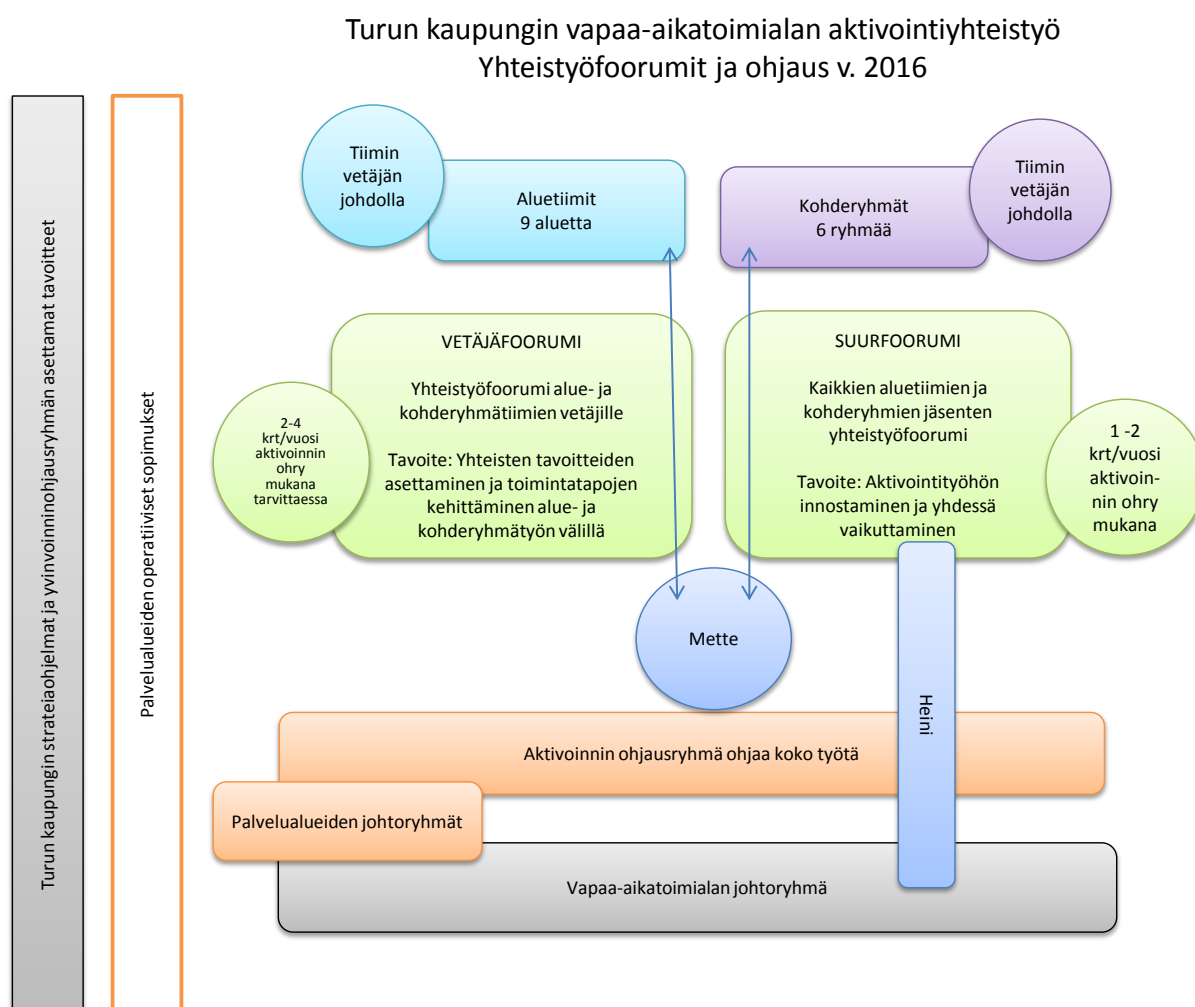
Halisten alueen nuorisotoiminnan kehittämässä on tunnettava alueen nuorten lähtökohdat ja huomioitava heidän tarpeensa. Alueen runsas lasten ja nuorten määrä, maahanmuuttajataustaisuus, muunkielisyys ja korkea nuorisotyöttömyysaste sekä heikko taloudellinen asema pitää huomioida nuorisotoiminnan kehittämishaasteissa. Azizin haastattelemat nuoret Halisissa olivat sitä mieltä, että nuorisotila voisi edistää muunkielisten nuorten integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

2.6 Turun kaupungin vapaa-aikatoimialan aktivointityö

Kehittämistoiminnassa on eri asia määritelläkö kehittämisen tavoitteet ulkoapäin vai voivatko toimijat itse määritellä kehittämisen tavoitteet (Toikko & Rantalainen 2009, 15). Aktivointityön tavoitteena on luoda kuntalaisille tasavertaiset mahdollisuudet aktiiviseen vapaa-aikaan ja aktivointityöllä halutaan tavoittaa erityisesti passiiviset ja sosioekonomisesti haastavassa asemassa olevat ihmiset. Aluetiimi on suuraluekohtainen verkosto, joka koostuu kyseisen alueen kirjasto-, liikunta-, nuoriso- sekä kulttuuripalveluiden edustajista. Turun kaupungin vapaa-aikatoimiala on määritellyt aluetiimin jäsenet. Nummi - Halinen aluetiimissä on edellä mainittujen hallinnonalojen edustajien lisäksi Suomen Punaisen Ristin Varsinais-Suomen piirin (SPR) edustajat. Tiimissä on yhteensä kahdeksan henkilöä. Aluetiimi ohjaa vapaa-aikatoimialan aktivointityön ohjausryhmä. Aluetiimi pyrkii tunnistamaan selkeitä puutteita alueen palvelutarjonnassa suhteessa sen asukkaisiin sekä ennen kaikkea asukkaiden tarpeita. (Aktivointityön opas 2016.) Vapaa-aikatoimialan aktivointityön Nummi-Halinen aluetiimin tehtävissä on ulkoapäin annettua määrittelyä mutta tiimillä on vastuu ja vapaus työstää toimintasuunnitelmansa.

Aluetiimissä käsiteltävät asiat etenevät normaalisti vuosikellon mukaan. Tiiminvetäjä (pj) valmistelee kokoukset. Kokoontumisista tehdään esityslistat sekä muistiot. Tiimin vetäjän eli puheenjohtajan tehtäviin kuuluu aluetiimitapaamisten valmistelu (mm. aika, paikka, esityslistat), tiimintyön koordinointi mm. vastuiden ja tehtävien jakaminen, toiminnan seuraaminen ja kirjaaminen sekä tiimin yhteyshenkilönä toimiminen, että edustaminen tiiminvetäjien keskinäisissä palaverissa ja muissa tilaisuuksissa tarpeen mukaan. (Emt.)

Turun kaupungin vapaa-aikatoimialan aktivointiyhteistyö ja siihen liittyvät yhteistyöfoorumit ja ohjaus on kuvattu kaaviossa. Nummi – Halinen aluetiimi on yksi yhdeksästä alueesta. Alueet jakautuvat koon ja resurssien mukaan. Nummi – Halinen, Pansio – Jyrkkälä, Varissuo – Lauste ja Runosmäki ovat ns. vaativia alueita.

Kuva 2. Turun kaupungin vapaa-aikatoimialan aktivointiyhteistyö. Yhteistyöfoorumit ja ohjaus 2016 (Aktivointityön opas 2016).

Nummi – Halinen aluetiimin toimijoista osa työskentelee Nummi – Halinen suuralueen palveluissa esim. kirjastossa, joka sijaitsee Nummen alueella. Museon toiminta keskittyy Kuralan Kylämäkeen, joka on Turun kaupungin omistama museo- ja kulttuurivirkistysalue. Osalle tiimiläisistä työhön kuuluu alueellisten palvelujen tuottaminen tai koordinointi kuten liikunta- ja kulttuuripalveluissa. Oma tehtäväni liittyy nuorisotoiminnan koordinointiin Halisten alueella mutta fyysinen työpisteeni on nuorisopalvelujen hallinnossa Turun keskustassa. Aluetiimin jäsenet työskentelevät eri toimipisteissä ja heidän tehtävänsä rakentuvat kunkin hallinnonalan työtehtävistä. Aluetyö on määritelty osaksi perustyötä. Aluetiimin jäsenten kontaktit alueen asukkaisiin voivat olla päivittäisiä tai hyvinkin satunnaisia.

Kunnallisessa organisaatorakenteessa on vanhat ja vahvat perinteet linjaorganisaatiosta. Ihmiset ovat tottuneet hahmottamaan hierarkiasuhteita selkeiden ”laatikoiden” avulla. Myös johtaminen nojaa vahvasti vielä esimies - alainen asetelmaan ja johtamistavat eivät ole suosineet henkilöstöä osallistavaa työtettä. (Stenvall, Majoinen, Syväjärvi, Vakkala & Selin 2007.) Itse näen aluetiimin työskentelyssä verkostomaisen työtteen mahdollisuuden, jossa on paljon synergiaa. Kuten verkostotyöskentelyssä yleensä, myös aluetiimityöskentelyssä jokaisen jäsenen rooli on kaksijakoinen. Aluetiimin jäsen on toisaalta palvelualueensa edustaja, jolloin hänen tehtävänä on pitää huolta siitä, että tiedonkulku oman aluetiimin ja yksikön välillä sujuu mutkitta. Samalla hän toimii asiantuntijan roolissa omaa perustoimenkuvaa koskevissa asioissa. (Aktivointityön opas 2016.)

Turun kaupungin vapaa-aikatoimialan alueellinen kehittämishanke, EVIVA, päättyi vuoden 2015 lopulla. Nummi – Halinen aluetiimin jäsenistä osa on ollut jo silloin mukana alueellisessa yhteistyössä ja nyt he jatkavat edelleen tiimin jäseninä. Tiimiläisistä osa on siis tuttuja keskenään ja edeltävä hanke on luonut pohjaa hyvin toimivalle yhteistyölle. Haasteena nykyisessä aluetiimissä oli saada vanhat ja uudet ryhmän jäsenet sitoutumaan toimintaan, luoda turvallinen ja toimiva ryhmä sekä vakiinnuttaa työtapoja.

2.7 Kumppanina Suomen Punainen Risti Varsinais – Suomen piiri

Suomen Punaisen Ristin Varsinais-Suomen piiri (SPR) on järjestänyt nuorisotoimintaa Kuvuoren nuorisotalossa vuodesta 1997 lähtien. Turun kaupungin nuorisopalvelut ja SPR ovat solmineet kumppanuussopimuksen. Yhteistyön tarkoituksena on, että nuorisojärjestö tuottaa nuorisotalon vaikutusalueella itse laatimiensa ja nuorisopalvelujen kanssa yhteisesti hyväksymien suunnitelmien mukaisesti toimintaa nuorille ja muille asukkaille. Nuorisopalvelut osoittaa puolestaan tähän tarkoitukseen tilat ja toimintaan hankitun irtaimiston sekä huolehtii nuorisotalokiinteistön hoidosta. Kumppanit ovat järjestäneet keskinäisen toiminnan kehittämistä edistävän yhteistyön ja seurannan. Tämä tehtävä on annettu ohjausryhmälle, jossa on sekä nuorisopalvelujen että SPR:n edustus. Nuorisopalvelut ja SPR työstävät vuosittaisen toimintasuunnitelman ja talousarvion ja sopimuksen mukaisesti nuorisopalvelut tukee toimintaa taloudellisesti. Nämä asiakirjat esitellään nuorisolautakunnan kokouksessa joulukuussa ja lautakunta päättää tuen euromääräisestä suuruudesta. SPR toteuttaa vuosisuunnitelman ja raportoi toteutuneen toiminnan. Kuvuoren nuorisotilatoiminnan lisäksi toiminta-alueetta on laajennettu vuoden 2015 loppupuolella Halisten alueelle Kardiinaalikatun 3:n kerhotilaan sekä katutyöhön Halisissa.

3 MITEN LÄHESTYÄ KEHITTÄMISTOIMINTAA

Engeströmin mukaan kehitys tarkoittaa laadullisesti uudenlaisen toimintalogiikan syntymistä ja siihen liittyy aina paitsi pyrkimystä parempaan, myös kamppailua ja vanhan särkemistä tai hylkäämistä (Engeström 2004, 12). Työelämälähtöinen prosessikehittäminen ymmärretään yhteisen tekemisen ja keskustelemisen sekä oppimisen tuloksena tuotettuna käytäntönä. Käytännölle on ominaista, että se on luonteeltaan sosiaalista ja sisältää seikkaperäisesti ilmaistua sekä hiljaista ainesta. Prosessimaisuutta, dialogisuutta ja kumppanuutta painottavat kehittämisnäkökulmat ovat vahvistuneet ja korostuneet viime vuosina. Prosessikehittämisen menetelmän valinnassa ja sen soveltamisessa on tärkeää, että menetelmä tukee kaikkien äänen kuuluvuutta, jatkuvuutta, itsearviointia ja palautetta sekä toimijalähtöisyyttä. (Seppänen-Järvelä ym. 2009, 11–24.) Ke-

hittämisprosessin ja kehittämiskulttuurin kypsymisen myötä yksilöiden ja ryhmän kyvykkyys kehittyvät ja kapasiteetti vahvistuvat (emt., 43).

Toimintatutkimuksesta on todettu, että se ei ole varsinainen tutkimusmenetelmä vaan se on pikemminkin lähestymistapa, jossa yhdistetään käytännön kehittämistyö ja tutkimus. Toimintatutkimus kohdistuu erityisesti sosiaaliseen toimintaan eli ihmisten yhteistoimintaan ja vuorovaikutukseen. Toimintatutkimus on perusluonteeltaan sosiaalinen prosessi. Toimintatutkimuksessa teoriaa ja käytäntöä ei käsitellä erillisinä vaan saman asian eri puolina. Toimintatutkimus tavoittelee käytännön hyötyä ja käyttökelpoista tietoa. Tietoa ei tavoitella tietämisen vuoksi, vaan sellaista tietoa, jonka avulla voidaan parantaa käytänteitä. (Heikkinen 2010a, 214–215, Heikkinen 2010b, 16–21, Aaltola & Syrjälä 1999, 15–22.) Halisten alueen nuorisotoiminnan kehittäminen tapahtui aidoissa olosuhteissa ja ympäristössä niiden toimijoiden kanssa, joita kehittämistoiminta kosketti.

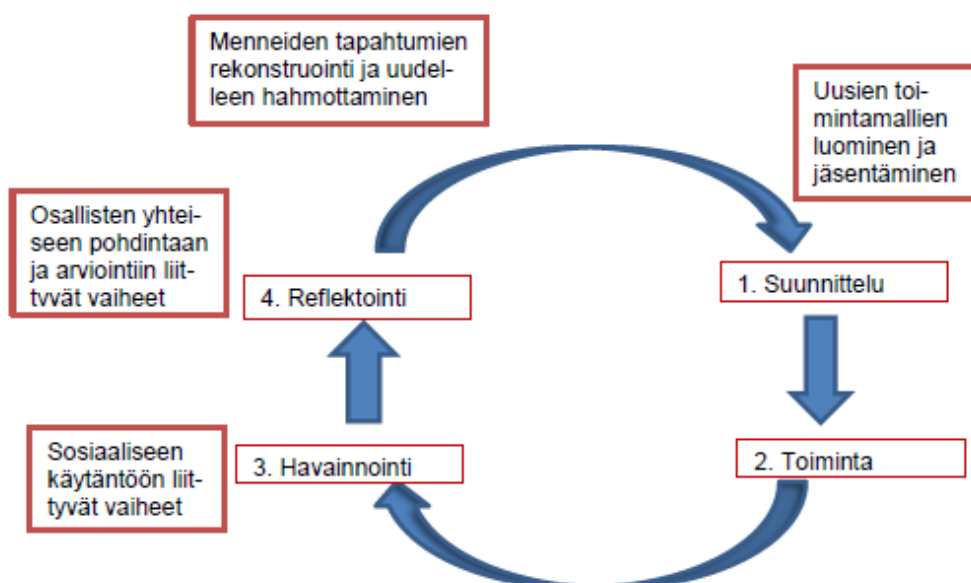
Toimintatutkimuksessa on osallistava tutkimusote, jolloin tutkimuskohteen tarkasteleminen sisältäpäin vaikuttaa myös tutkijan suhtautumiseen aineistoonsa ja sen analysointiin. Osallistuminen tutkimuskohteen toimintaan voi näkyä myös tutkimusraportin kielenkäytössä, minä tai me muotona. (Heikkinen 2010b, 19–21.) Toimintatutkimuksessa pyritään luomaan uskoa ihmisten omiin kykyihin ja toimintamahdollisuuksiin eli voimaannuttamaan ja valtauttamaan heitä (emt., 20). Nuorisotoiminnan kehittäminen Halisten alueella ei lähtökohdiltaan voinut olla yhden toimijatahon kuten nuorisopalveluiden tai toimintatutkijan eli minun intresseistä lähtevää. SPR:n työntekijät ja Nummi-Halinen aluetiimi jäsenet olivat osallisina kehittämistyössä. Nummi – Halinen aluetiimin yhteistyön toimivuus ja työmenetelmien tarkoituksenmukaisuus sekä tiimin jäsenten kokemus työn mielekkyydestä olivat mielestäni tärkeitä kehittämistoiminnan näkökulmia pohtiessani. Tiimin sitoutuminen ja yhteistyössä työskenteleminen nuorisotoiminnan aikaansaamiseksi Halisiin sekä taloudellisten resurssien sitominen nuorisotoimintaan vaikuttivat merkittävästi kehittämistoiminnassa onnistumiseen. Oma roolini toimintatutkijana oli osallistua toimintaan ja olla aktiivinen vaikuttaja.

Tutkijalla on valta määritellä tutkimuskysymyksiä ja ohjata vuorovaikutustilannetta ja kirjottaa tuloksia, mutta silti hän tarvitsee tutkimukseen osallistuvat hen-

kilöt. Tämän vuoksi tutkija ei voi vapaasti toimia omien ajatustensa ja tuntemustensa suhteen suoraviivaisesti. Tutkimukseen osallistumisen ehdoton vapaaehtoisuus tarkoittaa käytännössä sitä, että jokainen tutkittava on motivoitava tutkimukseen. Myöntymisen tutkimukseen voi olla yksinkertaisesti myös halua auttaa tutkijaa tai se voi selittyä sovinnaisena tapana. Kasvotusten toimiessa saattaa olla myös hankalaa kieltäytyä tutkimukseen osallistumisesta. (Kuula, Arja 2006, 155, 160). Nummi – Halinen aluetiimin puheenjohtajana olisin voinut käyttää tietynlaista valta-asetelmaa tiimin jäseniin mutta yritin tarkoin varoa pakonomaisten leiman syntyä. Kemmisin lähestymistavan (participatory action research) osallistava toimintatutkimus korostaa yhteisön toimintaa sekä tutkimuksen emansipatorista ja kriittistä luonnetta. Yhteisöllisyyden sekä toimijan itse-reflektion näkökulmat voidaan sisällyttää toimintatutkimukseen. Kemmisin mukaan toimintatutkimus voi usein alkaa pienestä, yhden henkilön aloitteesta mutta voi laajentua suuremman joukon yhteiseksi hankkeeksi (Heikkinen & Jyrkämä 1999, 49–50.) Ajatus tarkastella opinnäytetyössäni aluetiimin kykyä ja motivoitumista Halisten alueen nuorisotoiminnan kehittämiseksi sekä yhteistyön toimivuutta lähti minun aloitteesta. Itse-reflektio, eli oman toiminnan arvioinnin ja tarkastelun taito, oli mielestäni välttämätöntä aluetiimin toiminnan sekä nuorisotoiminnan kehittämisen kannalta. Lähtökohta itsearvioinnille oli kuitenkin tiimin yhteinen hyväksyntä ja sitoutuminen arviointiin, jotta kehittämistoimia voitaisiin kohdentaa oikeisiin asioihin.

Yhteisöperustaisessa toimintatutkimuksessa (community-based action research) osallistavuus ymmärretään siten, että mahdollisimman moni yhteisön jäsen osallistuu aktiivisesti tutkimukseen ja toiminnan kehittämiseen. Osallistavassa toimintatutkimuksessa pyritään edistämään eri osapuolten välistä vuorovaikutusta ja se ymmärretään siten, että osallistavuus on aktiivista osallistamista tutkimuksen kaikissa vaiheissa, suunnittelusta, aineiston keruuseen sekä tulkintojen ja päätelmien tekemiseen asti. Samalla se on tutkimushankkeen läpinäkyvyyttä. Toimintatutkimuksen eräänä keskeisenä piirteenä on pidetty prosessin yhteisöllisyyttä. Kaikki toimintatutkimuksen tekijät eivät kuitenkaan korosta tätä piirrettä. (Heikkinen 2010b, 32–33.) Tieto tiimityö sujuvuudesta tai ongelmallisuudesta ei anna avaimia kehittämistyöhön vaan tiedon pitää olla yksityiskohtaisempaa ja erittelevämpää sekä toimijoiden omaan kokemukseen nojaavaan tulkintoihin ja päätelmiin saakka.

Nuorisotoiminnan kehittäminen on mielestäni prosessinomaista. Toimintatutkimuksessa on prosessimainen luonne ja se on keskeisesti yhteisöllinen prosessi. Toimintatutkimuksessa korostetaan kehitettävän toiminnan etenemistä spiraalisena kehänä tai syklinä, johon kuuluvat toiminnan suunnittelu, itse toiminta, toiminnan havainnointi ja reflektointi. Toinen sykli käynnistyy reflektoinnin jälkeen tarkistetulla suunnitelmalla, sen toteutuksella ja havainnoinnilla, joita sitten taas syklin loppuksi reflektoidaan. (Kiviniemi 1999, 63–67.) Toimintatutkimuksen vaiheet olen kuvannut Carr & Kemmis (1986) kuvion mukaisesti (emt.,67).

Kuva 3. Toimintatutkimuksen vaiheet Carr & Kemmis (1986) mukaisesti (emt.,67).

Nuorisotoimintaa pitää ensin synnyttää mutta samalla toiminnan aikaansaamisessa on kehittävä ja osallistava työote. Kuvaan opinnäytetyössäni tiettyä rajattua kehittämisen ajanjaksoa ja tiedostan hyvin, että ehdin toteuttamaan yhden spiraalinomaisen syklin, jonka jälkeen kehittämistoiminta jatkuu seuraavalla syklillä.

Kunnallisessa nuorisotyössä, jota Turun kaupungin nuorisopalvelut edustaa sekä vapaa-aikatoimialan aluetyössä, toiminta- ja taloussuunnitelmat rytmittyvät kalenterivuoden sykleihin. Tällöin on luontevaa ottaa opinnäytetyöni tarkasteluajanjaksoksi kalenterivuosi 2016. Toimintasuunnitelmien toteutumisen kautta

voin tarkastella tuloksia. Nuorisotilan hankintaan liittyvä prosessi on kestoaltaan paljon pidempi ja on tarkoituksenmukaista tarkastella sitä kokonaisuutena. Osallistuvan budjetoinnin syklisyyttä voidaan tarkastella vuosikellon perspektiivistä ja toiminnan toteutumista prosessikuvauksella. Opinnäytetyössäni osallistuvan budjetoinnin prosessikuvaus alkaa syksystä 2016 ja päättyy Halisten nuorisotilan avajaisten suunnitteluun ja toteutukseen tammikuussa 2017.

3.1 Menetelmien valinta

Toimintatutkimus on lähinnä tutkimusstrateginen lähestymistapa, joka voi käyttää välineenä erilaisia tutkimusmenetelmiä (Heikkinen 2010a, 214). Toimintatutkimukselle on tyypillistä useiden eri menetelmien hyödyntäminen kuten havainnointi, kyselyt sekä kirjallinen materiaali. Toimintatutkimuksessa myös muut osalliset ovat keskeisesti vaikuttamassa aineiston luonteeseen. (Kiviniemi 1999, 75–76.) Toimintatutkimuksessa on viimeaikoina korostettu, että se on parhaimmillaan järkevää ja kekseliästä käytäntöä sekä ajattelemisen taitoa (Heikkinen 2010a, 215–2016).

Toimintatutkijana osallistuin tutkimaani toimintaan. Tein Halisten asuinalueesta, sen toimijoista ja Nummi – Halinen aluetiimin työskentelystä omia havaintojani, jolloin oma ymmärrykseni lisääntyi. Tutkijana olin aktiivinen toimija ja saatoin tehdä tarkoituksellisia muutoksia eli interventioita ja antaa impulsseja toiminnan suhteen. Nuorisotoiminnan kehittäjän roolissa olin mukana nuorisotilan hankintaprosessissa, aluetiimin työn kehittäjänä ja osallistuvan budjetoinnin pilotoinnissa.

Kirjasin havaintojani Nummi – Halinen aluetiimin toiminnasta muistiinpanoihin mutta ne tukivat lähinnä oman ajatteluni kehittymistä hakiessani sopivaa itsearviointimallia aluetiimin yhteistyön kuvaamiseksi ja analysoimiseksi. Nuorisotoiminnan kehittämishankkeen aikana tuotettiin erilaisia kirjallisia materiaaleja kuten lautakuntien päätöksiä, toimintasuunnitelmia ja muistioita. Kaikki kirjalliset dokumentit ovat avoimuusperiaatteen mukaan joko täysin julkisia (www.turku.fi päätöksenteko) tai kaikkien asianosaisten vapaasti käytettävissä (digitaalinen

työpöytä MeTku). Näistä dokumenteista ei useinkaan käy ilmi prosessi, joten osallistuvan budjetoinnin raportointi päätettiin tehdä prosessikuvauksena.

Arvioinnin tekeminen ei pidä olla itseisarvo, vaan arvioinnin arvo on sen hyödyllisyydessä (Virtanen 2007, 14). Virtanen (2007, 22–24) esittelee Angela Brownin ja Aaron Wildavskyn viiden peruslähtökohdan, joita arvioinnin tekijän pitää esittää ja hakea vastaukset niihin. Arvioinnin tekijän pitää kysyä milloin arviointia tehdään. Opinnäytetyössän Nummi – Halinen aluetiimin toiminnan arviointia tehdään vuoden 2016 toiminnan jälkikäteisarviona. Toiminta ei suinkaan pääty tähän vaan toiminta jatkuu seuraavan vuoden toimintakaudella. Seuraavaksi arvioijan pitää ratkaista missä arviointia tehdään eli kenen mielipiteistä ollaan kiinnostuneita. Kolmanneksi on selvitettävä kenelle arviointia tehdään. Mielenkiintoni kohdistuu aluetiimissä vuonna 2016 toimineiden jäsenten näkemyksiin yhteistyön tilasta ja arvioinnilla on tarkoitus tuottaa tiimille itselleen käyttökelpoista tietoa toiminnan kehittämiseksi. Arvioinnin tekijän tulee myös ratkaista mitä ollaan arvioimassa. Sitoutumisen kuvataan olevan ihmisen sisäisen mielen tila. Ihmistä ei voi pakottaa sitoutumaan mutta ihmistä voidaan auttaa sitoutumaan tarjoamalla mielenkiintoisia tehtäviä ja huolehtimalla työhön liittyvästä viihtyvyydestä. Työntekijöiden ollessa erittäin motivoituneita on heidän tuottavuutensa huipussaan. (Virolainen & Virolainen 2016, 191–193.) Viimeisenä eli viidentenä kohtana arvioijan tekijän pitää miettiä kaikkia arviointiin liittyviä motiiveja. Arviointiin liittyvät motiivit voivat vaihdella sen mukaan kenen näkökulmasta arvioitavaa kohdetta tarkastellaan. Arviointi on eettistä työtä siinä mielessä, että arvioija on aina vallankäyttäjä ja hän voi vaikuttaa merkittäväällä tavalla. (Virtanen 2007, 24–25.)

Arviointia voidaan tehdä itsearviointina, jolloin arviointi kohdistuu omaan toimintaan. Työyhteisön kohdalla itsearviointin toteuttamisen motiiveina on työyhteisön toimintatapojen kehittäminen, palvelun laadun parantaminen ja yhteishengen vahvistaminen. Itsearviointin toteuttamisen hyötyinä voidaan nähdä mm. yhteisen tulkinnan synnyttäminen kehittämisen kohteista ja yhteinen sitoutuminen toiminnan kehittämiseen. (Virtanen 2007, 25, 178.) Opetushallituksen nettisivuilta löytyy useita erilaisia valmiita malleja Itsearviointiin, kuten esimerkiksi EFQM -mallia, CQAF -mallia tai CAF -mallia. Itsearviointin keinoja on myös mm. SWOT -analyysi, erilaiset strategiatyökalut ja vertailukehittäminen (Virta-

nen 2007, 178). Oman mallin kehittäminen vaatii usein liian paljon aikaa ja se ei myöskään ole tarkoituksenmukaista (Opetushallitus).

Nummi – Halinen aluetiimin arvioinnin strategia on yhteistyön vahvistaminen ja arvioinnin lähestymistavaksi valitsin itsearvioinnin. Itsearviointi kohdistuu tavallisesti työyhteisö- ja organisaatiotasoiisiin kysymyksiin. Yksilötasoinen itsearviointi on kuitenkin erittäin merkittävää, koska oppiminen lähtee liikkeelle juuri yksilön pohdinnoista. Itsearviointi onnistuu vain jos organisaatio osaa tarkastella omaa toimintaansa kriittisesti. (Virtanen 2007, 95, 180, 197.) Aluetiimin toiminnassa arviointi kohdentuu ryhmän sisäiseen eli oman toimijuuden arviointiin. Samalla piti ratkaista miten toimijoiden sitoutumista ja motivoitumista voi tarkastella. Arviointia varten piti siis määritellä arviointikriteerit, joiden varassa voitiin tehdä päätelmiä (Virtanen 2007, 38).

SOSTE, Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallinen kattojärjestö. SOSTEN materiaaleista löytyy teemoittain koottuja arviointi- ja kehittämistyökaluja sekä aineistonkeruumenetelmiä. Teemoittelusta huolimatta työkaluja voi soveltaa vapaasti myös muuhunkin tarkoitukseen. Ne toimivat sekä työmenetelminä, että hyvin dokumentoituina myös arviointiaineiston keruutapoina. SOSTE:ssa on kehitetty ”Oman toiminnan arviointi hankeprosessissa” -lomake, joka sopii hanke- ja projektityössä toimijoille sekä itsearvioinnin työvälineeksi. Nummi – Halinen aluetiimin työ ei ole hanketoimintaa vaan perustyöhön kiinnitettyä alueellista yhteistyötä. Lomaketta voi kuitenkin soveltaa muissa yhteyksissä ja se soveltuu toimijoiden yhteisen arviointikeskustelun pohjaksi. Itsearvioinnissa keskitytään siihen, miten toimijat kokevat oman toimijuutensa osana prosessia. Lomakkeessa kysymykset jaetaan; miten toimijat kokevat motivaationsa, osaamisensa ja työprosessien onnistumisen sekä miten he kokevat projektin suhteessa työyhteisöön ja omaan tulevaisuuskuvaan. Arvioinnissa näkökulmana on, että mitä vahvempi kokemus on omasta toimijuudesta eri osa-alueilla, sitä paremmin myös itse prosessi toteutuu. Projektitoimijat saavat samalla arvioinnista tietoa niistä tekijöistä, joihin tulisi ehkä panostaa tai joita tulisi pohtia tarkemmin.(SOSTE.)

3.2 Demokratiakasvatus -nuoresta kunnan kansalainen

Niemelä (2007) toteaa kirjassaan, että suomalainen demokratia on perusteltaan vahva ja järjestelmää koskevin muodollisin kriteerein ainakin yksi parhaimmista. Meillä täyttyy tiukat demokratian vaatimukset kuten poliittiset johtajat ja puolueet voivat kilpailla vapaasti, voidaan pitää vapaat ja rehelliset vaalit, erottaa valtainstituutiot toisistaan, vähentää korruptiota ja turvata vähemmistöjen oikeudet, taata mielipiteen ja yhdistymisen vapaus sekä turvata lehdistön toiminta. Kansalaistoimintamme on hyvää eurooppalaista keskitasoa ja olemme vanhastaan vahva sosiaalisen pääoman maa. Demokratialla on 90 prosenttinen kansalaisten kannatus. Sitä pidetään ongelmistaan huolimatta parhaana järjestelmänä.

Suomalaisen demokratiapolitiikan tavoitteena on se, että päätöksenteko perustuu kansalaisten laajaan osallistumiseen ja että siinä toteutuu osallistumisen yhdenvertaisuus. Keskeistä on kehittää uusia kansalaisten osallistumis- ja vaikuttamiskeinoja sekä lisätä hallinnon avoimuutta ja vuorovaikutusta sidosryhmien sekä kansalaisten kanssa ja parantaa edustuksellisen demokratian toimivuutta. (Oikeusministeriö 2014, 9.)

Demokratiakasvatus on keskeisessä asemassa yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien kannalta. Demokratian edistämässä korostetaan erityisesti heikommassa asemassa olevien ryhmien oikeuksia ja osallistumismahdollisuuksia. Demokratiaindikaattorien mukaan nuoret luottavat entistä vahvemmin poliittisiin instituutioihin. He ovat aiempaa kiinnostuneempia politiikasta, mutta eivät varsinaisesta poliittisesta toiminnasta. Tämä seikka herättää pohtimaan, että missä määrin demokratiassa toimimisessa on kysymys tiedosta ja missä määrin halusta tai kyvystä. (Oikeusministeriö 2014, 10, 20–21.)

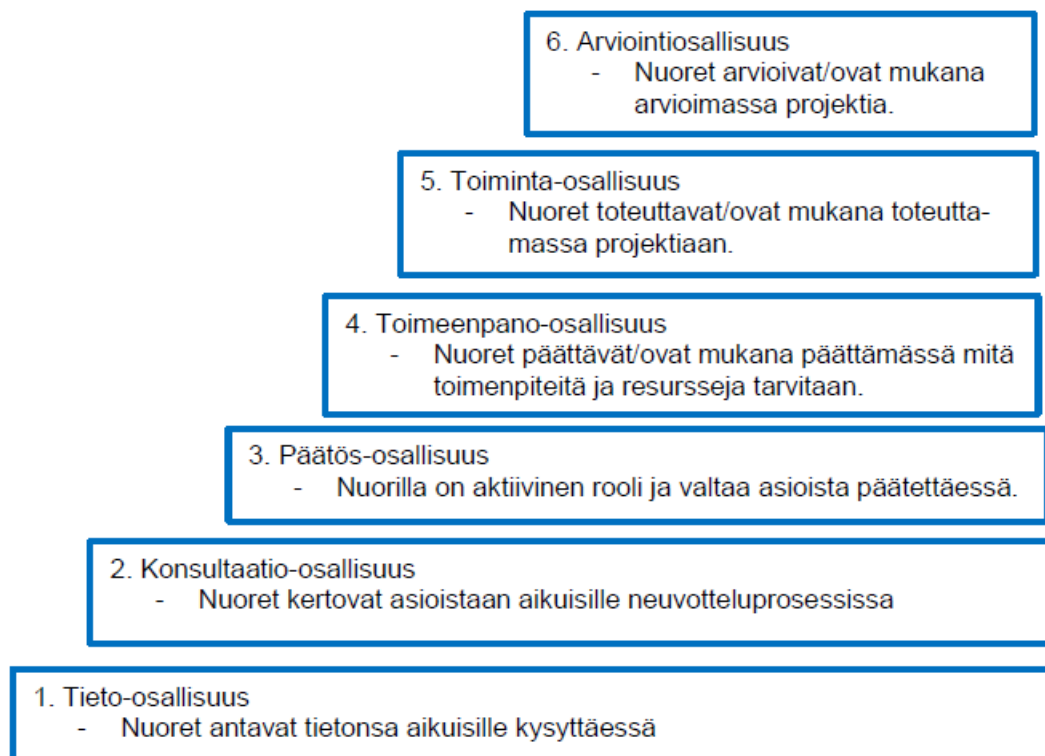
Miksi jotkut maat kykenet, kuten Tanska, tukemaan kaikkien nuortensa kasvua täysipainoiseen kansalaisuuteen. Suomi on huonoista esimerkeistä yksi huonoimmista. Nuoremme ovat hyviä Pisa -vertailussa mutta kansalaisiksi sosiaalisuudessa meillä on vakava häiriö. Useiden tutkimusten mukaan suomalaiset kyllä seuraavat yhteiskuntaa tarkoin ja keskustelevat asioista mutta silti he eivät usko voivansa vaikuttaa. (Niemelä 2007, 17–22.) Suomalaisnuorilla on hyvät

tiedolliset valmiudet osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan. Kansainvälisesti vertaillen he eivät kuitenkaan ole kiinnostuneita politiikasta tai yhteiskunnallisista kysymyksistä. Suomi kuului Belgian, Ruotsin, Slovenian ja Norjan kanssa niiden viiden maan joukkoon, joissa nuorten kiinnostus yhteiskunnallisia kysymyksiä kohtaan oli tilastollisesti merkitsevästi kansainvälistä keskiarvoa alhaisempi. (Opetushallitus 2011, 19). Suomalaiset virkamiehet suhtautuvat työhönsä vakavasti ja tekevät paljon työtä ja heillä on vilpitön tarkoitus toimia kansan hyväksi. Silti ajatus toimia kansan kanssa tuntuu mahdottomalta, sillä eihän ihmisillä ole asiantuntemusta. (Niemelä 2007, 17–22.)

Demokratian todetaan kuitenkin olevan suurissa ongelmissa, miksi? Osallistua voi monin eri tavoin mutta kunnallisiin ja valtiollisiin vaaleihin, eli äänestämistä, pidetään kansakunnan sosiaalisen tilan hyvänä merkinä. Äänestäminen kertoo halusta vaikuttaa mutta samalla myös kansalaiseksi sosiaalistumisen prosessin onnistumisesta. Äänestämällä mitattuna olemme alle 70 prosentin lukemamme vakiintuneiden demokratioiden alimmassa kolmanneksessa. Muissa pohjoismaissa ollaan edelleen yli 80 prosentin lukemissa ja Tanskassa lukemat ovat lähempänä 90 %. Pelkät keskiarvot eivät selitä tarpeeksi. Vanhempi väki äänestää edelleen mutta nuoremmissa ikäluokissa prosentit laskevat. Nuorena omaksuttu äänestämättömyys jää osalle nuoria pysyväksi tavaksi. Nuoremmat äänet jakaantuvat myös kahteen suuntaan. Toiset ovat aktiivisia ja toiset jäävät passiivisiksi. Suomessa alkaa olla samoja piirteitä kuin Britanniassa. (Niemelä 2007, 13–16.)

Nykytietämyksemme kansalaiskasvatuksesta voisi tiivistää seuraavasti. Täysipainoiseen aktiiviseen kansalaisuuteen tarvitaan tietoja ja taitoja. Niitä pitää opettaa ja opetella. Myös sellaiset kansalaisuuden osaamisalueet kuten mm. rohkeus itseilmaisuuksella ja taito sekä kyvykyys tehdä se eri välineillä ovat tärkeitä. Kompetensseihin kuuluu myös keskustelun ja neuvottelun hallitseminen sekä taito ratkaista ristiriitoja ilman väkivaltaa. Kukaan ei kuitenkaan tule tiedoilla aktiiviseksi vaan osallistuminen opitaan osallistumalla. Omakohtaiset kokemukset ovat 10 – 20 ikävuoden välillä erittäin tärkeässä asemassa. Osallistuminen antaa kokemuksen vakavasti otetuksi tulemisesta. (Niemelä 2007, 33–34.)

Anu Gretschel on väitöskirjassaan (2002, 70–71) todennut, että nuoret eivät halua olla vain ideoimassa tai suunnittelemassa kohdetta ja sen toimeenpanosuunnitelmaa. Nuoret haluavat myös olla mukana tekemässä projekteja valmiiksi asti ja osallistua omalta osaltaan projektin arviointiin. Gretschelin portaikossa on kuusi askelmaa, tieto-osallisuus, konsultaatio-osallisuus, päätös-osallisuus, toimeenpano-osallisuus, toiminta-osallisuus ja arviointiosallisuus. Gretschel kuvaa mielestäni erittäin hyvin osallisuuden tasoja ja siirtymisiä askel askeleelta.

Kuva 4. Nuoret toiminnan ja arvioinnin portailla (Gretschel 2002, 71).

Nuorisotyön kautta muodostuvat erilaiset toimintaryhmät ovat tärkeitä sosiaalisia maailmoja, joissa lapset ja nuoret voivat harjoitella ja vahvistaa demokraattisen osallistumisen edellyttämiä taitoja ja psyykkisiä valmiuksia. Osallisuuden portaissa asteikko kohoaa tieto-osallisuuden tasolta aina arviointiosallisuuteen asti. Mielestäni ideaali tilanne saavutetaan silloin kun nuoret voivat kulkea askelmilla ylöspäin. Tämä kuitenkin edellyttää, että nuorisotoiminta käytännössä luo edellytykset aktiiviselle osallistumiselle. Aktiivisuutta peräänkuulutettaessa tulee tarkastella sitä, ovatko osallistumisen ja vaikuttamisen kohteet ja keinot sellaisia, että ne motivoivat nuoria osallistumaan. (Pihlaja & Sandberg 2012,

127.) Demokraattinen toimintakulttuuri on aktiivisen osallistumisen kulttuuria eikä demokratiakasvatusta voikaan olla ilman demokratiaa. Demokratian toteuttaminen nuorisotyössä on sekä asenteellinen haaste, että myös ammatillinen haaste. (Vesikansa 2002, 20–25.)

3.3 Miten kehittää nuorisotyötä osallistuvalla budjetoinnilla?

Osallisuuden käsite on moniulotteinen ja vaikeasti rajattava. Osallisuus on puolestaan kuulumisen ja mukana olemisen tunnetta. Sen lähtökohtana on yksilötasolla osallisuuden omaehtoisuus ja omakohtaisuus. Osallisuus on paitsi kuulumista johonkin, myös eritasoista ja -sisältöistä toimintaa. Toimintana osallisuus voi olla tieto osallisuutta, kuten kyselyihin vastaamista, suunnitteluosallisuutta, esimerkiksi valmistelutyöhön liittyvää vuorovaikutusta, päätösosallisuutta tai toimintaosallisuutta (Kohonen & Tiala 2002). Osallisuus merkitsee omakohtaisesta sitoutumisesta nousevaa vaikuttamista asioiden kulkuun ja vastuun ottamista seurauksista.

Mielestäni osallisuus on eettinen valinta, jonka tulisi näkyä koko julkisen sektorin toimintakäytännöissä. Päätöksentekijöillä ja organisaatioiden johdolla on suuri merkitys ihmisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien ja osallisuutta vahvistavan työ- ja toimintakulttuurin edistämiseksi. Osallistuva budjetointi on yksi tapa parantaa kansalaisten sitouttamista ja se parantaa paikallista demokratiaa. Se on myös tehokas tapa edistää ja varmistaa paikallistason kysymysten käsittelyä (Sillanpää 2013, 2–3.)

Osallistuva budjetointi sai alkunsa Porto Alegressa, Brasiliassa 1980-luvulla. Post diktatoriselle Brasilialle oli ominaista, että se oli yksi suurimmista tuloerojen maailmassa. Poliittiselle järjestelmälle on edelleen ominaista korruptio ja siellä on kysyntää demokraattisempaan ja tasa-arvoisempaan yhteiskuntaan. Painopiste Porto Alegre -mallin osallistuvassa budjetoinnissa on sosiaalinen tilaus. (Sillanpää 2013, 5.) Porto Alegressa kehittynyt malli levisi laajalle eri kaupunkeihin Brasiliassa ja latinalaisessa Amerikassa. Malli on levinnyt 2000 – luvulla laajalti ympäri Pohjois-Amerikkaa, Eurooppaa, Aasiaa ja Afrikkaa. Euroopassa, Saksassa ja erityisesti Skandinaviassa osallistuva budjetointi on myös vahvasti

sidoksissa paikallishallintojen ja kuntien nykyaikaistamiseen. Suurimmat osallistuvan budjetoinnin kokeilut on tehty New Yorkissa ja Sevillassa. Nämä ovat hyviä esimerkkejä osallistuvan budjetoinnin toteuttamisesta suurissakin kaupungeissa. Osallistuvaa budjetointia toteutetaan maailmalla sekä paikallisella että alueellisella tasolla arviolta noin 1 500 paikkakunnalla. Euroopassa osallistuva budjetointi on ollut tähän mennessä käytössä arviolta noin 200 paikkakunnalla tai alueella. Näiden eri kokeilujen seurauksena YK on pitänyt osallistuvaa budjetointia erinomaisena demokraattisen hallintatavan edistäjänä. (Pihlaja ym. 2012, Sillanpää 2013, Emobit Oy & Avanto insight Oy & Helsingin kaupunginkirjasto.)

Britanniassa osallistuvaa budjetointia on toteutettu onnistuneesti vuoden 2000 alusta lähtien. Suomen Lontoon instituutin ”Osallistuva budjetointi vahvistanut paikallisdemokratiaa” -raportissa todetaan osallistuvalla budjetoinnilla olevan paljon positiivisia vaikutuksia paikallistasolla. Keskeisimmät vaikutukset ovat asukkaiden lisääntynyt demokraattinen osallistuminen, sosiaalinen koheesio sekä parempi paikallisinformaatio, jonka avulla voidaan parantaa myös palvelutuotantoa. Syvempiä kustannus-hyötyanalyyskejä ei kuitenkaan ole tehty ja sellaiset koetaan hankaliksi saavutettujen hyötyjen luonteen takia. Tehokkaan ja pitkäjänteisen arvioinnin puutteen lisäksi ongelma on osallistuvan budjetoinnin vakiintuminen pienimuotoisiksi, kansalaisia rajallisesti osallistaviksi prosesseiksi. Tällaisissa prosesseissa ei myöskään hyödynnetä avointa tietoa, jota on pidetty yhtenä keinona tehostaa palvelutuotantoa ja lisätä yhteiskunnallista avoimuutta. Lisäksi julkisen budjetin leikkaukset kohdistuvat monesti nimenomaan harkinnanvaraisiin budjetteihin, joista britannialaiset prosessit ovat olleet riippuvaisia. Raportin johtopäätöksenä on, että Suomessa tulisi alusta asti kiinnittää huomiota sovellettavien prosessien syvyyteen kansalaisten osallistumisen suhteen sekä prosessien avoimuuteen ja arvioinnin korkealaatuiseen panostamiseen. (Sillanpää 2013.)

Osallistuvasta budjetoinnista ei ole käytössä vain yhtä mallia. Toteutustavat ovat muotoutuneet yhteiskunnan rakenteiden ja paikallisten olosuhteiden mukaisesti. Osallistuva budjetointi on toimintatapa, jossa kaupunginosan, asuinalueen tai kylän asukkaat otetaan mukaan yhteisten verovarojen käyttöä koskevaan suunnitteluun ja päätöksentekoon. Mallista riippuen kansalaiset saavat päättää mm. budjetin suuruudesta, projektien sisällön suunnittelusta. Mallista

riippuen vaihtelee myös päätösten sitovuus, neuvoa-antavuus jne. Menetelmä ja sen sovellukset myös kehittyvät jatkuvasti. (Pihlaja ym. 2012, 161–162.)

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus on toteuttanut vuodet 2013 – 2015 RuutiBudjettia pilottialueillaan Haaga – Kaarelassa ja Kaakkois - Helsingissä. Helsingin kaupungin RuutiBudjetti on nuorten lähidemokratiaa vahvistava, viisi eri vaihetta sisältävä toimintakokonaisuus. Sari Granön opinnäytetyön (2015) tavoitteena oli arvioida tätä osallistuvan budjetoinnin periaattein toimivaa RuutiBudjettia osallisuuden ja deliberatiivisen demokratian toteutumisen näkökulmasta, löytäen sen keskeisimmät kehittämiskohteet. Opinnäytetyössä on todettu että;

RuutiBudjetti tarjoaa laajasti kohdealueen nuorille kahden vuoden mittaisen prosessin aikana, monilla eri osallisuuden tasoilla, eri demokratiamuotojen kentillä ja monipuolisilla osallisuutta edistävillä menetelmillä päätöksentekoon osallistumisen mahdollisuuksia. Mitä useampaan RuutiBudjetin vaiheeseen nuori osallistuu, sitä paremmat mahdollisuudet hänellä on saada kokemuksia vaikuttamisesta ja vahvistaa näin hänen osallistuvaa kansalaisuuttaan. Toiminnan on voitu todeta innostavan nuoria aiempaa aktiivisemmin mukaan vaikuttamistoimintaan. Toiminnan vaikutuksien tarkempaan arviointiin, nuorten kansalaisuuden kokemuksista tarvitaan systematisempaa arviointia. (Granö 2015, 65.)

Osallistuva budjetointi sopii hyvin Halisten alueen nuorisotoiminnan kehittämiseen. Nuorten osallistaminen edesauttaa toiminnan kehittymistä juuri nuorten tarpeita vastaavaksi ja synnyttää tunteen yhteisöllisyydestä. Nuorilla on mahdollisuus vaikuttaa ja olla mukana aktiivisina toimijoina aina toimintaosallisuuteen saakka ja parhaimmassa tapauksessa olla mukana myös arviointiosallisuudessa.

3.4 Monitoimijainen yhteistyö

Monitoimijainen yhteistyö tarkoittaa usean toimijan ja eri sektoreiden ja ammattiryhmien tekemää yhteistyötä. Monitoimijaisen yhteistyön täytyy edistää ja palvella kunkin toimijan omia tavoitteita, jotta he voivat sitoutua yhteiseen kehittämistyöskentelyyn. Yhteinen kehittämistyö vaatii henkilöresurssia mukana olevilta yhteistyötahoilta ja heidän sitoutumisensa edellyttää, että toimijat näkevät

yhteisen kehittämistyön arvokkaaksi ja tärkeäksi oman organisaation toiminnan kannalta. Yhteiseen kehittämiseen sitoutumista edesauttaa erilaisten intressien, tavoitteiden ja toimintatapojen tunnistaminen ja yhteensovittaminen siten, että suurin osa toimijoista on tyytyväinen lopputulokseen. (Kolmas Lähde.)

Monitoimijaiseen yhteistyöhön osallistuvien toimijoiden väliset ideologiset erot ja erilaiset toimintatavat korostuvat arjen käytännöissä ja lähiyhteistyössä, jolloin ne voivat aiheuttaa ristiriitoja yhteistyökumppaneiden välille. Esimerkiksi järjestöt perustavat toimintansa asiakaslähtöisyyteen ja toimivat usein jäsentensä etuja ajavana etujärjestönä, kun puolestaan kunta tarkastelee palvelutuotantoon järjestämisvastuun ja resurssiensa näkökulmasta. Monitoimijaisia verkostoja voidaan pitää hyvänä tapana rakentaa yhteisymmärrystä toimijoiden välille. (Emt.)

Turun vapaa-aikatoimialan aluetiimityöskentely perustuu asukas- ja yhteisölähtöiselle näkökulmalle. Tällöin on keskeistä, että asukkaat pääsevät itse osallistumaan palveluiden toteutukseen. Asukkaiden mukaan ottaminen voi tapahtua monella eri tasolla. Yksinkertaisimmillaan tämä tarkoittaa asukkaiden kuuntelemista, heidän toiveidensa ja näkökulmansa huomioon ottamista palvelujen suunnittelussa. Asukkaiden osallistamisessa voidaan kuitenkin mennä vielä reilusti pidemmälle. Parhaimmillaan asukkaat itse toteuttavat sisältöjä, joille kaupunki on luonut toiminnan mahdollistavat raamit. (Aluetiimien opas.)

Alueellisen yhteistyön tasot on kuvattu portaittain. Tavoitteen suunta on kivuta alueellisen yhteistyön tason korkeimmalle portaalle, jossa aluetyö on pysyvästi organisoitu kaikki kaupungin toimialan ylittäväksi ja palvelut tuotetaan yhdessä.

Alueellisen yhteistyön tasot

Kuva 5. Alueellisen yhteistyön tasot (Turun kaupunki 2015c).

4 KEHITTÄMISTYÖN PAINOPISTEET

Toimintatutkijana osallistuin aktiivisesti kehittämistoimintaan. Tutkimusmenetelmä oli pikemminkin lähestymistapa, joka kohdistui sosiaaliseen toimintaan eli ihmisten yhteistoimintaan (Heikkinen 2010a, 214–215). Tarve Halisten alueen nuorisotoiminnan kehittämiseksi ilmeni kartoitustyön kautta. Monialainen ja ammatillinen yhteistyö oli voimavara ja resurssi toiminnan aikaansaamiseksi. Monitoimijaisen yhteistyön täytyi edistää kunkin toimijan tavoitteita, jotta he saattoivat sitoutua kehittämistyöhön (Kolmas Lähde). Tavoite oli heikon synergian tasoa parempaan tulokseen yhteisen tavoitteen kautta (Isoherranen 2012, 31). Halisten alueen nuorisotyön kehittäminen sisällöllisesti lähti vahvasta ajatuksesta nuorten osallistamisesta. Nuoret haluttiin mukaan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Käytännön työkaluna päätettiin käyttää osallistuvaa budjetointia, jota harjoiteltiin pienin askelin. Osallistuvaa budjetointia toteutettiin menetelmänä, joka toimi tässä vaiheessa konkreettisena nuoria osallistavana työotteena. Lähtökohtana oli vahvistaa demokraattisen osallistumisen taitoja sel-

laisilla keinoilla, jotka motivoivat nuoria (Pihlaja ym. 2012, 127, Vesikansa 2002, 20–25). Osallistuvan budjetoinnin avulla harjoiteltiin vuorovaikutustaitoja ja annettiin nuorille toimeenpano- ja toimintaosallisuuden kokemus (Gretschel 2002, 71) ajatuksella, että osallistuminen opitaan vain osallistumalla (Niemi 2007, 33–34).

Halisten nuorisotoiminnan kehittämistyössä tähtäimenä oli nuorille paikka, jossa voi toimia, yhteistyötä kehittämällä aikaansaatu nuorisotoiminta sekä nuoria osallistavan menetelmän, osallistuva budjetointi – pilotointi. Nämä kehittämistoimet jakautuivat siis kolmeen erilliseen osa-alueeseen, jotka tiiviisti kietoutuivat toisiinsa. Osa-alueet muodostivat painopisteiden kolmen kärjen. Jokainen niistä oli tärkeä kehittämistoiminnan onnistumisen kannalta. Kuvaan jokaisen osa-alueen, kärjen, omana kohtanaan.

Painopisteiden eli kärkien valinta:

1. **Nuorisotilan hankinta** eli tilan saaminen nuorisotoiminnan mahdollistamiseksi Halisten alueelle oli hyvin konkreettinen tavoite. Tavoitteen saavuttaminen tai epäonnistuminen siinä oli helposti todennettavissa. Tavoitteeseen pääseminen oli usean tekijän summa; löytyykö sopivaa tilaa, onko taloudellisia resursseja riittävästi jne. Minun mahdollisuus vaikuttaa tämän tavoitteen toteutumiseen oli vankkojen perustelujen laatiminen nuorisotilan tarpeelle hyödyntäen olemassa olevaa tutkimustietoa, raportteja ja nuorilta saatua palautetta. Vastuullani oli lisäksi prosessiin liittyvien asiakirjojen valmistelua sekä virkamiehenä asian esittelyä kokouksissa ja tilaisuuksissa. Minulla piti olla riittävä tietopohja perusteluihin sekä osaava ja asiantunteva tyyli, jotta saatoin vakuuttaa tilan saamiseen vaikuttavat tahot ja päätöksentekijät.
2. Nummi – Halinen **aluetiimin yhteistoiminta ja työn kehittäminen** oli yhteinen haaste. Aluetiimin tavoite oli tukea nuorisotoiminnan rakentamista ja taloudellisesti panostaa nuorten osallisuuteen. Aluetiimin vuoden 2016 toimintasuunnitelmaan oli kirjattu: ”Halisten alueella nuorisotoiminnan kehittäminen / osallistuvan budjetoinnin pilotointi – menetelmän käyttöönotto”. Prosessikehittämisen näkökulmasta on tärkeää, että kaikkien

toimijoiden ääni tulee kuuluviin. Itsearvioinnin avulla tiimi reflektoi alue-työtä ja esitti kehittämisenäkemyksiään. Olen tiimin puheenjohtaja mutta tiimissä yhdenvertainen jäsen sekä käytännön toimijana tasavertainen työntekijä. Puheenjohtajan ominaisuudessa minulla oli erittäin hyvä mahdollisuus olla aktiivinen toimija ja vaikuttaja. Aluetiimin toiminta perustuu demokraattiseen ja osallistavaan työtapaan.

3. Nuorisotoimintaa lähdettiin kehittämään nuoria osallistamalla ja tähän tavoitteeseen pääsemiseksi pilotoitiin **osallistuvan budjetoinnin** vuosikello ja saavutetut tulokset kuvattiin prosessikuvauksella.

4.1 Nuorisotilan hankinta

Halisten alueen nuorisotoiminnan tarve ja palvelujen puuttuminen on ollut yleisellä tasolla pitkään tiedossa. Toimintaan soveltuvan tilan puute sekä nuorisopalvelujen niukat henkilöstöresurssit ovat mahdollistaneet vain pienimuotoisen kerho- ja katutyön alueella. Kuvaan tilan hankintaan liittyvän prosessin melko tarkasti koska se on ollut monipolvinen, useita toimijoita koskettava sekä pitkäkestoinen.

Edustuksellinen demokratia perustuu kuntien asukkaiden joka neljäs vuosi käyttämään äänivaltaan kuntavaaleissa, jolloin he valitsevat edustajansa kunnanvaltuustoihin. Turun kaupungin nuorisolautakuntaan kuuluu 13 kunnanvaltuuston valitsemaa täysi-ikäistä jäsentä, joilla jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Nuorisolautakunta on päätöksentekuelin, jonka toimintakausi alkoi vuonna 2013 ja päättyy kunnes uusi lautakunta valitaan syksyyn 2017 mennessä. Nuorisolautakunnan tehtäväalueena on nuorisolaissa säädetyllä tavalla huolehtia nuorisopalvelujen kehittämisestä ja järjestämisestä sekä edistää ja tukea kaupungissa harjoitettavaa nuorisotoimintaa (operatiivinen sopimus). Opetushallituksen demokradiakasvatusselvityksen (2011, 14) mukaan kansalaisuus- ja demokradiakasvatuksen tärkeydestä ollaan yhteiskunnassa samaa mieltä. Olemassa on kuitenkin monenlaisia tulkintoja siitä, mitä kansalaisen rooliin kuuluu. Suomalaisnuoret näyttävät arvostavan muita yhteiskunnallisen osallistumisen ja vaikuttamisen muotoja enemmän kuin perinteistä poliittista osallistumista (emt., 20).

Nuorisolautakunnan nelivuotinen kausi on nyt päättymässä ja varsinaisten jäsenten keski-ikä on n. 28 vuotta. Nuorisolain määritelmän mukaan nuorilla tarkoitetaan alle 29 – vuotiaita. Nuorisolautakunta on edustuksellisen demokratian ”koneisto” mutta jäsenet ovat myös nuoria mitä suurimmassa määrin. Nuorisolautakunnan jäsenten ja asioita valmistelevien virkamiesten yhteistyö ja vuorovaikutukselliset suhteet sekä luottamus luovat pohjan monialaiseen yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

Nuorisotilaan liittyen opinnäytetyöhöni otan aikajanan, jolta on kirjallista dokumentoitua materiaalia tilaongelman ratkaisemiseksi. Turun kaupunginvaltuuston jäsen ja nuorisolautakunnan puheenjohtaja Muhis Azizi laati 22.6.2014 valtuustoaloitteen nuorisotalotoiminnan järjestämisestä Halisten alueella. Turun kaupungin tilahankkeiden tarveselvitys- ja hankesuunnitteluohjeiden mukaisesti etsittiin nuorisotilalle mahdollista sijoituspaikkaa ensisijaisesti Turun kaupungin omistamasta tilakannasta. Soveltuvia olemassa olevia tiloja nuorisotoimintaan ei kuitenkaan löytynyt kaupungin tai sen yhteisöjen tiloista.

Nummen alueella on pitkään toiminut Kuuvuoren nuorisotila, joka sijainniltaan ja tiloiltaan ei enää vastannut nuorisotoiminnan ensisijaisia tarpeita. Nuorisotilan ja toiminnan saaminen Halisten alueelle edellytti Kuuvuoren nuorisotilasta luopumista ja siellä olevien resurssien siirtämistä Halisiin. Vapaa-aikatoimialan toimialajohtaja esitti konsernihallinnon strateginen tilojen ohjaus -vastuualueelle Kuuvuoren nuorisotilan korvaavaan tilaan liittyvän tarveselvityksen käynnistämistä ja tammikuussa 2016 nuorisolautakunta päätti hyväksyä Kuuvuoren nuorisotilojen korvaavien tilojen hankekuvauksen ja esittää Kiinteistöliikelaitoksen tilapalveluille korvaavan tilan vuokrausta. Nuorisopalveluiden näkemyksen mukaan tulevan tilan tuli sijaita riittävän lähellä Halisten kerrostaloasutusta ja turvallisen kulkuyhteyden varrella sekä lapsi- ja nuorisoystävällisessä ympäristössä.

Tilahankkeista laaditaan lähtökohtaisesti aina tarveselvitys ja hankesuunnitelma. Tarveselvitys laaditaan yhteistyössä käyttäjätoimialojen, strateginen tilojen ohjaus -vastuualueen, kiinteistötoimialan tilapalveluiden sekä tarvittaessa muiden tilahankkeen kannalta oleellisten osapuolten kanssa tilahallinnon matriisissa. Strateginen tilojen ohjaus -vastuualue tilamatriisissa vastaa tarveselvityksen

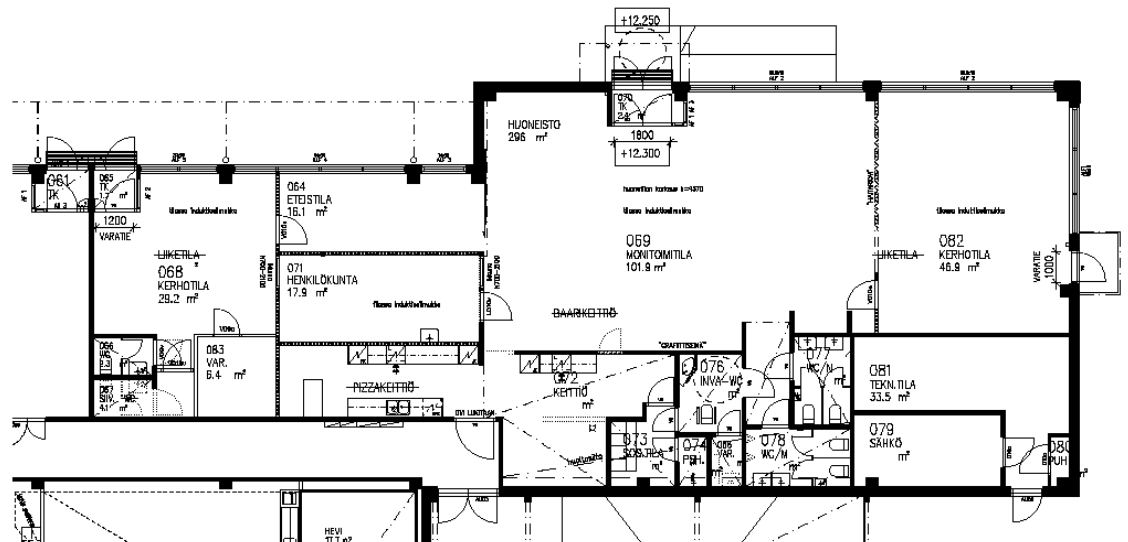
kokoamisesta. Jokainen valmistelutaho kuitenkin vastaa omalta osaltaan tarveselvityksen sisällön tuottamisesta. Minun rooli hankekuvausta tehneessä työryhmässä oli vakuuttaa ja perustella nuorisotilan tarve ja kuvata tulevan tilan toiminnan luonnetta. Tulevien tilojen vaatimuksesta kuten sijainnista ja huone- ja varusteratkaisuista olimme työryhmässä hyvin yksimielisiä. Nuorisopalvelujen nuorisotyön substanssiosaaminen huomioitiin erinomaisesti tilan suunnitteluvaiheessa.

Kiinteistöliikelaitoksen tilapalvelut valmistelivat tilan vuokraukseen liittyvät tarjouspyyntöasiakirjat yhteistyössä nuorisopalvelujen kanssa. Kiinteistöliikelaitoksen johtokunta päätti 11.5.2016 oikeuttaa Kiinteistöliikelaitoksen tilapalvelut pyytämään tarjouksen tarjouspyynnön mukaisesti. Tarjouspyyntö julkaistiin julkisten hankintojen Hilma-ilmoituskanavassa 12.5.2016 ja määräaikaan 1.6.2016 klo 12.00 mennessä vastaanotettiin yksi tarjous. Tarjouksen jätti Turun Osuuskauppa. Vastaanotettu tarjous arvioitiin ja todettiin, että tarjoaja on kelpoinen sekä tarjous on tarjouspyynnön mukainen. Tilojen vuokralainen on Turun Kiinteistöliikelaitos ja päätöksen tilojen vuokraamisesta teki kiinteistötoimialan toimialajohtaja. Nuorisopalvelut on tilojen käyttäjä ja toiminnan tuottaja on Suomen Punaisen Ristin Varsinais-Suomen piiri.

Nuorisotilan hankintaprosessi kulki hallinnollisena kuviona lauta- ja johtokunnissa. Samalla kuitenkin vastattiin nuorten tarpeisiin väliaikaisella ratkaisulla. TVT Asunnot Oy on Turun kaupungin omistama kiinteistöyhtiö. Nuorisopalvelut lähti omatoimisesti tiedustelemaan Halisten alueella toimivalta TVT-yhtiöltä mahdollisia nuorisotoimintaan soveltuvia tiloja. TVT – yhtiö tarjosi vuokratta omistamansa kiinteistön alueen asukkaille tarkoitettua kerhohuoneistoa nuorisotoiminnan käyttöön. Kumppanuustoimija SPR järjesti Halisissa nuorille kerhotoimintaa loppuvuodesta 2015 alkaen 1-2 kertaa viikossa. Lisäksi kesäaikana ulkoalueita hyödynnettiin toiminnassa mahdollisimman paljon.

Turun Osuuskaupalta vuokrattavat tilat ovat Halisten Koroisten liikekeskuksessa (Gregorius IX:n tie 8), entisen pubin tiloissa. Vanha tila muokattiin hankesuunnitelman mukaan mutta tilan alkuperäinen arkkitehtuurinen ilme säilyi. Tilan suunnittelussa on haettu muunneltavuutta ja useamman ryhmän toimintaedellytyksiä samaan aikaan. Tila täyttää myös tämän päivän vaatimukset esteettö-

myydestä. Uusi tila on 290m² kokonaisuudessaan, jossa on monitoimitila (101,9m²) ja kaksi huonetta (46,9m² ja 29,2m²), joista toinen voidaan haitariovilla eristää tai yhdistää monitoimitilaan sekä pienimuotoiseen opetuskäyttöön soveltuvakeittiö.

Koroisten liikekeskus
OSAPOHJA 1:100
06.07.2016 Arkkitehtitoimisto JMH Oy

Kuva 6. Halisten nuorisotilan pohjapiirustus (Arkkitehtitoimisto JMH Oy).

Nuorisotilan saaminen Halisiin edellytti, että nuorisopalvelujen vuokramenot eivät nousseet. Kuuvuoren nuorisotalosta piti luopua kustannus- ja resurssisyistä. Pidin Kuuvuoren nuorisotalolla toimiville tahoille infotilaisuuden, jossa kerroin tulevan muutostilanteen. Tämä ei kaikkia toimijoita suinkaan miellyttänyt. Muutama järjestö oli eritoten pahoillaan liikunta- tanssi- ja juhlatuomintaan soveltuvan salin menetyksestä. Halisissa on tarjota kerhotiloja mutta ei salia.

Halisiin uuden nuorisotilan saaminen, kirjallisten dokumenttien päiväysten mukaan valtuustoaloitteesta kesäkuu 2014, vuokrasopimuksen alkuun tammikuu 2017, kesti 2,5 vuotta. Olin koko prosessin ajan tiiviisti mukana ja oma ammatillinen osaamiseni keskittyi nuorisotyön tarpeen perusteluihin, toiminnan sisällölliseen kuvaamiseen sekä tilan toiminnallisten tarpeiden esille tuomiseen. Val-

mistelin asiakirjoja työryhmässä ja toimin asiantuntijana mm. nuorisolautakunnan kokouksissa. Vahva monitahoinen vaikuttamistyö, poliittiset toimijat ja hallinnonalojen ylin johto, veivät valmistelutyötä pitkäjänteisesti eteenpäin. Nuorisotilan tarpeellisuudesta vallitsi yhteinen tahtotila. Monen toimijan sujuva yhteistyö kantoi tulosta. Jännittävin ja ennalta arvaamaton hetki oli tarjouskilpailun päätyminen. Onneksi tuli yksi tarjous, joka oli tarjouspyynnön mukainen ja pysyi nuorisolautakunnan talousraamissa. Tämä tarjous hyväksyttiin ja vuokrasopimus solmittiin 1.1.2017 alkaen viideksi vuodeksi. Nuorisotilan hankintaprosessi toteutettiin kaupungin hallintobyrokratian mukaisesti. Prosessi oli mielestäni tuskastuttavan pitkäkestoinen ja vaikeasti hahmotettava, koska siinä oli mukana useita toimijoita ja siihen liittyi paljon hallinnollista byrokratiaa. Kiinteistö- ja tilapuolen toimijat sekä heidän toimintatavat eivät myöskään olleet minulle entuudestaan tuttuja, joten moniammatillinen yhteistoiminta korostui prosessin vaiheiden aikana. Nuorisotilan saaminen Halisten alueelle oli luottamushenkilöiden ja virkamiesten yhteisen tavoitteen voimainponnistus.

Halisten nuorisotilan imagon halutaan rakentuvan ”kylätaloksi” eli kaikkien asukkaiden kohtaamispaikaksi. Vapaa-aikatoimialan viestintä- ja markkinointitiimin kanssa on yhdessä laadittu tiedotteita Halisten nuorisotilasta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista. Nuorisotila on saanut hyvin medianäkyvyyttä paikallisissa lehdissä mm. Turun Sanomat, Turkulainen, Aamuset ja Koroiset – lehti sekä sosiaalisen median kanavilla. Hyvän ja näkyvän julkisuuskuvan luominen tähtäsi asukkaiden tietoisuuden lisäämiseen mutta ennen kaikkea viestin tarkoitus oli toimintamahdollisuuksien avaaminen alueen asukkaille. Halisten nuorisotilan avajaiset olivat 19.1.2017. Avajaistilaisuuden alku oli kutsuvieraille mutta tilaisuus jatkui avoimet ovet periaatteella, jolloin kaikilla halukkailla oli mahdollisuus tulla tutustumaan tilaan. Nuoret itse suunnittelivat omat avajaiset perjantaille 20.1.2017. Avajaistapahtumien suunnittelu ja toteuttaminen oli yhteistyöponnistus, johon osallistuivat työntekijät, nuoret, järjestötoimijat ja vapaaehtoiset.

Nuorisotilan saaminen toiminnan toteuttamisen ja nuorten kohtaamisen paikaksi lisäsi suoraviivaisesti nuorisotoiminnan määrää. Alkutilanteessa nuorisotoimintaa oli n. kerran viikossa Kardinaalinkadun varsin pienessä kerhohuoneessa. Tällä hetkellä nuorisotoimintaa on viitenä päivänä viikossa. Nuorisotila saami-

nen on mielestäni synnyttänyt alueen asukkaissa positiivisen tunnelatauksen. Olen ollut todistamassa uteliaiden ihmisten rohkeutta tulla katsomaan tilaa ja monet ovat kommentoineet, että ”vihdoinkin tapahtui” ja ”tila näyttää viihtyisältä”. Konkreettinen tila symboloi pitkään jatkuneen toiveen toteutumista. Demokratiapolitiikan tavoitteena on se, että päätöksenteko perustuu kansalaisten osallistamiseen. Opinnäytetyössäni päätöksenteon pohjana ja tausta-aineistona oli nuorilta saatua tietoa heidän toiveista. Osa tausta-aineiston tiedoista oli alueellisesti laajempaa mutta Halisten alueelta tieto oli täsmällistä, tosin nuorten vastaajien joukko ei ollut kovin suuri. Opinnäytetyössäni keskeistä tilan hankinta kärjessä oli käyttää moninaisia vaikuttamisen keinoja ja vuorovaikutusta sidosryhmien kanssa.

4.2 Nummi - Halinen aluetiimin yhteistoiminta

Turun kaupungin vapaa-aikatoimialan aktivointityön tavoitteena on luoda kuntalaisille tasavertaiset mahdollisuudet aktiiviseen vapaa-aikaan. Aktivointityöllä halutaan tavoittaa erityisesti passiiviset ja sosioekonomisesti haastavassa asemassa olevat ihmiset (Aktivointityön opas 2016). Aktivointityötä tehdään aluetiimeissä, joita on yhdeksän ja kohderyhmiä, joita on kuusi. Aktivointityötä ohjaa aktivointityön ohjausryhmä, jonka puheenjohtajana toimii vapaa-aikatoimialan toimialajohtaja. Aktivointityön työotteena on asukaslähtöinen ja verkostomainen työskentely asukkaiden hyväksi. Aluetiimi on suuraluekohtainen verkosto, joka koostuu kyseisen alueen kirjasto-, liikunta-, nuoriso- sekä kulttuuripalveluiden edustajista. Aluetiimiin jäseniksi voidaan tarpeen mukaan kutsua myös muita kaupungin vapaa-aikatoimialan edustajia, joiden osallistuminen ryhmän toimintaan voi olla väliaikaista tai pysyvää. Aluetiimi yhdeksi tehtäväksi on määritelty tunnistaa selkeitä puutteita alueen palvelutarjonnassa suhteessa sen asukkaisiin sekä ennen kaikkea asukkaiden tarpeita (emt.).

Minut valittiin syksyllä 2015 Nummi-Halinen aluetiimiin ja sen puheenjohtajaksi. Nummi - Halinen on suuralueena yksi vapaa-aikatoimialan aluetiimin painopistealueista. Tiimin jäsenet ovat nuoriso-, museo-, liikunta-, markkinointi ja viestintä ja kirjaston työntekijöitä sekä Nummi – Halinen alueella nuorisotyötä tuottavan 3-sektorin toimijan, SPR:n työntekijöitä. Tiimissä on kahdeksan henkilöä, joista

osa on entuudestaan keskenään tuttuja EVIVA – hankkeen ajoilta. Tiimin jäsenistössä on ollut vuoden 2016 aikana jatkuvia muutoksia, ydinryhmän kuitenkin pysyessä pohjimmiltaan samana. Minun uutena jäsenenä ja puheenjohtajana oli saavutettava luottamuksellinen suhde aluetiimin jäseniin, jotta kehittäväällä ja arvioivalla toiminnallani olisi onnistumisen avaimet. Tähän tarvittiin osallistumista, sitoutumista, vastavuoroisuutta, vilpittömyyttä ja refleksiivisyyttä. Olen aluetiimin puheenjohtaja mutta tiimityössä yhdenvertainen jäsen. Minulla ei ole esimiesasemaa tiimiläisiin tai työnjohdollisia velvoitteita.

Nummi – Halinen aluetiimin vuoden 2015 toimintasuunnitelmaan oli jo nostettu palveluiden kehittäminen ja osallisuus. Tavoitteisiin oli tuolloin kirjattu yhteinen toimintatila Halisten nuorille / kaikille asukkaille. Syksyllä 2015 lähdimme tiimissä työstämään vuoden 2016 toimintasuunnitelmaa ja talousarviota. Nummi- Halinen aluetiimin budjetti vuodelle 2016 oli 10 000 euroa. Toimintasuunnitelmaan kirjattiin neljä päätavoitetta; viestintä asukkaille alueen palveluista, verkostoyhteistyön vahvistaminen, Halisten palvelutarjonnan lisäys oman palvelutuotannon kautta ja kumppaniyhteistyöllä sekä nuorisotoiminnan kehittäminen ja lisääminen Halisten alueella. Nuorisotoiminnan kehittämiskohdassa päätettiin nuorten osallisuutta vahvistaa osallistuvan budjetoinnin -menetelmän pilotoinnilla. Tavoitteeksi kirjattiin; ”Nuorten osallisuuden lisääminen, yhteisöllisyyden vahvistaminen, nuorisotoiminnan lisääminen Halisissa, nuorten aktivointi”. Osallistuvaan budjetointia varten tehtiin 2 000 euron varaus aluetiimin budjetista. Aluetiimin taloudellinen panos (1/5 osa budjetista) osallistuvaan budjetointiin sekä yhtenevä näkemys nuorisotoiminnan kehittämisestä yhteisenä työnä oli mielestäni vahva tavoitetilan ilmaisu ja päätös.

Opinnäytetyöni toisena kärkenä oli aluetiimin yhteistoiminnan ja työn kehittäminen. Lähtökohtani valintaan oli halu kehittää nuorisotoimintaa Halisiin mutta myös aluetyön merkitystä aluetiimin yhteistyön sisäisellä kehittämisellä ja arvioinnilla. Yhteisöllisissä kehittämishankkeissa kyky reflektoida sekä omaa, että muiden työtä on ensiarvoisen tärkeää. Reflektio tarkoittaa sellaista mielen toimintaa, jossa pohditaan tekoja ja niiden seurauksia sekä perustellaan toimia. Reflektiivinen toiminta voi olla myös ryhmän kanssa tapahtuvaa yhteisöllistä reflektointia. Reflektiota voidaan käyttää kehittämishankkeen arviointitapahtu-

massa; osanottajat ottavat kantaa, keskustelevat ja tutkivat käytännössä erilais-
ten vaiheiden onnistumista ja tavoitteiden toteutumista. (Anttila 2007, 56–60.)

Arvioinnin tekemisen ei pidä olla itseisarvo (Virtanen 2007, 14) ja kehittämiseen
liittyy aina pyrkimys parempaan (Engeström 2004, 12). Menetelmän valinnassa
ja sen soveltamisessa on tärkeää kaikkien äänen kuuluvuus (Heikkinen 2010b,
32–33) ja tiimiläiset ovat omasta tahdostaan motivoituneita (Kuula 2006, 155)
yhteisölliseen reflektointiin. Aluetiimin toiminnan arviointi kohdentui oman toimi-
juuden arviointiin aluetyössä.

Suomen sosiaali ja terveys ry:n (SOSTE) materiaaleista valitsin ”Oman toimi-
juuden arviointi” -lomakkeen, jonka tekemisessä on hyödynnetty Pieni kirja mi-
nusta julkaisun aineistoa. Toimijuutta tarkastellaan lomakkeen arvioinnissa seu-
raavien tekijöiden kautta: kokemus motivaatiosta, osaamisesta ja työprosessien
onnistuneisuudesta sekä kokemuksesta suhteessa työyhteisöön ja omaan tule-
vaisuuskuvaan. Mielestäni lomakkeen sisältö ja arviointikriteerit sopivat hyvin
opinnäytetyöni menetelmä aineistoksi. Lomake sopii kenen tahansa hanke- tai
muussa toiminnassa työtä tekevän henkilön käytettäväksi. Muokkasin lomaketta
aluetyön kontekstiin sopivaksi. Poistin työsuhteeni jatkuvuuteen liittyvän kysy-
myksen ja lisäsin työyhteisötekijöihin aluetiimin arvostukseen liittyvän kysymyk-
sen. Näin lomake vastaa paremmin aluetyötä, joka ei ole hanke. Lomakkeen
täyttäminen ei juurikaan vienyt aikaa eikä erillisiä apuvälineitä tarvittu.

Esittelin lomakkeen Nummi – Halinen aluetiimin jäsenille ja he sitoutuivat vas-
taamaan Oman toimijuuden arviointi – kyselyyn. Lähetin lomakekyselyn sähkö-
postilla aluetiimin jäsenille. Kerroin laajemmin sanallisesti lomakkeen esittelyn
yhteydessä kyselyn tarkoituksen, joten sähköposti ohjeistuksena oli lyhyt toimin-
taohje ”Arvioikaa vuoden 2016 toimintaa. Toivon, että toisitte rohkeasti näke-
myksenne esille. Kehittämistä ei voi tapahtua elleimme tunnista vahvuuksiam-
me/ onnistumisia sekä kehittämistä vaatia tai ei toimivia asioista. Tässä ei arvi-
oida ketään yksittäistä henkilöä vaan tiimimme yhteistä toimintaa ja aluetyötä”.

Nummi – Halinen aluetiimissä on kahdeksan jäsenestä. Vapaa-aikatoimialan
markkinointi- ja viestintätiimistä on edustus aluetiimissä mutta tämä jäsen osal-
listuu suunnitelmallisesti kokouksiin 2 - 3 kertaa vuodessa. Kulttuuritoimialan
edustaja on vaihtunut muutamaan otteeseen eikä uusin edustaja ole ehtinyt

osallistumaan toimintaan vuoden 2016 puolella. Kyselyyn vastasi kuusi jäsentä ja nämä kaikki ovat tiimin ydinryhmää. Minä vastasin kyselyyn yhtäläisenä ryhmän jäsenenä.

Omaa toimijuutta piti tarkastella arvioinnissa seuraavien tekijöiden kautta: kokemus motivaatiosta, osaamisesta ja työprosessien onnistuneisuudesta sekä kokemuksesta suhteessa aluetyöhön ja omaan tulevaisuuskuvaan. Nämä viisi tekijää sisälsivät yhteensä 29 väittämää. Vastaajan piti valita se vaihtoehto, joka parhaiten kuvasi omaa kokemusta. Vaihtoehdot olivat numeroitu ja numeroissa oli tekstitys; 1 = en lainkaan samaa mieltä, 2 = vain vähän samaa mieltä, 3= jonkin verran samaa mieltä, 4= täysin samaa mieltä ja 0 = en osaa sanoa.

Opinnäytetyön liitteenä (liite 2) on oman toimijuuden arviointi – kysely. Tein koosteen saapuneista vastauksista ja kirjasin valitut vaihtoehdot koodaamalla x:llä ja merkitsemällä kenttään yhtä monta x-kirjainta kuin oli annettu vastauksia. Nopealla silmäyksellä saattoi hyvin nähdä mitkä väittämät aiheuttivat hajontaa vastauksissa ja toisaalta myös ne väittämät missä aluetiimin jäsenet olivat hyvin yksimielisiä. Aluetiimin täydellinen yksimielisyys (4 = täysin samaa mieltä) vallitsi motivaatitekijän kohdalla ”minulla on/oli mielenkiintoa tekemääni työtä kohtaan” sekä osaamiseen liittyvän tekijän kohdalla ”asenteeni on/oli pääasiassa aluetyön edistämistä tukevaa toimintavuoden aikana”. Työprosesseihin liittyvän tekijän kohdalla vastaajat olivat kaikki jonkin verran samaa mieltä väittämän ”aluetyön käytössä olevat resurssit ovat/olivat riittävät toiminnan toteuttamiseksi”.

Kyselyssä oli myös vapaamuotoinen kenttä, johon vastaajat saattoivat tuoda näkemyksiään kehittävästä asioista. Seuraavat asiat nousivat esille;

- Yhteistyön kehittäminen; aluetiimien ja kohderyhmätiimien yhteistyö toimivaksi
- Arviointi; aluetyön arviointia tulisi kehittää vaikuttavuuden ja laadun suuntaan
- Toimintasuunnitelman kehittäminen; Toimintasuunnitelma tavoitteineen voisi ohjata paremmin aluetiimin työtä. Aluetiimi ei ole oikein osannut asettaa tavoitteita siten, että ne olisivat ohjanneet tiimiä
- Palaute; Palautetta ohjausryhmältä aluetiimeille. Pystyisi paremmin tunnistamaan onko työtä tehty oikeaan suuntaan ja onko työ ollut aluetyön kokonaisuuden osalta merkittävää/toimivaa tms.

- Aluetyön osuutta organisaation toiminnassa ei huomioitu riittävästi; Paperilla tämä on huomioitu mm. merkitsemällä ihmisiä aluetyön ryhmiin. Tehtäväkuvauksessa myös huomioitu. Käytännössä asiaa ei seurata ja vrt. seur. kohta: ei ole aikaa normaalityössä.
- Aluetyön organisointi; ei riittävästi aikaa, ei pysty keskittymään Oman työn suorittamiseen vie kaiken ajan. Toisaalta omaan työhön kuuluvaa alueen verkostotyötä tekee asiakaspalvelussa jatkuvasti.
- Aluetiimin yhteinen verkostoituminen; Aluetiimi koko tiiminä tapaa maan alueen toimijoita
- Asetettujen tavoitteiden seuranta; Toimintasuunnitelman aktiivisempi kuljettaminen mukana aluetiimin tapaamisissa
- Aluetiimin toimijoiden välisten yhteistyömahdollisuuksien tehokkaampi hyödyntäminen; Miettiä mitä eri aluetiimissä edustettuna olevat tahot voisivat konkreettisesti tehdä yhdessä osana omia jatkuvia toimintoja

Aluetiimin aiemmassa kokouksessa jo sovittiin, että vastaukset käydään luottamuksellisesti yhdessä keskustellen. Vastauksista tuli myös esille tietoa niistä tekijöistä, joihin tulisi panostaa tai joita tulisi pohtia tarkemmin. Lähetin tuloksista koonnin tiimiläisille hyvissä ajoin ennen aluetiimin kokousta, jotta he saattoivat rauhassa tutustua vastauksiin ja miettiä ohjeistuksen kohtia; ”Painottuvatko jonkun osa-alueen vastaukset enemmän arvoille 1-2? Millaisten asioiden suhteen vastaukset ovat arvoilla 1-2? Millaisia tekijöitä/syitä on vastausvaihtoehtojen 1-2 taustalla? Voiko niihin vielä vaikuttaa? Mitä niille voisi tehdä?”

Esittelin aluetiimin kokouksessa 14.2.2017 kyselyn yhteenvedon ja kävimme keskustelua sekä analysoimme tuloksia. Aluetiimin jäsenten osallistuminen ja sitoutuminen kehittämistyöhön oli aivan keskeinen ydinasia. Tiimiläiset olivat tuloksista varsin yhtä mieltä ja seuraavat asiat kirjattiin;

- Motivaatitekijät: Aluetyöhön on ollut mielenkiintoa ja tekijöillä on motivoitunut asenne sekä omaan työhön että ryhmän työhön. Ryhmäläiset arvostavat tehtyä työtä ja yhteistyö on hyvää. Ryhmän sisäinen dynamiikka toimii hyvin.
- Osaamistekijät: Ryhmän sisällä on erilaisia taustoja ja työhistoriaa, joka vaikuttaa tekemiseen ja toimintaan.
- Työprosessitekijät: Toimintasuunnitelma voisi ohjata aluetyötä vahvemmin. Arviointi ei toistaiseksi ole tukenut aluetyön toimintaa. Toisaalta varsinainen toiminnan toteutus on sujunut hyvin ja käytännön työstä on oltu yksimielisiä.
- Työyhteisötekijät: Aluetyö ei välttämättä linkity omaan perustyöhön joustavasti, hajontaa on paljon. Aluetyöhön käytettävissä olevaa työaikaa ei useimmilla ole riittävästi työn vaatavuuteen nähden.
- Tulevaisuuskuva: Työntekijät ovat sitoutuneita ja toteuttavat aluetyötä mielellään.

- Kokonaisuudessaan arviointi antaa hyvin positiivisen kuvan aluetiimin työstä.

Nummi-Halinen aluetiimi teki päätöksen, että arviointikyselyn tulokset voidaan antaa aluetyön ohjausryhmän tiedoksi ja hyödynnettäväksi. Olen esitellyt oman toimijuuden arviointi -lomakkeen myös muille aluetyön puheenjohtajille ja osa suunnitteli käyttävänsä sitä arviointityökaluna.

Itsearviointin objektiivisuuden ja luotettavuuden pohtimisessa on hyvä muistaa, ettei arviointi voi olla koskaan neutraalia. Kokemuksellinen ja käytännöllinen tieto perustuu elettyyn toimintaan. Itsearviointin onnistuminen riippuu yhteisön kypsyydestä. Mitä kypsempi yhteisö sitä tottuneempi se on kriittiseen arviointiin (Virtanen 2007, 192–194). Virtanen (emt., 195) tuo esille Rallisin ja Rossmanin määritelmän, jonka mukaan kokemuksellisen ja käytännöllisen tiedon tuottaminen edellyttää, että arvioinnin tekijä toimii osana arvioinnin kohdetta. Aluetiimin jäsenenä tein myös oman toimijuuden arvioinnin. Vaikutin vastaamalla näkemykseni mukaan esitettyihin väittämiin. Oppivat organisaatiot eivät petä itseään arvioimalla liian myönteisesti ja suhtautuvat kriittisesti toimintaansa. Tämä pätee myös yksilötasolla (emt., 197–198).

Isoherranen väitöskirjassaan ”Uhka vai mahdollisuus – moniammatillista yhteistyötä kehittämässä” (2012, 5) kiteyttää tiivistelmässä ”Positiivisena löydöksenä tutkimuksessa tuli esiin, että moniammatillisesti hyvin toimivissa tiimeissä oli asiantuntijoiden keskinäistä tukea ja luottamusta. Tällaisissa tiimeissä haluttiin työskennellä. Niissä kehittyi sosiaalista pääomaa, joka auttoi työssä jaksamista”. Virolainen & Virolainen (2016, 192–193) toteavat organisaation ja johdon roolin vaikuttavan merkittävästi työntekijöiden sitoutumiseen ja motivaatioon. Oma motivoitunut ja positiivinen asenteeni aluetiimin puheenjohtajana on voinut vaikuttaa positiivisesti mutta en usko kuitenkaan sen vääristäneen tulosten luotettavuutta. Nummi – Halinen aluetiimi on mielestäni riittävän kypsä ja toimii oppivan organisaation periaatteiden mukaan, jossa jokainen jäsen mieltää itsensä osaksi kokonaisuutta ja vaikuttaa omalta osaltaan toimintaan ja tuloksiin. Tiimin kyselyn tuloksena voin todeta, että olemme saavuttaneet tiimin, jossa on motivoituneita, yhteistyötä arvostavia ja sitoutuneita jäseniä.

Nuorisotoiminnan kehittämistehtävässä aluetiimin panos oli merkittävä. Nummi-Halinen aluetiimin toimintasuunnitelmaan vuodelle 2016 oli kirjattu ”nuorisotoiminnan kehittäminen ja lisääminen Halisten alueella”. Tämä tavoite toteutui. Aluetiimin jäsenten osaamista hyödynnettiin mm. nuorisotilan suunnittelussa mahdollistamaan liikunnallisia aktiviteetteja sekä monenlaisissa viestinnällisissä asioissa mm. mediatiedotteissa ja lehtijutuissa. Nummen kirjasto lahjoitti poistokirjoja nuorten käyttöön ja tarjosi näyttelyaulan nuorten tuottamien töiden esittelyyn. Aluetiimi tuki myös kesällä järjestettyä jalkapallo- ja sirkustoimintaa lapsille ja nuorille. Aluetiimi mahdollisti osallistuvan budjetointi – menetelmän käyttöönoton varaamalla budjetistaan 2 000 euron määrärahan. Nuorisotoiminnan määrällinen lisäys viiteen päivään viikossa ei olisi onnistunut ilman yhteistyöverkostoa ja siinä toimivia 3 – sektorin kumppaneita. Järjestötoimijat ovat innokkaasti lähteneet tuottamaan lapsiperheille, lapsille ja nuorille toimintaa. Nummi-Halinen aluetiimin henkinen ja konkreettinen tuki edesauttoi ja mahdollisti nuorisotoiminnan kehittämistehtävässä onnistumista.

4.3 Osallistuvan budjetoinnin käyttöönotto Halisten nuorisotoiminnassa

Olen opinnäytetyössäni hakenut vaikutteita ja mallia osallistuvasta budjetoinnista Helsingin kaupungin RuutiBudjetista. RuutiBudjetti on nuorten lähidemokrati-aa vahvistava, viisi eri vaihetta sisältävä toimintakokonaisuus, joka toimii osallistuvan budjetoinnin periaattein. Osallistuvasta budjetoinnista ei ole olemassa yhtä mallia (Pihlaja ym. 2012, 161) ja ensimmäinen askel osallistuvaan budjetointiin oli Nummi – Halinen aluetiimiläisten perehdyttäminen Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen RuutiBudjettiin. RuutiBudjetista on kokemusta jo vuosilta 2013 – 2015 ja tuolta ajanjaksolta on tehty myös toiminnan tarkastelua. Järjestin tiimin jäsenille 16.12.2015 mahdollisuuden lähteä tutustumismatkalle Helsinkiin Kannelmäen nuorisotalolle. Opintomatka osallistuivat SPR:n nuorisotyöntekijät, joiden tehtäväksi tuli laatia opintomatkan annista kooste ja esitellä osallistuva budjetointi pähkinänkuoressa kokouksessamme kaikille tiimiläisille. Kannelmäen nuorisotalon ohjaajat kertoivat Helsingin Nuorisoasiainkeskuksen RuutiBudjetin ideologian, toimintatavan ja menetelmän vaiheineen hyvin konkreettisesti ja seikkaperäisesti. Opintomatkan tarkoitus oli saada kokemuksellista tietoa ja oppia. Mielestäni esitys oli kiteytetty hyvin seuraavin sanoin;

RuutiBudjetissa ei ole kyse nuorten toiveiden täyttämisestä. Ei siis toteuteta toivelistoja tai anneta valita valmiista vaihtoehdoista. Sen sijaan nuorille annetaan tilaa unelmoida ja nähdä toisin. Meidän tehtävä on auttaa hahmottamaan toiminnan reunaehdot ja mahdollisuudet, nuoret valitsevat keinot ja päämäärät. Nuoret tekevät päätökset, me kuljemme mukana, autamme pyydettyäessä (RuutiBudjetti).

Osallistuva budjetointi työmenetelmänä on toistettava ja suunnitelmallinen tapa tehdä nuorisotyötä. Työmenetelmän määreenä voidaan todeta, että se on joko vakiintunut ja/tai hankemuotoinen toimintatapa, jolla pyritään vastaamaan työmuodolle asetettuihin tavoitteisiin (Kinnunen ym. 2015, 84). Osallistuva budjetointi ei ole yksittäinen työsuorite vaan se sisältää useita työvaiheita ja muodostaa kokonaisuuden. Granö (2015, 65) totesi opinnäytetyössään, että mitä useampaan RuutiBudjetin vaiheeseen nuori osallistuu, niin sitä paremmat mahdollisuudet hänellä on saada kokemuksia vaikuttamisesta.

SPR:n nuorisotyöntekijät esittelivät aluetiimin kokouksessa 1.3.2016 osallistuvan budjetoinnin idean, opintomatalla saadun kokemuksellisen annin sekä osallistuvan budjetoinnin työvaiheet Kuuvuori – Halinen (Quhan) nuorisotoiminnassa. Quhan osallistuvan budjetoinnin oma vuosikello syntyi minun opinnäytetyön väliseminaariin laatimani vuosikellon pohjalta. Osallistin ja vastuutin nuorisotyöntekijät muokkaamaan vuosikellon toiminnallisia sisältöjä ja hiomaan siitä version, jolla osallistuvan budjetoinnin pilotointi käynnistettiin Halisissa.

Kuvassa 7 on SPR:n työntekijöiden laatima vuosikello, joka on nimetty Quhan osallistuvan budjetoinnin vuosikelloksi.

Kuva 7. Quhan osallistuvan budjetoinnin vuosikello.

Osallistuvan budjetoinnin vuosikellon toiminnalliset vaiheet jaettiin viiteen vaiheeseen kuten RuutiBudjetissa. Nämä vaiheet toistuvat vuosikellossa sykleittäin.

- 1) Ensimmäinen vaihe on tietoisuuden lisäämistä ja tiedonkeruuta. Tämän vaiheen toteutustapa voi olla toiminnallinen ideointi, jonka tarkoituksena on kerätä nuorilta tietoa heidän sen hetkisistä kokemuksista, toiveista ja parannustarpeista.
- 2) Toisessa vaiheessa muotoillaan konkreettisia toimenpiteitä ideointivaiheen tuotoksista nuorten kanssa
- 3) Kolmannessa vaiheessa valikoiduista toimenpiteistä äänestetään suuremmalla nuorten joukolla.
- 4) Neljännessä vaiheessa äänestyksen tulos käsitellään ja tehdään lopullinen päätös toteutettavista toimenpiteistä.
- 5) Viidennessä ja viimeisessä vaiheessa kutsutaan nuoria toteuttamaan valittuja toimenpiteitä.

Osallistuvan budjetoinnin käyttöönotto Halisten nuorisotoiminnassa käynnistyi kuitenkin vasta syksyllä 2016. Halisten uuden nuorisotilan saaminen varmistui kesäkuussa 2016. Tuolloin syntyi hyvin otollinen tilanne ottaa nuoret mukaan

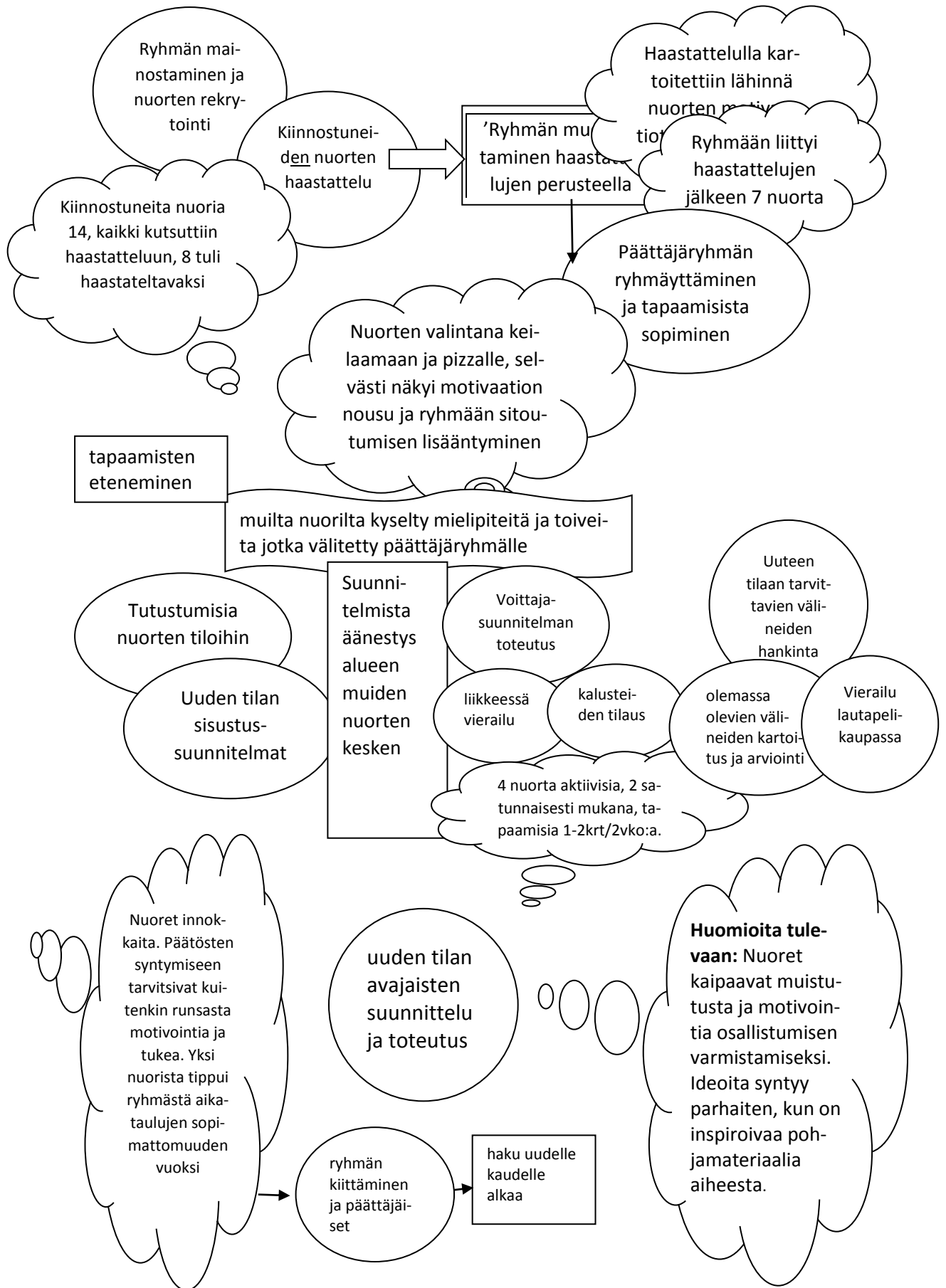
suunnittelemaan uuden nuorisotilan ilmettä, sisustusta, kalusteita jne. eli ”unelmien nuorisotilaa”. Nuorisopalveluluiden investointimäärärahasta saimme 10 000 euron varauksen Halisten nuorisotilan kalustamiseen ja sisustamiseen. Nummi - Halinen aluetiimin v. 2016 budjetissa oli 2 000 euron varaus Halisten nuorisotoiminnan osallistuvaan budjetointiin. Halisten osallistuvan budjetoinnin pilotointi lähti liikkeelle konkreettisella toiminnalla, joka nuorten kanssa toimies- sa on hyvä alkustartti.

Nummi – Halinen aluetiimin kokouksessa sovimme, että osallistuvan budjetoinnin vuoden 2016 toteuma kirjataan prosessikuvauksena. Mallia raportointiin otimme ”Osallistuvan budjetoinnin ja palvelumuotoilun pilotointi Tesoman alueen kehittämisessä” – loppuraportista. Raportissa prosessin vaiheet oli kuvattu visuaalisesti tiiviillä ja selkeällä tavalla. Malli toimi inspiraation lähteenä mutta SPR:n nuorisotyöntekijät saivat vapaat kädet prosessikuvauksen kuvalliseen ja sanalliseen ilmaisuun. Tavoite oli kuvata osallistuva budjetointi ja sen toteutuminen QuHan toiminnassa eli Halisten nuorisotoiminnassa.

QuHan prosessikuvauksesta käyvät ilmi toteutuneet vaiheet. Taloudellinen resurssointi oli jo aiemmin varmistettu. Tavoite ideoida ”unelmien nuorisotilaa” oli hyvin konkreettinen ja nuorten hahmotettavissa sekä näkyviin tuloksiin tähtäävä. SPR:n nuorisotyöntekijät olivat fasilitaattoreita eli nuorten ryhmän ohjaajia, jotka huolehtivat ryhmän toiminnan etenemisestä suunnitelmien mukaan. Esitän prosessikuvauksen vaiheittain ja palastelen sen osiin, jotta kuva mahtuu opin- näytetyön tekstikenttään (alkuperäinen prosessikuva on liitteenä).

Prosessikuva kertoo mielestäni kiinnostavalla ja persoonallisella tavalla osallis- tuvaan budjetointiin liittyvät vaiheet. Kaaviosta löytyy nuorten toimintaryhmän muodostaminen ja toimintaan motivointi. Ryhmäytymisen aikana nuoret saattoi- vat harjoitella sosiaalisia taitoja sekä ideoida konkreettisia asioista. Valintoja tehtäessä nuoret harjoittelivat demokraattista päätöksentekoa ja uuden tilan avajaisten valmistelu sekä tilaisuuden toteuttaminen osallistivat toimintaan.

Kuva 8. Prosessikuva osallistuva budjetointi ja sen toteuttaminen.

QuHan päätetään -ryhmän osallistava toiminta ja osallistuva budjetointi kohdentui Halisten uuden nuorisotilan kalustamiseen ja toimintavälineiden hankkimiseen sekä tilan nuorten avajaisten suunnitteluun ja toteutukseen. Nuoret valitsivat musta-punaisen värimaailman ja kalusteiksi mm. kaarisohvan, nojatuoleja, säkkituoleja, pyöreitä pikkupöytiä, mattoja. Toimintavälineet olivat mm. perinteisiä pelejä, liikuntavälineitä ja isoruutuinen televisio pelaamista varten. SPR:n nuorisotyöntekijät arvioivat lopputuloksena, että ryhmä toimi sitoutuneesti mutta tarvitsi runsaasti motivointia ja tukea. Ideoita syntyi parhaiten kun oli inspiroivaa pohjamateriaalia runsaasti tarjolla aiheeseen liittyen. Nuoret päättivät investointirahan 10 000 euroa käytöstä ja osallistuvaan budjetointiin varatusta 2 000 eurosta. Kalusteiden hankinnasta vastasin minä ja muista hankinnoista päävastuun kantoivat nuorisotyöntekijät. Näin rahaliikenne hoitui kaupungin hankinta- ja laskutusperiaatteiden mukaisesti.

Nuorisotilan avajaisiin 19.1 oli koottu kuvanäyttely, jossa selostettiin osallistuvan budjetoinnin ideaa sekä esiteltiin prosessin aikaisia työvaiheita. Avajaisten jälkeen kuvanäyttely siirrettiin Nummen kirjaston näyttelyaulaan. Alla on yksi kuvanäyttelyn työ.

Kuva 9.
QuHan
pätetään –
ryhmä ja
osallistuva
budjetointi.

QuHan päätetään –ryhmä ja osallistuva budjetointi

QuHan päätetään –ryhmä on 6 hengen joukko 12-18 –vuotiaita nuoria, jotka ovat olleet mukana päättämässä Halisten nuorisotilan huonekalu-, peli- ja muista tarvikkehankinnoista. Ryhmän kanssa toteutetaan osallistuvan suunnittelun budjetointia. Osallistuvassa budjetoinnissa nuorille annetaan mahdollisuus päästä konkreettisesti vaikuttamaan heitä koskeviin asioihin.

Osallistuvaa budjetointia toteutettiin syksyllä 2016. Nuoret suunnittelivat eri vaihtoehtoja sisustukseen liittyen, jotka äänestettiin eri paikoissa, kuten Q-vuoren nuorisotalolla, Halisten kerhotilassa ja Nummenpakan koulujen Aurajoen yksikössä. Eniten ääniä saaneen ehdotuksen pohjalta nuoret tekivät lopulliset valinnat huonekaluista ja materiaali- sekä värivalinnoista. Peli – ja tarvikkehankintoihin kerättiin nuorilta ehdotuksia syksyn 2016 aikana, joista koottiin lista QuHan päätetään –ryhmäläisten päätettäväksi.

Osallistuvaa budjetointia jatketaan nuorten kanssa jatkossakin, jolloin nuoret pääsevät vaikuttamaan Halisten nuorisotilan hankintoihin ja toimintaan.

Nuorisotyössä luodaan kasvatuksellisia prosesseja. Prosessit ovat ensisijaisempia kuin oppimistavoitteet tai -tulokset. ”Viime kädessä tavoite on laaja ja kasvatuksellinen: miten auttaa nuoria elämään paremmin maailmassa, joka on elämisen arvoinen” (Kiilakoski 2015, 32). Osallistuvan budjetoinnin prosessin sisältö on toiminnan ydin eikä niinkään tulokset. Tulokset ovat toki nuorille merkityksellisiä mutta nuorisotoiminnan näkökulmasta nuorten osallistaminen on työssä onnistumisen kulmakivi.

Q-vuoren ja Halisten nuorisotoiminnan toimintasuunnitelmaan vuodelle 2016 oli kirjattu yhdeksi tavoitteeksi tarjota nuorille mielekästä toimintaa, nuorta kuunnellen ja nuoria osallistaen. Toimenpiteiksi oli laitettu toiminnan suunnittelu yhdessä nuorten kanssa, osallistuva budjetointi. Mittariksi tavoitteessa onnistumiseksi oli laadittu; nuorten itse suunnittelema retki/ tapahtuma/ tilaisuus on toteutettu. Näihin tavoitteisiin on päästy. Pidän kuitenkin tärkeimpänä osallistuvan demokratian prosessia, jossa nuoret ovat olleet osallisina ja he ovat saaneet kokemuksen siitä, että heidät on otettu vakavasti. Nuorisotilan osallistuvan budjetoinnin uusi sykli pyörähtää käyntiin vuoden 2017 alussa. Nummi - Halinen aluetiimin budjetista on tehty 2 000 euron varaus. Kokemuksen kautta on tullut oppia ohjaajille ja nuoret ovat saaneet mahdollisuuden vaikuttaa asioihin. Nuoren aito hämmästyys osallistuvaan toimintaan tuli mielestäni esille kommentissa ”saammeko me oikeasti päättää?”.

Turun kaupungin nuorisopalveluissa osallistuva budjetointi pilotoidaan vuoden 2017 aikana ja v. 2018 on tarkoitus, että kaikki nuorisotilat käyttävät osallistuvaa budjetointia. Nuorisopalveluissa on hyödynnetty Halisten nuorisotilan osallistuvan budjetoinnin kokemuksia.

5 YHTEENVETO KEHITTÄMISTYÖSTÄ

Työelämän muutos on nopeaa. Turun kaupungin vapaa-aikatoimialan muodostuminen, aluetyön uudelleen organisointi, nuorisopalvelujen sisäinen kehittäminen ja omien työtehtävien muutokset asettivat jo opinnäytetyön alkuhahmotelmassa haasteita. Jouduin vaihtamaan opinnäytetyöni aiheita pariin otteeseen

muutostekijöiden vuoksi. Nummi – Halinen nuorisotoiminnan kehittäminen istui täydellisesti nykyisiin työtehtäviini ja pystyin tuomaan opinnäytetyöhöni useamman tulokulman. Olen voinut vaikuttaa välillisesti ja suoranaisesti nuorisotoiminnan kehittämisen kolmen kärjen osa-alueisiin; tilan saaminen, aluetiimin yhteistoiminta ja työn kehittäminen sekä osallistuva budjetointi. Toimintatutkijana roolini on mukautunut kunkin kehitettävän kärjen tarpeisiin. Nuorisotilan hankinnassa toimintani oli välillistä vaikuttamista, taustatyötä sekä perustelujen esittämistä. Päättäntävalta oli niillä virallisilla tahoilla, joiden toimenkuviin se kuului. Aluetiimin puheenjohtajana ja tiimin jäsenenä osallistuin aktiivisesti toiminnan kehittämiseen ja arviointitiedon tuottamiseen. Osallistuvassa budjetoinnissa SPR:n nuorisotyöntekijät olivat nuorten ryhmän fasilitaattoreita ja minun roolini oli tutoroida työntekijöitä onnistumaan menetelmän käyttöönotossa sekä huolehtia resurssoinnista. Suurena kuvana oli nuorisotoiminnan kehittäminen Halisten asuinalueelle. Jokainen kärki osoitti samaan tähtäimeen.

5.1 Kehittämistyön tuloksia

”Toimintatutkimuksen arvioinnissa on käytettävä vaihtoehtoisia totuuden näkökulmia” (Heikkinen, Huttunen, Kakkori & Tynjälä 2010, 166). Toimintatutkija ja tutkimuskohteena olevat sosiaaliset käytännöt ovat samaa kokonaisuutta. Tutkijan näkemysten ja sosiaalisessa todellisuudessa vallitsevien asioiden vastavuussuhdetta on tämän vuoksi vaikea muodostaa. (emt., 166.) Toimintatutkimus on käytännönläheistä ja toimivuusperiaatteen mukaan onnistunut toimintatutkimus tarkoittaa entistä parempaa uutta käytäntöä. (em., 171.) Tutkimuksen laatua arvioidaan myös sen pohjalta miten siinä on käsitelty eettisiä ongelmia. Eettisesti virheetöntä ihmistä ei ole, joten ei myöskään eettisesti täydellistä tutkimusta. (Heikkinen & Syrjälä 2010, 158.) Toimintatutkijana olin aktiivisesti mukana kehittämistoiminnassa, jolloin mielestäni oli erittäin tärkeää jatkuvasti reflektoida omaa rooliani. Pohdin ja yritin tunnistaa, että oliko toimintani aidosti osallistavaa, dialogiin pyrkivää yhteiskehittämistä ja uskon toimineeni eettisesti luotettavalla tavalla.

Opinnäytetyöni kuvaa yhtä vaihetta, vuosisuunnitelman 2016 ajanjaksoa, nuorisotoiminnan kehittämisessä Halisten alueella. Toiminta ei suinkaan pääty tähän

vaan toiminta jatkuu seuraavan vuoden toimintakaudella. Tutkimuksen kantava lähtökohta oli osallistaa aluetyön toimijat sekä nuoret mukaan kehittämistoimintaan. Vankka pohja kehittämistyölle luotiin yhteistoiminnalla. Päättäjät, virkamiehet, työntekijät ja järjestötoimijat ponnistelivat kaikki yhteisen tavoitteen suuntaan. Minä sain olla hyvin keskeisessä roolissa verkostokutojana, törmäyttäjänä ja tutorina. Kehittämistyö innosti minua ja koin tekeväni mielekästä ja tärkeää työtä. Tiimityön menestyksestä todetaan, että ”yksi henkilö voi omalla innostumisellaan ja positiivisilla tunteillaan vaikuttaa muihin siten, että se selittää menestyksestä enemmän kuin useat muut tekijät” (Virolainen ym. 2016, 92). En suinkaan väitä tulosten olevan omaa ansiotani mutta olen vakuuttunut asenteeni edesauttaneen suuresti niihin pääsemiseksi. Nuorisotoimintaa Halisiin olisi varmasti syntynyt ilman minun työpanosta ja opinnäytetyöni kolmen kärjen tavoitetta. Uskallan kuitenkin todeta, että opinnäytetyöni tekeminen Halisten nuorisotoiminnan kehittämisestä on välittänyt laajemman, syvällisemmän, kehittämisorientoituneen ja osallistavan työotteeni kaikille toiminnassa mukana olleille. Opinnäytetyössä kehitettiin reflektointia aluetiimin toiminnan tarkasteluun, jollaista ei aiemmin ollut. Osallistuvan budjetoinnin menetelmä nuorisotoiminnassa välineenä oli myös uusi avaus nuorten osallistamisessa. Tätä ennen ei ollut osallistuvaa budjetointia käytetty Turun kaupungin nuorisopalvelujen nuorisotilatoiminnassa.

Opinnäytetyöni nuorisotoiminnan kehittäminen Halisten asuinalueella kolme tavoitetta olivat nuorisotilan hankinta toiminnan toteuttamisen paikaksi, moniammatillisen aluetyön kytkeminen nuorisotoimintaan yhteistyötä kehittämällä sekä nuorten osallisuuden vahvistaminen osallistuvan budjetoinnin menetelmällä. Kuvasin tätä kehittämistehtävää kolme kärjen kautta. Haastavaa kehittämistoiminnassa oli nivoa nämä kärjet ja kuljettaa niitä opinnäytetyössäni toisiaan tukien ja kuvata tapahtumat loogisesti. Opinnäytetyöni prosessissa työelämän ja Humanistisen ammattikorkeakoulun YAMK opintojaksojen sisältöjen anti nivoutui onnistuneella tavalla.

Kolmen kärjen tavoitteiden toteutuminen;

1. **Nuorisotilan hankinta.** Tilan saaminen nuorisotoiminnan mahdollistamiseksi Halisten alueelle oli hyvin konkreettinen tavoite. Tavoitteen saa-

vuttaminen oli helposti todennettavissa. Nuorisotilan 2,5 vuotta kestänyt hankintaprosessi tuotti tulosta. Halisten Koroisten liikekeskuksesta saatiin vuokrattua 290m² tila ja vuokrasopimus solmittiin 1.1.2017 alkaen viideksi vuodeksi. Tavoitteeseen pääseminen oli usean tekijän summa; löytyykö sopivaa tilaa, onko taloudellisia resursseja riittävästi jne. Minä vaikutin tämän tavoitteen toteutumiseen perustelujen, tutkimustiedon, raporttien ja nuorilta saadun palautteen kautta sekä määrätietoisella verkostotoiminnalla. Moniammatillinen yhteistoiminta korostui prosessin eri vaiheissa ja nuorisotilan saaminen Halisten alueelle oli luottamushenkilöiden ja virkamiesten yhteisen tavoitteen ponnistus. Nuorisotoiminnan kehittämistyölle ei asetettu määrällisiä vaateita. Nuorisotoiminnan määrän kehittäminen lähtötilanteeseen verrattuna olisi ollut varsin helppo toteuttaa esim. ulkoisia palveluja ostamalla. Nuorisotila toiminnan toteuttamisen paikkana lisäsi nuorisotoiminnan määrää lähtötasoon (1-2 krt/vko) verrattuna jo moninkertaisesti (5 pvä/vko).

2. Nummi – Halinen **aluetiimin yhteistoiminta ja työn kehittäminen** oli yhteinen haaste. Nummi – Halinen aluetiimi kirjasi vuoden 2016 toimintasuunnitelmaan nuorisotoiminnan kehittämisen sekä lisäämisen Halisten alueella. Nuorten osallisuutta vahvistettiin osallistuvaan budjettiin varatulla 2 000 euron määrärahalta. Aluetiimin jäsenten osaamista hyödynnettiin kehittämisessä. He myöskin työskentelivät konkreettisesti tavoitteen suuntaisesti monenlaisissa asioissa. Aluetiimin työn kehittäminen toteutettiin itsearviointin avulla, jossa tiimi reflektoi aluetyötä oman toimijuuden kautta. Arviointia tehtiin seuraavissa tekijöissä: kokemus motivaatiosta, osaamisesta ja työprosessien onnistuneisuudesta sekä kokemuksesta työyhteisöstä ja omasta tulevaisuuskuvasta.

Nummi – Halinen aluetiimin moniammatillinen yhteistyö oli toimivaa. Kehittämisen alue löytyy eritoten toimintasuunnitelman ohjaavuuden ja arvioinnin saralta sekä aluetyön resursoinnin osalta. Puheenjohtajan roolissa olisin voinut paremmin perehdyttää tiimiin myöhemmin liittyneet jäsenet sekä tiimin palaverissa nostaa useammin esille toimintasuunnitelman työn suuntaamiseksi. Tiimi pystyy omalla toiminnallaan kehittämään joiltain osin havaittuja epäkohtia. Resurssointi kuitenkin liittyy vahvasti koko

vapaa-aikatoimialan aluetyöhön. Arvioinnin tuloksena oli, että olemme Nummi – Halisissa rakentaneet aluetiimin, jossa on motivoituneita, yhteistyötä arvostavia ja sitoutuneita jäseniä.

3. Nuorten osallisuuden vahvistamista lähdettiin kehittämään **osallistuvan budjetoinnin** –menetelmällä. QuHan päätetään -ryhmän osallistava toiminta ja osallistuva budjetointi kohdentui Halisten uuden nuorisotilan kalustamiseen ja toimintavälineiden hankkimiseen sekä tilan nuorten avajaisien suunnitteluun ja toteutukseen. Nuorten päätösten mukaan käytettiin kalusteisiin varattu 10 000 euron investointiraha ja osallistuvaan budjetointiin varattu 2 000 euroa. Osallistuvan budjetoinnin prosessikuvauksessa on toiminnan vaiheet. Kuvauksesta löytyy nuorten toimintaryhmän muodostaminen, toimintaan motivointi, ryhmäytyminen, päätöksenteko sekä osallistuminen toimintaan.

Kehittämistoiminnassa onnistuttiin jokaisella osa-alueella. Opinnäytetyöni on toteutettu toimintatutkimuksen menetelmällä ja sitä voi kuvata syklillä, jossa ovat mukana kolmen kärjen osa-alueet. Nuorten osallistaminen osallistuvan budjetoinnin menetelmällä käynnistyy uudella tarkistetun toimintasuunnitelman syklillä vuoden 2017 alussa.

Kuva 7. Nuorisotoiminnan kehittämisen kolmen kärjen sykli.

Väitteenä on esitetty, että käytännöt ja tavat eivät ole pelkästään sosiaalisia ilmiöitä. Tavat muovaavat myös meidän aivojamme. Oppiessamme tietynlaisen toimintatavan jossakin tilanteessa, aivomme sopeutuvat ja muovautuvat sen mukaisesti. Uuden tavan oppiminen voi tuntua haastavalta ja se vaatii myös ympärille yhteisöä, joka tukee muutosta ja uusien toimintatapojen syntymistä. (Pohjola ym. 2014, 11.) Mielestäni ”Kohti avointa kehittämistä” - oppaan kehittäjien teeseihin on kirjattu kehittämistyön ydinkohdat.

- Uudenlainen yhteistyö vaatii johtamista ja johdon mukanaoloa.
- Yhteistyö vaatii toisten toimintakulttuuriin ja tapoihin tutustumista.
- Työntekijän halukkuus muuttua on erittäin olennaista.
- Luottamuksen rakentaminen ja sitoutumisen vahvistaminen on avain yhteistyöhön (emt., 2014, 11).

Minulle kehittämistoiminnan vaikuttavin ja suurin anti oli moniammatillisen yhteistyön onnistuminen. Moniammatillinen verkostotyö edellytti osallistujilta asiantuntijuuden lisäksi vuorovaikutustaitoja ja kykyä ratkaista ongelmia yhdessä sekä luottamuksellista ilmapiiriä. Näen opinnäytetyössäni verkostotyön ulottuneen ja koskettaneen luottamusmiehiä, viranhaltijoita, Nummi – Halinen aluetiimin jäseniä, SPR:n toimijoita sekä Halisten nuoria. Siirryttäessä yhä enemmän yhteiskehittelyyn rajoja ylittävän yhteistoiminnan merkitys kasvaa ja yhteistyömuotojen hallinta vaatii uusia välineitä ja uudenlaisia tottumuksia. Engeström kutsuu tällaista uutta työtapaa neuvottelevaksi solmutyöskentelyksi. Sen tärkein piirre on, että sitä ei voi määrätä ja johtaa yksipuolisesti mikään osapuoli. (Engeström 2004, 66.) Koen, että olin uudistamassa toimintaa monimutkaisessa, hankalasti ennakoitavassa ja uudenlaista strategista lähestymistapaa vaativassa työympäristössä. Voin olla syystä ylpeä ja tyytyväinen onnistumiseen ja tämän laajan yhteistyöjoukon toimintaan.

Kehittämistoiminnan haasteet tiivistän kahteen asiaan, jotka kumpuavat opinnäytetyöni aikana saadusta kokemuksesta. Ensimmäinen on kehittämiseen tarvittava aika. Opiskeluni, YAMK:n tutkinto, ideaaliaika oli kaksi vuotta mutta mahdollisuus oli jatkaa kolmannella vuodella. Vasta nyt kolmannen vuoden keväällä voin todeta, että kehittämistyössä on saavutettu tuloksia, joita voin tarkastella. Asioiden eteenpäin kuljettaminen on monen tekijän summa eikä mm.

päätöksenteko- ja hankintaprosessit ole kovin nopeita. Kuten Kiilakoski on todennut (2015, 16) työyhteisöjen ja nuorisotyön kehittämiseen tarvitaan aikaa.

Toinen vahvasti vaikuttava haaste ja jopa rampauttava tekijä on ollut työntekijöiden ja toimijoiden vaihtuvuus. SPR:n työntekijä ovat vaihtuneet ja aluetiimin kokoonpanossa on ollut vaihtuvuutta runsaasti. Valitsin vuoden 2016 tutkimukseni kaudeksi koska tuolloin tilanne toimijoiden osalta oli kohtuullisen stabiili.

Työelämän muutoksesta on todettu, että tulevaisuuden työelämä on kaikesta päätellen nykyistä pirstaleisempaa mm. määräaikaiset työsuhteet ja osa-aikatyö lisääntyvät. Työurista voi siis tulla aiempaa hajanaisempia ja katkonaisempia. Samalla työntekijöiden liikkuvuus työmarkkinoilla lisääntyy. Mielestäni kehittämistoiminnan näkökulmasta nämä tuovat entistä enemmän haasteita. Kokeukseni mukaan toimijoiden runsas vaihtuvuus ja lyhyt aikajänne eivät suinkaan edesauta kehittämistyötä ja tuolloin kehittämistoiminnan dokumentointi nousee entistä tärkeämpään asemaan. Näin tiedon siirto ja jakaminen mahdollistuu uusille toimijoille.

Nuorisotoiminnan kehittäminen tähtäsi muutokseen. Todellinen muutos saadaan aikaiseksi silloin kun se lähtee toimijoista eikä ylhäältä annettuna pakkona tai ohjeistuksena (Kananen 2014, 139). Toimintatutkimuksella tavoitellaan muutosta, joka olisi kaiken lisäksi vielä pysyvää (Kananen 2014, 54). Opinnäytetyössäni synnyttiin nuorten osallistamista tukeva osallistuva budjetointi pysyväksi ja jatkuvaksi menetelmäksi.

5.2 Jatkotoimenpiteet

Kuntaliiton Nuorisotyö kohti 2020- lukua visiossa todetaan että;

Nuorisotyö on nuorista välittämistä, osallisuuden ja kasvun tukemista nuorten omissa yhteisöissä sekä nuorten näkökulman esiintuomista. Nuoret kokevat olevansa osa yhteiskuntaa. Nuorisopalvelut ovat kunnan kaikkien hallintokuntien yhteinen asia. Kunnat tukevat nuorten aktiivista toimintaa ja nuorisotyöllä on vahva rooli monialaisissa palveluketjuissa (Kuntaliitto).

Kuntien eri hallintokuntia kannustetaan käsittelemään lapsi- ja nuorisopoliittisia kysymyksiä ja kirjaamaan toimintasuunnitelmiin ja eri ohjelmiin nuorisopoliittikan keskeisiä asioita. Nuorten asiat pitäisi olla kaikkien yhteisiä asioita. (Kuntaliitto.)

Kansalaisturvallisuuden tila Suomessa tutkimuksen mukaan kansalaisten eriarvoistuminen huolettaa suomalaisia. Valtaosa koki asuinalueiden eriarvoistumisen kasvavana ongelmana (Kekki & Mankkinen 2016, 67). Nuorisopalvelujen operatiiviseen sopimukseen vuodelle 2017 on kirjattu mm. osattomuus yhteiskunnasta ja vaikuttamismahdollisuuksien puute altistavat prosessille, joka voi äärimmillään johtaa radikalisoitumiseen. Lapsiperheiden köyhyys on kasvanut ja perheet eriarvoistuvat. Tavoitteena on saada nuoret tuntemaan, että he ovat yhteiskunnan jäseniä, jotka voivat vaikuttaa omaan tulevaisuuteensa ja että kaikki ovat yhdenvertaisia. Nuorisopalveluiden tehtävänä on mahdollistaa monipuolista vapaa-ajantoimintaa, tiloja, palveluja ja elämyksiä myös niille nuorille, joilla ei ole muutoin harrastusmahdollisuuksia. Eri alueiden tarpeet on huomioitava, sillä myös alueet eriarvoistuvat. (Turun kaupunki 2016c.)

Halisissa on nyt nuorisotila ja nuorisotoimintaa, joka voivat olla osaltaan tasoittamassa eriarvoistumisen riskiä. Halisten alueen nuorisotoiminnan kehittämisessä toteutetaan Turun kaupungin nuorisopalvelujen peruslähtökohtaa, että nuorisotila on nuorten oma paikka. Toiminta on suunnattu 9–18-vuotiaille ja nuorisotilassa on mahdollisuus pelailuun, yhdessä tekemiseen ja omien ideoiden toteuttamiseen. Jatkokehittämisen haaste on saada Halisten nuorisotilaan mahdollisimman moni-ilmeinen toiminta ja kattava käyttöaste. Nuorisotoiminnan kehittäminen pitää nähdä edelleen monen toimijan yhteistyön panoksena. Alkutilanne toiminnan runsauden ja monipuolisuuden suhteen on melko hyvä mutta työ on tällä saralla vasta alkutekijöissään. Tavoitteena on nuoret osallistava ja nuorten tarpeista lähtevä monipuolinen toiminta.

Halisten nuorisotilan toiminnan periaate on avoimuus mutta kohdennettu toiminta on toisaalta perusteltua. Toiminnan kehittämisessä huomioitiin erityisinä ryhminä mm. alakouluikäiset, tyttötoiminta ja kotouttava toiminta 18 – 29 vuotiaille miehille. Tällä hetkellä yhteistyökumppaneina toimintaa tuottamassa ovat 4H – yhdistys, opetuskoti Mustikan läskykerho ja Mannerheimin lastensuojeluliiton

perhekahvila. Vamos – toiminta on jalkautumassa maaliskuun alussa Halisiin ja partiolaiset järjestävät päiväleiritoimintaa elokuun alussa.

Nykyisin vallitseva ajatus toimitiloja suunniteltaessa ovat monitoimitalot. Monitoimitalo on esimerkki tilaratkaisusta, jossa pyritään sekä lisäämään julkisten tilojen käyttöastetta että rakentamaan uusia kunnallisia moniammatillisia esim. opetuspuolen, nuorisotyön ja kirjaston palveluja. Halisten nuorisotila on lähtökohdiltaan lapsille ja nuorille tarkoitettu toimintapaikka mutta tämä ei sulje pois ajattelua ns. ”kylätalomaisesta” toimintatavasta. Toimintaa tulisi kehittää ylisukupolvisen toimintakulttuurin näkökulmasta. Halisten nuorisotilan tarkoitus on myös tarjota alueen asukkaille kohtaamis- ja toimintapaikka. Käyttöaste ei suinkaan vielä ole ideaalitasolla, kuten viikkokalenterista voi havaita.

KT1: Kerhotila 1, KT2: Kerhotila 2, KT3: Kerhotila 3, K: keittiö, Värikköiset sarakkeet varattuja vuoroja, valkoiset käyttövuorot haettavissa

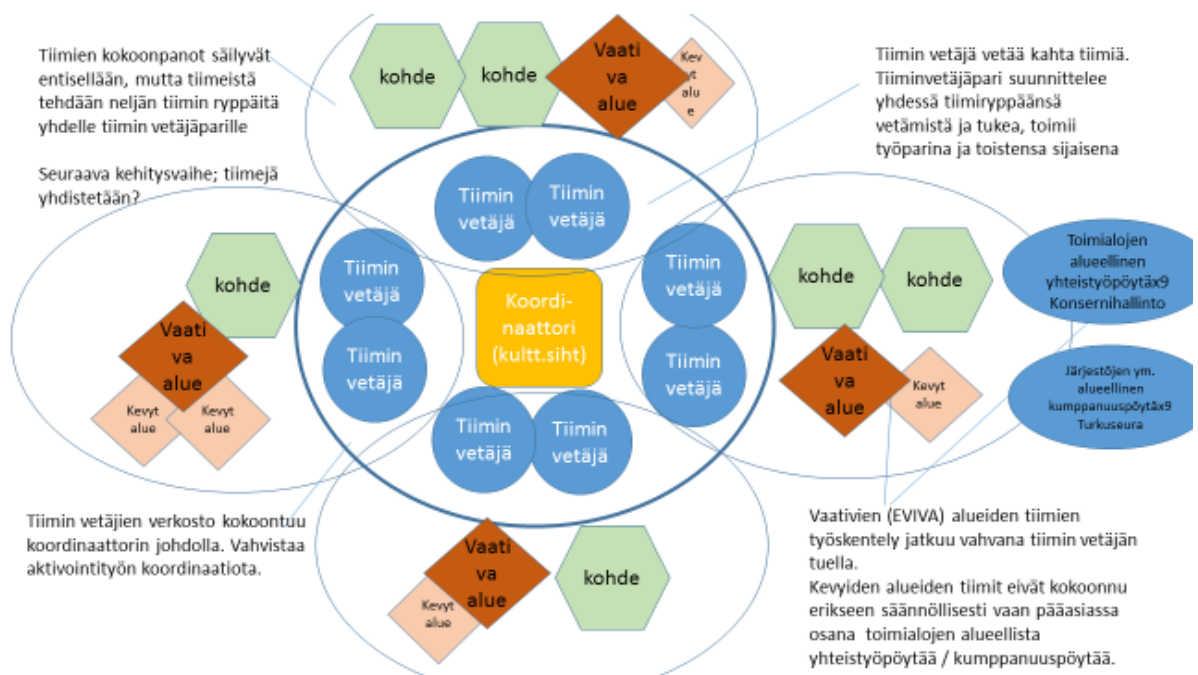
	maanantai				tiistai				keskiviikko				torstai				perjantai				lauantai				sunnuntai			
	KT1	KT2	KT3	K	KT1	KT2	KT3	K	KT1	KT2	KT3	K	KT1	KT2	KT3	K	KT1	KT2	KT3	K	KT1	KT2	KT3	K	KT1	KT2	KT3	K
8-9																					EI VARATTAVISSA SÄÄNNÖLLELLE VUOROLLE							
9-10					MLL				Nuorisopalvelut 9-16 28.2. asti								MLL				EI VARATTAVISSA SÄÄNNÖLLELLE VUOROLLE							
10-11																												
11-12																												
12-13	QuHa												QuHa															
13-14	QuHa																QuHa											
14-15	QuHa				Läskykerho				Vamos (1.3. alkaen)								Läskykerho				QuHa							
15-16	QuHa				Läskykerho				Vamos (1.3. alkaen)								Läskykerho				QuHa							
16-17	QuHa																											
17-18	QuHa																											
18-19	QuHa										4h																	
19-20	QuHa																											
20-21	QuHa																											
21-22																	EI VARATTAVISSA SÄÄNNÖLLELLE VUOROLLE											

Kuva 8. Halisten nuorisotilan viikkokalenteri

Halisten avoimien ovien nuorisotoiminnassa on mukana 35 – 40 nuorta. Toiminnassa jatketaan osallistuvaa budjetointia uudella syklillä. Määräraha, 2 000 euroa, on varattuna vuodelle 2017. Uuden prosessin käynnistäminen ja osallistavan työtavan vakiinnuttaminen ovat seuraava askel. Työn laaduntamisen nä-

kökulmasta tulisi ryhtyä laatimaan arviointityökaluja nuorten kokemusten selvittämiseksi. Osallistuvan budjetoinnin toimenpiteiden toteutuksen arvioinnissa tulisi huomiota kiinnittää nuorten osallistumisen mahdollisuuksiin ja osallisuuden kokemiseen.

Nummi-Halinen aluetiimin osalta jatkotoimenpiteet linkittyvät kiinteästi Turun kaupungin vapaa-aikatoimialan aluetyön kehittämistavoitteisiin. Kehittämistavoitteisiin on kirjattu tiiminvetäjien osaamisen vahvistaminen ja määrän supistaminen. Aktivointitiimien rakennetta tiivistetään ja tiiminvetäjien verkostoa vahvistetaan ja työskentelytapoja uudistetaan. Suurin muutos on tulossa rakenteisiin sekä tiiminvetäjien tehtäväkokonaisuuteen. Aluetiimeissä, kuten Nummi – Halinen, jäsenten on tarkoitus jatkaa työtään tavoitteena luoda kuntalaisille tasavertaiset mahdollisuudet aktiiviseen vapaa-aikaan. Aktivointityön uusi organisoitumisen malli (kuvio 12) on esitelty vapaa-aikatoimialan johtoryhmissä. Koko vapaa-aikatoimialan aluetyön kehittämistä jatketaan esitetyn mallin pohjalta maaliskuussa. Malli on luotu suuntaa antavaksi ja jatkossa on tarkoitus aluetyön toimijoiden kanssa työstää ja kehittää sitä toiminnallisilla ratkaisuilla kehittämistavoitteiden suuntaan. Olen mukana kehittämistyöryhmässä ja etunani on, että olen opinnäytetyön ansiosta pohtinut jo aiemmin aluetyön kipupisteitä.

Kuvio 12. Aktivointityön uusi organisoitumisen malli (Karlsson & Parkkunen 2017).

Kehittämistyö siis jatkuu Turun kaupungin vapaa-aikatoimialan aluetyön osalta laajemmalla foorumilla. Aluetyön toimijat osallistetaan monitoimijaiseen yhteistyöhön, jolloin toivottavaa on saavuttaa ainakin heikon synergian taso, ellei jopa enemmän.

LÄHTEET

- Aaltola, Juhani & Syrjälä Leena 1999. Tiede, toiminta ja vaikuttaminen. Teoksessa Heikkinen, Hannu & Huttunen, Rauno & Moilanen, Pentti (toim.) 1999. Siinä tutkija missä tekijä: Toimintatutkimuksen piirteitä ja näköaloja. Jyväskylä: Atena, 11–24.
- Aaltola, Juhani & Valli, Raine (toim.) 2015 (4. uudistettu painos). Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Aaltonen, Sanna & Berg, Päivi & Ikaheimo, Salla 2015. Nuoret luukulla. Kolme näkökulmaa syrjäytymiseen ja nuorten asemaan palvelujärjestelmässä. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Viitattu 10.2.2017.
<http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/nuoretluukulla.pdf>
- af Ursin, Piia & Haanpää, Leena & Launokorpi, Hanna & Sipilä, Katariina 2013. Nuoret luupin alla 2010 Kyselytutkimus lasten ja nuorten hyvinvoinnista, osallisuudesta ja vaikutusmahdollisuuksista Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa. Turun lapsi- ja nuorisotutkimuskeskuksen julkaisuja 6/2013. Turun yliopisto. Viitattu 2.1.2017.
http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/88950/CYRI_Nuoret%20luupin%20alla-2010_raportti.pdf?sequence=2
- Anttila, Pirkko. 2007. Realistinen evaluaatio ja tuloksellinen kehittämistyö. Hamina: Akatiimi Oy.
- Engeström, Yrjö 2004. Ekspansiivinen oppiminen ja yhteiskehittely työssä. Tampere: Vastapaino.
- Gretschel, Anu 2011. Nuorisotalo mahdollistavana lähiyhteisönä: nuorten näkökulma. Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus julkaisuja 3/2011 & Nuorisotutkimusverkosto | Nuorisotutkimusseura verkkojulkaisuja 41. Helsinki. Viitattu 11.8.2016.
<http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/nuorisotalo.pdf>.
- Gretschel, Anu 2002. Kunta nuorten osallisuusympäristönä. Nuorten ryhmän ja kunnan vuorovaikutussuhteen tarkastelu kolmen liikuntarakentamisprojektin laadunarvioinnin keinoin. Väitöskirja. Liikunta- ja terveystieteiden tiedekunta. Jyväskylän yliopisto.
- Emobit Oy & Avanto insight Oy & Helsingin kaupunginkirjasto. Osallistuva budjetointi. Viitattu 3.4.2016. <http://osallistuvabudjetointi.fi/>.
- Eskelinen, Teppo & Gellin, Maija & Gretschel, Anu & Junttila-Vitikka, Pirjo & Kiilakoski, Tomi & Kivijärvi, Antti & Koskinen, Sanna & Laine, Sofia & Lundbom, Pia & Nivala, Elina & Sutinen, Riikka 2015. Lapset ja nuoret kansalais-toimijoina (2.painos). Teoksessa Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi (toim.) Demokratiaoppitunti. Lasten ja nuorten kunta 2010-luvun alussa. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura julkaisuja 118, 213–248.
- Eskelinen, Teppo & Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi & Kiili, Johanna & Korpinen, Sini & Lundbom, Pia & Matthies, Aila-Leena & Mäntylä, Niina & Niemi, Reetta & Nivala, Elina & Ryyänen, Aimo & Tasanko, Pia 2015. Lapset ja nuoret subjekteina kunnallisessa päätöksenteossa (2.painos). Teoksessa Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi (toim.) Demokratiaoppitunti. Lasten ja nuorten kunta 2010-luvun alussa. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura julkaisuja 118, 35–94.

- Haanpää, Leena & Ehrs, Camilla & Tiensuu-Tsiopoulos, Mervi & Kaljonen, Anne & Lagström, Hanna 2009. Nuoret luupin alla – koulukysely: 6.- ja 9.-luokkalaisten hyvinvointi, osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet. Viitattu 13.12.2016. http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/67452/nuoret_luupin-alla.pdf?sequence=4
- Haanpää, Leena & Roos, Sanna 2015. Nuoret luupin alla 2014. Teemana kuluttajuus ja taloudellinen eriarvoisuus. Viitattu 3.1.2017. <https://www.utu.fi/fi/sivustot/cyri/tutkimustoiminta/luuppi/Documents/Nuoret%20luupin%20alla%202014.pdf>
- Heikkinen, Hannu 2010a. Toimintatutkimus – toiminnan ja ajattelun taitoa. Teoksessa Aaltola, Juhani & Valli, Raine (toim.) 2010 (3. uudistettu ja täydennetty painos). Ikkunoita tutkimusmetodeihin II. Jyväskylä: PS-Kustannus, 214–229.
- Heikkinen, Hannu 2010b. Toimintatutkimuksen lähtökohdat. Teoksessa Heikkinen, Hannu & Rovio, Esa & Syrjälä, Leena (toim.) 2010. Toiminnasta tietoon. Toimintatutkimuksen menetelmät ja lähestymistavat (3.korj.painos). Helsinki: Kansanvalistusseura, 16–38.
- Heikkinen, Hannu & Huttunen, Rauno & Kakkori, Leena & Tynjälä, Päivi 2010. Totuuden ongelma. Teoksessa Heikkinen, Hannu & Rovio, Esa & Syrjälä, Leena (toim.) 2010. Toiminnasta tietoon. Toimintatutkimuksen menetelmät ja lähestymistavat (3.korj.painos). Helsinki: Kansanvalistusseura, 163–183.
- Heikkinen, Hannu & Huttunen, Rauno & Moilanen, Pentti (toim.) 1999. Siinä tutkija missä tekijä: Toimintatutkimuksen piirteitä ja näköaloja. Jyväskylä: Atena.
- Heikkinen, Hannu & Jyrkämä Jyrki 1999. Mitä on toimintatutkimus? Teoksessa Heikkinen, Hannu & Huttunen, Rauno & Moilanen, Pentti (toim.) 1999. Siinä tutkija missä tekijä: Toimintatutkimuksen piirteitä ja näköaloja. Jyväskylä: Atena. 25–62.
- Heikkinen, Hannu & Rovio, Esa & Syrjälä, Leena (toim.) 2010. Toiminnasta tietoon. Toimintatutkimuksen menetelmät ja lähestymistavat (3.korj.painos). Helsinki: Kansanvalistusseura.
- Heikkinen, Hannu & Syrjälä, Leena 2010. Tutkimuksen arviointi. Teoksessa Heikkinen, Hannu & Rovio, Esa & Syrjälä, Leena (toim.) 2010. Toiminnasta tietoon. Toimintatutkimuksen menetelmät ja lähestymistavat (3.korj.painos). Helsinki: Kansanvalistusseura, 144–162.
- Hirvola, Aino 2016. Turvallinen kaupunki, näkökohtia rakennetun ympäristön suunnitteluun ja toteutukseen. Helsinki: Ympäristöministeriö. Viitattu 9.1.2017. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75153/SY_4_2016.pdf?sequence=1
- Isoherranen, Kaarina 2012. Uhka vai mahdollisuus – moniammatillista yhteistyötä kehittämässä. Väitöskirja. Sosiaalitieteiden laitos. Helsingin yliopisto. Viitattu 10.9.2016. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/37493/isoherranen_vaitoskirja.pdf

- Kananen, Jorma 2014. Toimintatutkimus kehittämistutkimuksen muotona. Miten kirjoitan toimintatutkimuksen opinnäytetyönä? Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 185.
- Kauppila, Reijo A. 2005. Vuorovaikutus- ja sosiaaliset taidot. Jyväskylä: Otava
- Kekki Tuula & Mankkinen, Teija 2016. Turvassa? Kansalaisturvallisuuden tila Suomessa. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 8/2016. Viitattu 20.2.2017.
http://tietokayttoon.fi/documents/10616/2009122/8_Turvassa.pdf/de1af9e2-58ae-4472-8317-3d25e6ffdbd3?version=1.0.
- Kiilakoski, Tomi 2013. Nuorisotyön opetussuunnitelma: nuorisotyö kasvatuksellisenä prosessina. Teoksessa Nuorisotutkimus 3/2013 31.vuosikerta, 20–39.
- Kiilakoski, Tomi & Gretschel, Anu & Nivala, Elina 2015. Osallisuus, kansalaisuus, hyvinvointi (2.painos). Teoksessa Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi (toim.) Demokratiaoppitunti. Lasten ja nuorten kunta 2010-luvun alussa. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura julkaisuja 118. Helsinki: Hakapaino, 9–33.
- Kiilakoski, Tomi 2015a. Johdanto: Kylmästä lämpimään. Teoksessa Kiilakoski, Tomi & Kinnunen, Viljami & Djupsund, Ronnie. Miksi nuorisotyötä tehdään? Tietokirja nuorisotyön opetussuunnitelmasta. Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura julkaisuja 169. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja 5, 14–34.
- Kiilakoski, Tomi 2015b. Nuorisotyö, kasvatus, opetussuunnitelma. Teoksessa Kiilakoski, Tomi & Kinnunen, Viljami & Djupsund, Ronnie. Miksi nuorisotyötä tehdään? Tietokirja nuorisotyön opetussuunnitelmasta. Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura julkaisuja 169. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja 5, 153–174.
- Kiilakoski, Tomi & Kinnunen, Viljami & Djupsund, Ronnie 2015. Työmuodot, menetelmät ja työkalut . Teoksessa Kiilakoski, Tomi & Kinnunen, Viljami & Djupsund, Ronnie 2015. Miksi nuorisotyötä tehdään? Tietokirja nuorisotyön opetussuunnitelmasta. Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura julkaisuja 169. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja 5, 71–87.
- Kiilakoski, Tomi & Nivala, Elina & Rynnänen, Aimo & Gretschel, Anu & Matthies, Aila-Leena & Mäntylä, Niina & Gellin, Maija & Jokinen, Kimmo & Lundbom, Pia 2015. Demokratiaremontin työkaluja (2.painos). Teoksessa Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi (toim.) Demokratiaoppitunti. Lasten ja nuorten kunta 2010-luvun alussa. Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura julkaisuja 118. Helsinki: Hakapaino, 249–271.
- Kinnunen, Viljami 2015. Nuorisotyön tavoitteet ja perustat. Teoksessa Kiilakoski, Tomi & Kinnunen, Viljami & Djupsund, Ronnie. Miksi nuorisotyötä tehdään? Tietokirja nuorisotyön opetussuunnitelmasta. Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura julkaisuja 169. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja 5, 56–70.
- Kiviniemi, Kari 1999. Toimintatutkimus yhteisöllisenä prosessina. Teoksessa Heikkinen, Hannu & Huttunen, Rauno & Moilanen, Pentti (toim.) 1999. Siinä tutkija missä tekijä: Toimintatutkimuksen perusteita ja näköaloja. Jyväskylä: Atena, 63–83.

- Kohonen, Kirsi & Tiala, Toni 2002. Kuntalaiset ja hyvä osallisuus : lupaavia käytäntöjä kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämiseksi. Helsinki: Suomen kuntaliitto.
- Koivumäki, Tanja 2015. Osallistuvan budjetoinnin ja palvelumuotoilun pilotointi Tesoman alueen kehittämisessä. Viitattu 10.8.2016. <http://omatesoma.fi/wp-content/uploads/2015/08/Osallistuvan-budjetoinnin-raportti.pdf>.
- Kolmas Lähde. Hyvinvointipalveluita monialaisesti. Viitattu 23.6.2015. <https://www.innokyla.fi/documents/859508/833a8759-18e7-4381-95ff-6838eaec7c3b>.
- Kuntaliitto. Nuorisotyö kohti 2020-lukua. Viitattu 19.2.2017. <http://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelu/nuorisotykohti2020lukua>.
- Kuula, Arja 2006. Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere: Vastapaino
- Kuntalaki 410/2015. Viitattu 2.3.2016. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150410>
- Kylmäkoski, Merja 2006. Näkökulmia nuorten tilankäyttöön. Teoksessa Kylmäkoski, Merja & Lind, Kimmo & Hintikka, Timo & Aittola, Tapio (toim.) Nuorten tilat. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura.
- Laitio, Tommi 2016. Harrastaminen ei ole vain rahasta kiinni. Viitattu 23.3.2016. <http://tommilaitio.munstadi.fi/2016/03/22/harrastamisen-puute/>
- Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta 493/1999. Viitattu 21.3.2016. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1999/19990493>.
- Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2012–2015. Opetus- kulttuuriministeriön julkaisuja 2012:6. Viitattu 11.10.2016. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79218/OKM06.pdf?sequence=1>
- Maaseutupolitiikka. Mitä kumppanuus on? Viitattu 9.9.2016. http://www.maaseutupolitiikka.fi/kumppanuus/mita_kumppanuus_on
- Niemelä, Seppo 2007. Kansan vallan elvytys. Vantaa: Kansanvalistusseura.
- Nuorisolaki 1285/2016. Viitattu 10.2.2017. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161285?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=nuorisolaki>
- Oikeusministeriö julkaisuja 14/2010. Demokratiapolitiikan suuntaviivat. Oikeusministeriö. Viitattu 25.1.2016. http://www.oikeusministerio.fi/fi/index/julkaisut/julkaisuarkisto/142010demokratiapolitiikansuuntaviivat/Files/OMML_14_2010_Demokratiapolitiikan_suuntaviivat_Wilhelmsson.191s.8046_kt.pdf.
- Oikeusministeriön julkaisu 14/2014. Avoin ja yhdenvertainen osallistuminen Valtioneuvoston demokratiapoliittinen selonteko. Viitattu 3.2.2017. http://oikeusministerio.fi/fi/index/julkaisut/julkaisuarkisto/1394630106756/Files/OMSO_14_2014_Demokr_seloteko_2014_SU_70_s.pdf.
- Opetushallitus 2011. Demokratiakasvatusselvitys. Viitattu 8.2.2016. http://www.oph.fi/download/139654_Demokratiakasvatusselvitys.pdf.

- Opetushallitus. Itsearviointimalleja. Viitattu 5.8.2016.
http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/laadunhallinnan_tuki/leonardo_quality_in_vet_schools/itsearviointinista/itsearviointimalleja
- Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012. Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisselma 2012–2015. Viitattu 5.1.2016.
<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79218/OKM06.pdf>
- Peltonen, Sara 2016. Nuorten luovat kaupunkitilan käytöt: institutionaalisista tiloista vapaaseen oleiluun. Turun kaupunki. Kaupunkitutkimusohjelma tutkimuskatsauksia 4/2016. Viitattu 9.1.2017.
http://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/tutkimuskatsauksia_4_2016.pdf
- Pihlaja Ritva & Sandberg Siv 2012. Alueellista demokratiaa? Lähidemokratian toimintamallit Suomen kunnissa. Valtiovarainministeriön julkaisuja 27/2012. Viitattu 11.12.2016.
<http://vm.fi/documents/10623/1107144/Alueellista+demokratiaa+-+L%C3%A4hidemokratian+toimintamallit+Suomen.pdf/597e319d-32b2-4f35-8f0b-5bafb64020f4>.
- Pohjola, Pasi & Aalto-Kallio, Mervi & Englund, Kristel & Heikkinen, Hanne & Koivisto, Juha & Korhonen, Satu & Lyytinen, Merja & Peränen, Niina & Pitkänen, Niina & Virtanen, Kati 2014. Kohti avointa kehittämistä – matkaoppaana Innokylä. Tampere: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.
- RuutiBudjetti 2016. Nuorisoasiainkeskus, Helsingin kaupunki. Viitattu 1.11.2015
<http://ruutibudjetti.munstadi.fi/>.
- Seppänen-Järvelä, Riitta & Vataja, Katri (toim.) 2009. Työyhteisö uusille urille. Kehittäminen osaksi arjen työtä. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Sillanpää, Laura 2013. Deliberating Service Delivery. Survey on the outcomes and challenges of participatory budgeting in the UK. Viitattu 3.5.2016.
http://finnishinstitute.cdn.coucouapp.com/media/W1siZiZlsljwMTYvMDgvMjUvMDkvMzgvMjE-vOGM4ZDVhYjktNGQ2ZS00YTE2LWE2MzYtMmFhMjU2YTBlhYWEExL09zYWxsaXN0dXZhb2BidWRqZXRvaW5uaW4gc2Vsdml0eXNfTG1cmEgU2lsbGFucMOkw6QtMi5wZGYiXV0/Osallistuvan%20budjetoinnin%20selvitys_Laura%20Sillanp%C3%A4%C3%A4-2.pdf?sha=3b077369cb03a81f
- Stenvall, Jari & Majoinen, Kaija & Syväjärvi, Antti & Vakkala, Hanna & Selin, Antti 2007. ”Mees romppeines siihen” Henkilöstövoimavarojen hallinta ja muutoksen johtaminen kuntafuusioissa. Helsinki: Suomen Kuntaliitto.
- SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry. Oman toimijuuden arviointi hankeprosessissa. Viitattu 26.9.2016.
<https://www.innokyla.fi/documents/947759/314a85bc-64e5-41a4-b305-963f6087d226>
- SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry. arviointityökaluja. Viitattu 10.3.2016.
<http://www.soste.fi/elinvoimaiset-jarjestot/kehittaminen-ja-arviointi-jarjestoissa/arviointityokaluja-3.html>
- Suutarinen, Sakari (toim.) 2000. Nuoresta pätevä kansalainen. Jyväskylän yliopisto koulutuksen tutkimuslaitos.
- The Participatory Budgeting Project. Viitattu 2.2.2017.
<https://www.participatorybudgeting.org/>.

- Toikko, Timo & Rantalainen, Teemu (toim.) 2009. Tutkimuksellinen kehittämis-toiminta: näkökulmia kehittämisprosessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon. Tampere: Vastapaino.
- Turun kaupunki. Viitattu 21.3.2016. <http://www.turku.fi/nuorisotilat>
- Turun kaupunki 2014. Turun kaupungin maahanmuuttajien kotouttamisohjelma vuosille 2014 – 2017. Viitattu 1.2.2017. <http://ah.turku.fi/kv/2014/0310003x/3052821.htm>
- Turun kaupunki 2015a. Vapaa-aikatoimialan strateginen sopimus 2016. Viitattu 15.3.2016. <http://ah.turku.fi/nuoriso/2015/0910009x/Images/1403353.pdf>
- Turun kaupunki 2015b. Nuorisopalvelujen operatiivinen sopimus 2016. Viitattu 15.3.2016. <http://ah.turku.fi/nuoriso/2015/0910009x/3284420.htm>
- Turun kaupunki Nuorisolautakunta 9/2015. Pöytäkirja. § 88 Nuorisolautakunnan talous- ja toimintasuunnitelmaehdotus 2016 -2019. Viitattu 18.10.2015. <http://ah.turku.fi/nuoriso/2015/0910009x/3284387.htm>
- Turun kaupunki Nuorisolautakunta 13/2015. Pöytäkirja. § 135. SPR:n Varsinais-Suomen piirille maksettava korvaus Kuuvuori - Halinen nuorisotoiminnan toteuttamisesta vuonna 2016. Viitattu 21.3.2016. <http://ah.turku.fi/nuoriso/2015/1209013x/3323438.htm>
- Turun kaupunki Nuorisolautakunta 2/2016a. Pöytäkirja. § 7 Kuuvuoren nuorisotilan korvaavan tilan hankekuvauksen hyväksyminen sekä esitys vuokratarkilpailun käynnistämisestä. Viitattu 15.3.2016. <http://ah.turku.fi/nuoriso/2016/0128002x/3345088.htm>
- Turun kaupunki Nuorisolautakunta 2/2016b. Pöytäkirja. § 7 Kuuvuoren nuorisotilan korvaavat tilat hankekuvaus. Viitattu 3.2.2016. <http://ah.turku.fi/nuoriso/2016/0128002x/Images/1431263.pdf>
- Turun kaupunki Nuorisolautakunta 9/2016c. Pöytäkirja. § 91. Nuorisolautakunnan talous- ja toimintasuunnitelmaehdotus 2017 – 2020. Viitattu 3.3.2017 <http://ah.turku.fi/nuoriso/2016/0915009x/3437232.htm>
- Turun yliopisto tutkimustoiminta Viitattu 1.2.2017. <https://www.utu.fi/fi/sivustot/cyri/tutkimustoiminta/luuppi/Sivut/luuppi-kysely.aspx>
- Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta Nuora. Tavoitteet, teot ja tulokset lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman 2012–2015 väliarviointi. Viitattu 11.11.2016. <https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2015/03/lanuke-v%C3%A4liarvio2014.pdf>
- Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta 2015. Lausunto lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelmaan 2016 – 2019 otettavista asioista. Viitattu 23.2.2017. <https://tietoanuorista.fi/julkaisut/arvioinnit/>
- Vesikansa, Sari 2002. Demokratia kouluissa ja nuorisotyössä. Teoksessa-Gretschel, Anu (toim.) Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina Artikkeleita osallisuudesta. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Suomen kuntaliitto, 22–25.
- Virolainen, Ilkka & Virolainen Harri 2016. Mielen voima työssä. Helsinki: Viisas Elämä Oy
- Virtanen, Petri 2007. Arviointi. Arviointitiedon luonne, tuottaminen ja hyödyntäminen. Helsinki. Edita.

JULKAISEMATTOMAT LÄHTEET

- Aktivointityön opas 2016. Vapaa-aikatoimiala.
- Azizi, Muhis 2015. Nuorisotalon merkitys ja kehittäminen maahanmuuttajanuorten ja maahanmuuttajataustaisten nuorten näkökulmasta Case: Turun Halinen. Opinnäytetyö Kulttuurituotanto. Humanistinen ammattikorkeakoulu.
- Granö, Sari 2015. RuutiBudjetti kehittyvä toimintakokonaisuus helsinkiläisten nuorten lähidemokratiaa vahvistamassa. Opinnäytetyö Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Humanistinen ammattikorkeakoulu
- Karlsson Mette & Parkkunen Heini 2017. Tiiminvetäjästä asiantuntija ja kehittäjä. Aktivointityön uusi organisoitumisen malli.
- Nummi – Halinen suuralue asukaskyselyjen tulokset 2015.
- Q-vuoren ja Halisten nuorisotoiminta Punaisen Ristin nuorisotyön tukena toimintasuunnitelma 2016. Turku: Suomen Punainen Risti Varsinais-Suomen Piiri.
- SPR:n nuorisotyöntekijöiden esitys osallistuvasta budjetoinnista Halisissa 2016. Turku: Nummi-Halinen aluetiimi.
- Turun kaupunki 2013a. Tilastokeskus väestöpalvelu.
- Turun kaupunki 2013b. Ympäristötoimiala Nummi-Halinen suuralueen alueprofiili v. 2013.
- Turun kaupunki 2013c. Strategia ja viestintä Kaupunkitutkimus ja tieto.
- Turun kaupunki 2015c. Alueellisen yhteistyön tasot. Kick off tilaisuus Turussa 26.1.2015.
- Turun kaupunki 2015d. Vapaa-aikatoimiala. Nummi – Halinen aluetiimin toimintasuunnitelma ja budjetti vuodelle 2016.

LIITTEET

LIITE 1

Valtuustoaloite

Muhis Azizi valittiin Turun kaupunginvaltuustoon vuoden 2012 kuntavaaleissa. Hän laati 22.6.2014 valtuustoaloitteen nuorisotalotoiminnan järjestämisestä Halisten alueella.

Valtuustoaloite:

”Halisten alueella ei ole juuri minkäänlaisia virikkeitä alueen nuorille. Halisten väki-määrä koostuu sekä kantasuomalaisista että maahanmuuttajataustaisista asukkaista, mutta se on tunnettu yhtenä suurimmista Turun maahanmuuttajakeskittymistä.

Olen pistänyt merkille, että Halisissa on vartumassa suuri määrä uutta sukupolvea, jolloin on tärkeää panostaa heidän hyvinvointiinsa. Olisi siis hyvä toimia ennaltaehkäisevästi, ennen kuin tapahtuu syrjäytymistä, mikä taas vaatisi paljon korjaavaa työtä. Tämä taas aiheuttaisi yhteiskunnalle paljon ylimääräisiä kuluja. On arvioitu, että yhteen syrjäytyneeseen nuoreen kuluu arviolta noin 1,2 miljoonaa euroa.

Siksi esitänkin, että Halisten alueelle järjestettäisiin jonkinlaista nuorisotalotoimintaa, joka palvelisi alueen nuorten tarpeita suomalla heille oman tilan ja siellä järjestettävää aktiviteettia vapaa-ajalle. Tällä hetkellä Halisissa ei ole lainkaan vastaavanlaista nuorisotalotoimintaa. Mikäli näyttää siltä, että taloudellisesti idean toteuttaminen ei olisi mahdollista, ehdotankin, että siirtäisimme esimerkiksi nuorisotoimesta resursseja tätä asiaa varten. Jos tällä hetkellä nuorille ei löydy omaa tilaa, on hyvä muistaa, että kun rakennetaan, niin sen yhteydessä nuorillekin rakennettaisiin oma tilansa.”

Yllä olevan valtuustoaloitteen allekirjoitti yhteensä kymmenen kaupunginvaltuutettua ja kaksi varavaltuutettua.

LIITE 2 Oman toimijuuden arviointi Nummi – Halinen aluetiimin toiminnassa

Oman toimijuuden arviointi Nummi - Halinen aluetiimin toiminnassa

Toimijuutta tarkastellaan tässä arvioinnissa seuraavien tekijöiden kautta: kokemus motivaatiosta, osaamisesta ja työprosessien onnistuneisuudesta sekä kokemuksesta suhteessa aluetiimin ja omaan tulevaisuuskuvaan.

1. Arvioi välttämättä asteikolla 1-4 (en lainkaan samaa mieltä – täysin samaa mieltä) tai käytä vaihtoehtoa en osaa sanoa. Lomaketta voi hyödyntää osana omaa itsearviointia ja omaa aluetiimin kokemuksesta ja prosessin kehittämistä, mutta sitä voi hyödyntää myös osana yhteistä hanketyötä ja yhteistä hankeprosessin kokemuksesta arviointia sekä hankkeen aikana että päätyttyä.
2. Tarkastele vastauksiasi/tarkastele vastauksianne yhdessä ja/tai esimiehenne kanssa. Painottuvatko jonkun osa-alueen vastaukset enemmän arvoille 1-2? Millaisten asioiden suhteen vastaukset ovat arvoilla 1-2? Millaisia tekijöitä/syitä on vastausvaihtoehtojen 1-2 taustalla? Voiko niihin vielä vaikuttaa? Mitä niille voisi tehdä?
3. Kirjaa/kirjatkaa toimenpide-ehdotuksia niiden asioiden suhteen, joihin tulisi panostaa.

Vastaukset on koodattu x:llä ja kentässä x-kirjain kuvaa yhtä vastausta. Ohessa on kooste vastauksista. Keltaisella pohjalla on merkitty sarake, jossa kaikkien vastaajien näkemys oli yhtenevä.

Vastaa seuraaviin väittämiin oman kokemuksesi mukaan vaihtamalla se vaihtoehto, joka kuvaa kokemustasi parhaiten.		En osaa sanoa				
		En lainkaan samaa mieltä	Vain vähän samaa mieltä	Jonkin verran samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa sanoa
		1	2	3	4	0
Motivaatiotekijät	Saan/sain toteuttaa itseäni alue työn aikana.			XXXX	XX	
	Tekemään työtä arvostetaan/arvostettiin.			XXX	XXX	
	Minulla on/oli mielenkiintoa tekemääni työtä kohtaan.				XXXXXX	
	Minulla on/oli mahdollisuudet kehityä tässä työssä eteenpäin.			XXXX	XX	
	Saan/sain tekemästäni työstä riittävän korvauksen.	X		XXXX	X	
	Alue työ organisoidaan/organisointiin onnistuneesti.			XXXXX		X
	Saan/sain työhöni riittävästi tukea.			XXXXX	X	
	Alue työ linkittyi/linkittyi luontevaksi osaksi oman organisaation toimintaa.		X	XX	XXX	
	Minulla on/oli riittävästi tietoa alue työstä siihen ryhtyessäni.		XX	XX	XX	
	Minulla on/oli riittävästi kokemusta toteuttaa alue työtä.		XX	XX	XX	
Osaamiseen liittyvät tekijät	Asenteeni on/oli pääasiassa alue työn edistämistä tukevaa toimintavuoden aikana.				XXXXXX	

Vastaa seuraaviin välttämisiin oman kokemuksesi mukaan valitsemalla se vaihtoehto, joka kuvaa kokemustasi parhaiten.	En lainkaan samaa mieltä					En osaa sanoa				
	1	2	3	4	0	1	2	3	4	0
Minulla on/oli riittävän hyvät kontaktit ja verkostot alueen toteuttamiseksi.		XXX	XX	X						
Alue työ mahdollistaa/mahdollisesti ammatillisen kehittymisen.		X	XXXX	X						
Alue työ tukee/tuki ammatillista itsetuntoani.			X	XXX	X					
Toimintasuunnitelma (polku tavoitteista tuloksiin, aikatauluksineen) on/oli tehty onnistuneesti, mikä edistää/edisti sen toteuttamista käytännössä.	XX	X	XX							
Alueen arvointi on/oli suunniteltu onnistuneesti osaksi toimintaa.		XXXX	X	X						
Alueen käytännön toteutus sujuu/sujui odotusten mukaisesti.			XXXXX	X						
Alueen käytössä olevat resurssit ovat/olivat riittävät toiminnan toteuttamiseksi.			XXXXXX							
Alueen tavoitteet toteutuivat/toteutuivat odotetusti.			XX	XX	XX					
Alueen toimintamalli/käytäntö on sovellettavissa muualla.			XX	XXX	X					
Omassa organisaatiossani työ on/oli organisoitu niin, että olen saanut keskittyä alueen toteuttamiseen.	X	XX	XX	X						

		En lainkaan samaa mieltä					Vain vähän samaa mieltä					Jonkin verran samaa mieltä					Täysin samaa mieltä					En osaa sanoa				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Vastaa seuraaviin väittämiin oman kokemuksesi mukaan valitsemalla se vaihtoehto, joka kuvaa kokemustasi parhaiten.		Oma organisaatiosi arvostaa/arvosti tekemääni aluetyötä.																								
		Aluetiimi arvostaa/arvosti tekemääni työtä.																								
		Saam/sain palautetta aluetiimiltä työhöni.																								
		Käytettävissä oleva työaika on/oli pääosin riittävä aluetyön toteuttamiseksi.																								
		Minulla on/oli riittävät välineet tehdä töitä.																								
Oma tulevaisuuskuva		Olen tyytyväinen ryhtyessäni toteuttamaan aluetyötä.																								
		Haluan jatkaa aluetiimissä nykyisenkaltaisia työtehtäviä.																								
		Etsin uusia työkuvioita aluetyön ulkopuolelta.																								

Kehitettävät asiat		Kehittämistoimenpide
Asia		
Yhteistyön kehittäminen		aluetiimien ja kohderyhmätiimien yhteistyö toimivaksi
Arviointi		aluetiimin arviointia tulisi kehittää vaikuttavuuden ja laadun suuntaan
Toimintasuunnitelman kehittäminen		Toimintasuunnitelma tavoitteineen voisi ohjata paremmin aluetiimin työtä. Aluetiimi ei ole oikein osannut asettaa tavoitteita siten, että ne olisivat ohjanneet tiimiä
Palaute		Palautetta ohjausryhmältä aluetiimille. Pystyisi paremmin tunnistamaan onko työtä tehty oikeaan suuntaan ja onko työ ollut aluetiimin kokonaisuuden osalta merkittävää/toimivaa tms.
Aluetiimin osuutta organisaation toiminnassa ei huomioitu riittävästi		Paperilla tämä on huomioitu mm. merkitsemällä ihmisiä aluetiimin ryhmiin. Tehtäväkuvauksessa myös huomioitu. Käytännössä asiaa ei seurata ja vrt. seur. kohta: ei ole aikaa normaalityössä.
Aluetiimin organisointi: ei riittävästi aikaa, ei pysty keskittymään		Oman työn suorittaminen vie kaiken ajan. Toisaalta omaan työhön kuuluu alueen verkostotyötä tekee asiakaspalvelussa jatkuvasti.
Aluetiimin yhteinen verkostoituminen		Aluetiimi koko tiiminä tapaamaan alueen toimijoita
Asetettujen tavoitteiden seuranta		Toimintasuunnitelman aktiivisempi kuljettaminen mukana aluetiimin tapaamisissa
Aluetiimin toimijoiden välisen yhteistyömahdollisuuksien tehokkaampi hyödyntäminen		Miettiä mitä eri aluetiimissä edustettuina olevat tahot voisivat konkreettisesti tehdä yhdessä osana omia jatkuvia toimintoja

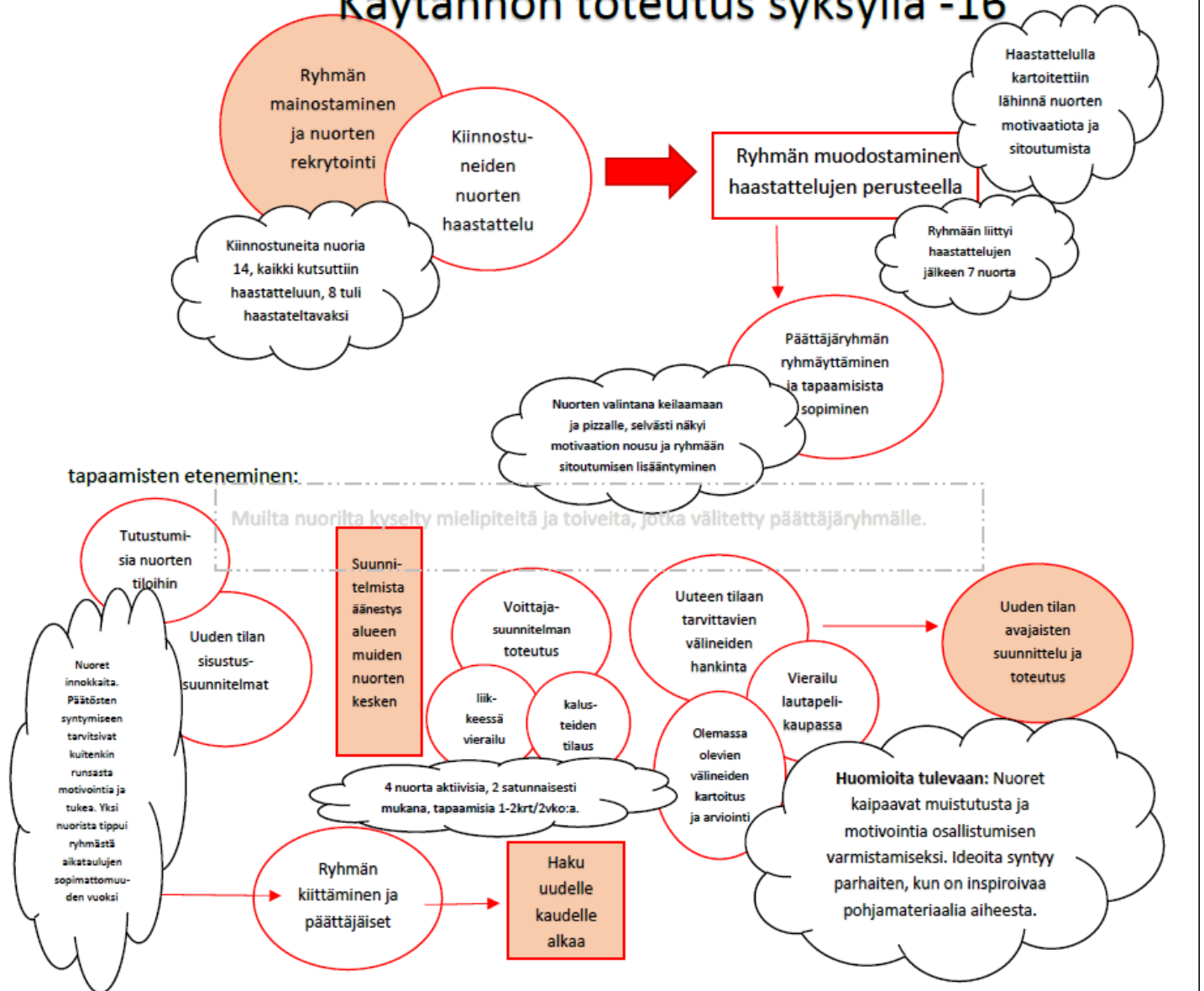
QuHa:n päätetään! –ryhmä

Osallistuva budjetointi ja sen toteuttaminen QuHa:n toiminnassa

Osallistuvan budjetoinnin lähtökohdat ja mahdollistuminen QuHa:lla

- QuHa:n työntekijät koulutetaan osallistuvaan budjetointiin liittyen
- aluetiimi budjetoi 2000e nuorten käyttöön
- Halisiin löytyy uudet tilat nuorisotilalle
- Kaupunki budjetoi 10 000e nuorisotilan sisustukseen

Käytännön toteutus syksyllä -16

LIITE 4 Q-vuoren ja Halisten nuorisotoiminnan toimintakertomus vuodelta 2016

Q-vuoren nuorisotalo Punaisen Ristin nuorisotyön tukena

Tavoitteet ja toimenpiteet ja mittarit 2016		
Tavoite ja toimenpiteet	Mittarit ja tavoitearvot	Toteutunut toiminta
<p>Q-vuoren ja Halisten alunuorisotyö Punaisen Ristin nuorisotyön tukena</p> <ul style="list-style-type: none"> Piiri järjestää nuorille toimintaa Q-vuoren nuorisotalolla ja Halisissa Turun kaupungin kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti <p>Tavoitetaan ja aktivoidaan alueen nuoria. Kohderyhmä on 12-18-vuotiaat.</p> <ul style="list-style-type: none"> Avointa nuorten toimintaa vähintään kahtena iltana viikossa sekä kouluyhteistyötä ja katutyötä Halisten alueella <p>Tarjotaan nuorille mielekästä toimintaa, nuorta kuunnellen ja nuoria osallistaen</p> <ul style="list-style-type: none"> Toiminnan suunnittelu yhdessä nuorten kanssa: osallistava budjetointi <ul style="list-style-type: none"> Nuorisotalotyön lisäksi osallistutaan Punaisen Ristin toimintaan 	<ul style="list-style-type: none"> Turun kaupunki jatkaa toiminnan rahoittamista <ul style="list-style-type: none"> Nuorisotalo/tila avoinna 2-4 päivää viikossa Q-vuoressa ja Halisissa. Nuoria noin 20 per ilta. <ul style="list-style-type: none"> Nuorten itse suunnittelema retki/tapahtuma/tilaisuus on toteutettu <ul style="list-style-type: none"> Osallistutaan 3 Punaisen Ristin tempaukseen ja tapahtumaan, teemailtoja kerran kuukaudessa (mm. nuoriso-työn juhluvuosi, rasisminvastainen toiminta) 	<ul style="list-style-type: none"> Turun kaupunki jatkoi toiminnan rahoittamista <ul style="list-style-type: none"> Nuorisotoimintaa järjestettiin nuorille noin 4 päivänä viikossa. Nuoria tavallisesti 5-15 per ilta. Q-vuoren nuorisotalolla järjestettiin 9-18-vuotiaille nuorille avointa toimintaa 2 iltana viikossa ja Halisissa 12-18-vuotiaille 1-2 iltana viikossa. Nuoriso-ohjaajat olivat lukuvuoden aikana keskiviikkoisin tavattavissa Nummenpakan koululla Aurajoen yksikössä. Nuorista koostettu "QuHan päätetään"- ryhmä osallistui aktiivisesti muuton ja uusien tilojen suunnitteluun, uusiin tiloihin kohdistuvista hankinnoista päättämiseen sekä uusien tilojen avajaisvalmisteluihin. Q-vuoren nuorisotalolla ja Halisten kerhotilassa järjestettiin 22 erilaista tapahtumaa nuorten toiveita kuunnellen. QuHan työntekijät, vapaaehtoiset ja osa nuorista osallistuivat yhteen Punaisen Ristin tapahtumaan.

<p>Yhteistyö koulujen ja oppilaitosten kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> Tehdään yhteistyötä Nummenpakan koulujen kanssa: kouluvierailuja, päivänavauksia, ensiapurastien, päihde- ja ehkäisyasioiden tiimoilta Ryhmytymispäiviä Nummenpakan yläkoululaisille <p>Tehdään tiivistä yhteistyötä Aurajoen osaston kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> Aurajoen osastoa kutsutaan mukaan Q-vuoren ja Halisten nuorisotoimintaan ja -tempauksiin <p>Uusia vapaaehtoisia yhteistyössä Aurajoen osaston kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> Vapaaehtoisten rekrytointia eri tapahtumissa ja oppilaitoksissa <p>Yhteistyötä muiden alueen toimijoiden kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> Yhteistyötä muiden nuorisotalojen kanssa Yhteistyö RS-Ajovalistus ry:n ja Poliisin kanssa Eri verkostojen (yhteistyötahojen) yhteistyön vahvistaminen ja uusien rakentaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Nuorten itse suunnittelema retki/tapahtuma/tilaisuus on toteutettu Osallistutaan 3 Punaisen Ristin tempaukseen ja tapahtumaan, teemailtoja kerran kuukaudessa (mm. nuoriso-työn juhluvuosi, rasisminvastainen toiminta) Lukuvuoden alussa ryhmytymispäivän järjestäminen uusille 7-luokkalaisille Osallistutaan vähintään 2-3 (nuorisotoiminnan) tapahtumaan yhdessä Aurajoen osaston kanssa 3 uutta aktiivista osaston vapaaehtoista mukana Q-vuoren ja Halisten nuorisotoiminnassa Aurajoen osasto järjestää 1-2 kerhoa tai tapahtumaa (esimerkiksi ensiapukoulutusta, Reddie Kids -kerho) nuorisotalon lapsille nuorille. 5 uutta vapaaehtoista, jotka osallistuvat tapahtumiin ja säännölliseen nuorisotalotyöhön Tapaamisia NMKY:n Hirvensalon nuorisotalon kanssa 2-3 kertaa vuodessa Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan Mopo-valistustapahtumiin Turun ja Turun seudun kouluilla Tutustuttu erityisesti Halisten alueen toimijoihin 	<ul style="list-style-type: none"> Järjestetyt tapahtumat perustuivat nuorten toiveisiin Järjestettiin 4 teemailtaa QuHa oli mukana nuorten kanssa yhdessä Punaisen Ristin tapahtumassa ja useissa muiden tahojen järjestämissä tapahtumissa ja tempauksissa Järjestettiin ryhmytymispäivä 7-luokkalaisille Nummenpakan koulun Aurajoen yksikössä Osallistuttu 2 tapahtumaan yhdessä Aurajoen osaston kanssa 1 uusi vapaaehtoinen mukaan Aurajoen osaston kautta Osasto oli mukana aiotun perhekerhon perustamisessa 1 uusi vapaaehtoinen 3 toteutunutta tapaamista NMKY:n kanssa 2 toteutunutta Mopo-ajovalistus tapahtumaa Vuoden aikana 6 muuta aktiivista yhteistyötahoa ja 4 tahoa, joiden kanssa sovittu tulevasta yhteistyöstä
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • Toimitaan aktiivisesti aluetiimissä <p>Kansainvälisen toiminnan kasvattaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kartoitetaan kansainvälisiä yhteistyötahoja 	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan aluetiimin kokouksiin kuukausittain • Ohjaajat tiedostavat eri rahoituskanavien (CIMO) jne. toimintamuodot • Ohjaajilla vähintään kaksi kansainvälistä yhteistyötahoa, joiden kanssa alkaa rakentamaan vuodelle 2017 ensimmäistä mahdollista nuorten/ohjaajien tapaamista 	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistuttu aluetiimin kokouksiin kuukausittain • QuHa tutustunut rahoituskanavien toimintamuotoihin yhden työntekijän Erasmus+ -ohjelman koulutukseen osallistumisen kautta. • Kansainvälisten yhteistyötahojen kartoittamista tehty nuoriso-ohjaajan osallistumisella Kosovossa järjestettyyn koulutukseen "Training of Trainers: Not just Numbers - Addressing Migration in Youth Work"
--	---	---